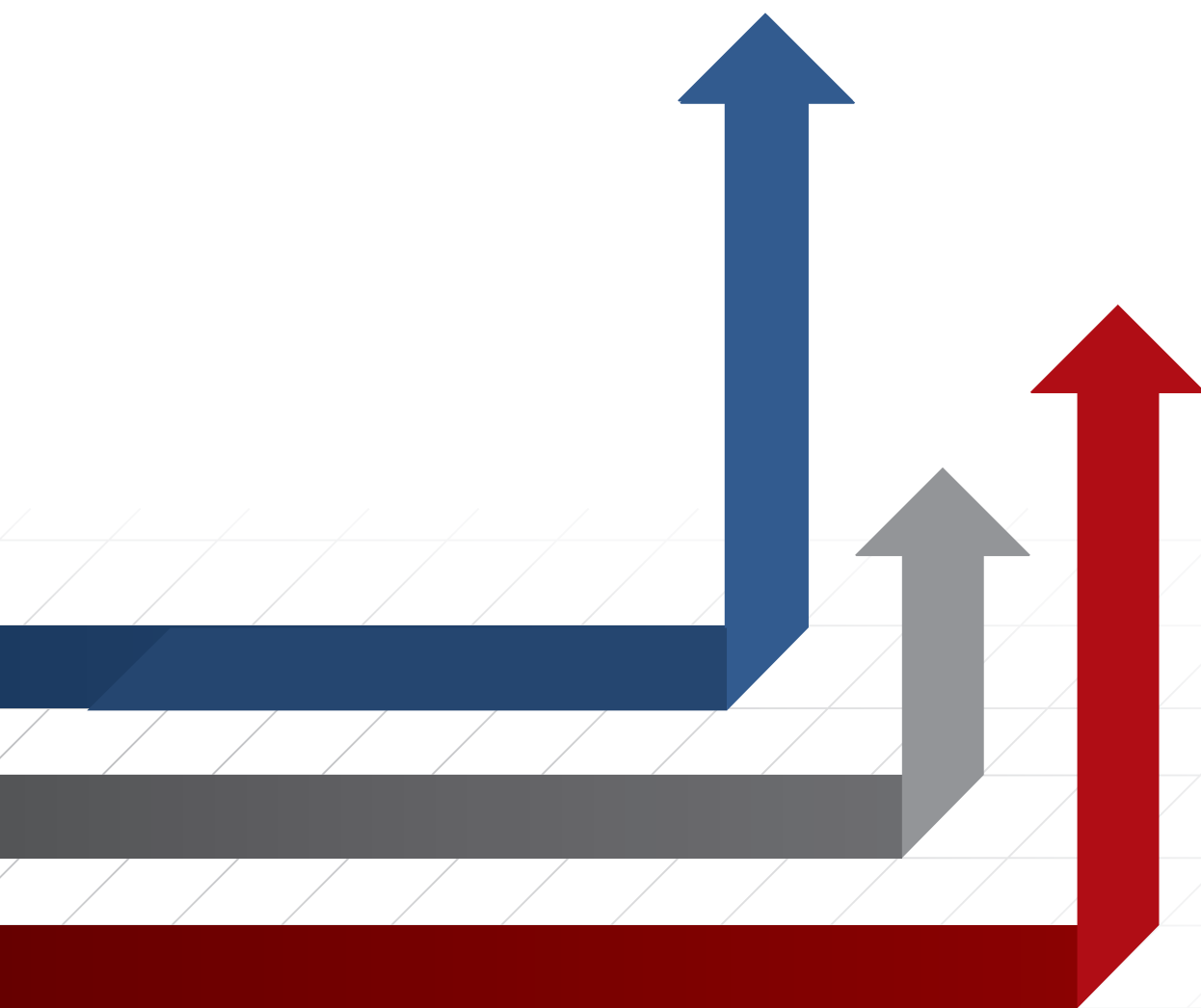

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2023

ΜΑΙΟΣ 2024

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ 2023

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΜΑΙΟΣ 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Μήνυμα Υπουργού Οικονομικών	5
B. Στρατηγικός Σχεδιασμός Υπουργείου	7
Γ. Εξελίξεις κατά το 2023 που σχετίζονται με τις Στρατηγικές Επιδιώξεις του Υπουργείου Οικονομικών	8
Στρατηγική Επιδίωξη 1: «Διασφάλιση Μακροοικονομικής Σταθερότητας και Βιώσιμης Ανάπτυξης»	8
I. Μακροοικονομικές εξελίξεις	8
II. Δράσεις για διεύρυνση παραγωγικής βάσης	10
III. Διαμόρφωση και Υλοποίηση Φορολογικής Πολιτικής	13
IV. Φορολογικά Κίνητρα	14
V. Διεθνή Φορολογικά θέματα	14
VI. Ευρωπαϊκά Φορολογικά θέματα	15
VII. Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας	16
Στρατηγική Επιδίωξη 2: «Διασφάλιση Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας»	17
I. Χρηματοπιστωτικός Τομέας	17
II. Κεφαλαιαγορά	19
III. Ασφαλιστικός Τομέας	20
IV. Χρηματοδότηση Απο Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς	21
V. Εφαρμογή Κυρώσεων	23
Στρατηγική Επιδίωξη 3: «Διασφάλιση Βιωσιμότητας Δημόσιων Οικονομικών»	25
I. Μεταρρύθμιση της διαχείρισης Δημόσιων Οικονομικών (Public Financial Management - PFM)	25
II. Δημόσια Οικονομικά 2023 – Γενική Κυβέρνηση	25
III. Δράσεις Δημοσιονομικής Πολιτικής	28
IV. Βελτίωση της Φορολογικής Εισπρακτικότητας	28
V. Αποτελέσματα εσόδων του Τμήματος Φορολογίας	34
VI. Αποτελέσματα εσόδων του Τμήματος Τελωνείων	35
VII. Διαχείριση του Δημόσιου Χρέους	35
Στρατηγική Επιδίωξη 4: «Αποδοτικός Δημόσιος Τομέας και Ορθολογική Διαχείριση των Ανθρώπινων Πόρων και της Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας του Κράτους»	38
I. Εξυπηρέτηση του πολίτη και των επιχειρήσεων	38
II. Ενέργειες για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας	42
III. Διαχείριση Ανθρώπινων πόρων	49
IV. Διαχείριση κρατικής περιουσίας	51
V. Διαχείριση και κατανομή Κοινωνικών Παροχών	52
Δ. Χρήσιμες Πηγές Πληροφόρησης	53
Παράρτημα 1	54

A. ΜΗΝΥΜΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Φίλες και φίλοι,

Με ιδιαίτερη χαρά προλογίζω την Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών για το 2023, έναν συνολικό απολογισμό των ενεργειών του Υπουργείου για επίτευξη των στόχων και των στρατηγικών επιδιώξεων.

Αναμφίβολα οι αρνητικές γεωπολιτικές εξελίξεις, η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και πιο πρόσφατα ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή έχουν προκαλέσει αλυσιδωτές επιπτώσεις στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον, με πληθωριστικές πιέσεις, άνοδο των επιτοκίων, επιπτώσεις στην εφοδιαστική αλυσίδα και μεγάλα μεταναστευτικά κύματα.

Το Υπουργείο Οικονομικών αντέδρασε άμεσα στις όποιες προκλήσεις και απειλές και μέσα από την εφαρμογή μιας σειράς μέτρων και χειρισμών, κράτησε ανθεκτική την οικονομία μας, με θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης και με τιθάσευση του πληθωρισμού.

Η σωστή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών μάς έδωσε την ικανότητα να εφαρμόσουμε άμεσα, στοχευμένα και ολοκληρωμένα προγράμματα στήριξης, κυρίως προς τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Μέσα από τα στατιστικά στοιχεία καταγράφεται ακριβώς η ανθεκτικότητα της οικονομίας μας. Για το 2023 συνολικά, ο ρυθμός ανάπτυξης κυμάνθηκε περίπου στο 2,5% σε πραγματικούς όρους σε σχέση με 2,4% που ήταν η πρόβλεψη που περιλήφθηκε στο Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2024. Η επίδοση αυτή είναι επίσης πολύ ψηλότερη από το μέσο όρο της ΕΕ (0,5%). Το ποσοστό ανεργίας για το 2023 μειώθηκε στο 6,1%, από 6,8% το 2022 και με τη συνέχιση της ανάπτυξης της οικονομίας αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω. Ο πληθωρισμός κατά το 2023 σημείωσε σημαντική επιβράδυνση στην Κύπρο, από 8,4% το 2022 σε 3,5% το 2023, επίπεδο το οποίο συγκρίνεται και ευνοϊκά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Στον τραπεζικό τομέα, οι προκλήσεις έχουν καταστεί πιο διαχειρίσιμες, δεδομένου ότι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν μειωθεί στο 9% των συνολικών δανείων, με τα τραπεζικά ιδρύματα να διατηρούν ταυτόχρονα ψηλά κεφαλαιακά αποθέματα, ενώ οι αυξήσεις βασικών επιτοκίων υπήρξαν υποβοηθητικές στην κερδοφορία τους.

Σε σχέση με τον τομέα της φορολογίας, προωθείται η ολιστική μεταρρύθμιση του φορολογικού πλαισίου, με στόχο να καταστεί δικαιότερο. Παράλληλα στοχεύεται η προώθηση της απλοποίησης του υφιστάμενου συστήματος και η προώθηση της απασχόλησης, της καινοτομίας καθώς και η αύξηση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες και συνεχώς μεταβαλλόμενες προκλήσεις που διαφαίνονται όσον αφορά την πράσινη και ψηφιακή οικονομία.

Στο πλαίσιο της φορολογικής μεταρρύθμισης εντάσσεται η πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση η οποία στοχεύει τόσο στην προστασία του περιβάλλοντος, όσο και στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Κύπρου καθώς και των στόχων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου. Παράλληλα, η πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση εστιάζει στην ώθηση της καινοτομίας και σε «πράσινες» επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας.

Γενικότερα η προώθηση μεταρρυθμίσεων στις δομές και διαδικασίες του κράτους και της οικονομίας παραμένει για μας ύψιστη προτεραιότητα και ως εκ τούτου ως Υπουργείο Οικονομικών συνεχίζουμε τις προσπάθειες για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη διατήρηση ευνοϊκού περιβάλλοντος για την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις. Η μακροχρόνια στρατηγική για βιώσιμη ανάπτυξη της Κύπρου «Όραμα 2035» στοχεύει στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης Στρατηγικής για τη χάραξη της αναπτυξιακής πορείας της Κύπρου για τα επόμενα 15 χρόνια. Η σωστή εφαρμογή της θα επιτρέψει τη μετάβαση σε ένα νέο, σύγχρονο οικονομικό μοντέλο, μεγιστοποιώντας την ευημερία των πολιτών της Κύπρου. Σημαντικό βήμα αποτελεί επίσης η εφαρμογή της Στρατηγικής Προσέληξης Επενδύσεων και Ταλέντου, η οποία έχει ήδη παρουσιάσει σημαντικά θετικά αποτελέσματα.

Φίλες και φίλοι,

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίσαμε τα τελευταία χρόνια και συνεχίζουμε να αντιμετωπίζουμε είναι πολυσύνθετες και πολυδιάσπαστες.

Οι αβεβαιότητες και τα προβλήματα στο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον φυσικά συνεχίζουν να υπάρχουν και οι κίνδυνοι συνεχίζουν να παραμονεύουν. Προς αντιμετώπιση τους χρειάζεται σύνεση και σωφροσύνη, συναίνεση και αποφασιστικότητα. Είμαι αισιόδοξος ότι παρά τις προκλήσεις και το δύσκολο οικονομικό περιβάλλον, θα μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε επιτυχώς, μέσω της εφαρμογής σωστής και ορθολογικής οικονομικής πολιτικής.

Μάκης Κεραυνός

Υπουργός Οικονομικών

Β. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της Διαχείρισης των Δημοσίων Οικονομικών και της γενικότερης προσπάθειας που καταβάλλεται για διασύνδεση των δαπανών με συγκεκριμένους στόχους και δραστηριότητες, το Υπουργείο Οικονομικών κατάρτισε Στρατηγικό Σχέδιο το οποίο συνοδεύει τον ετήσιο Προϋπολογισμό.

Η Ετήσια Έκθεση συμβαδίζει και αντανακλά το περιεχόμενο του Στρατηγικού Σχεδίου και περιλαμβάνει έναν συνολικό απολογισμό των ενεργειών του Υπουργείου για την επίτευξη των Στρατηγικών Επιδιώξεών του, όπως αυτές περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο¹ και παρατίθενται πιο κάτω:

- ▶ Στρατηγική Επιδίωξη 1: Διασφάλιση μακροοικονομικής σταθερότητας και προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης.
- ▶ Στρατηγική Επιδίωξη 2: Διασφάλιση χρηματοοικονομικής σταθερότητας.
- ▶ Στρατηγική Επιδίωξη 3: Διασφάλιση βιωσιμότητας δημόσιων οικονομικών.
- ▶ Στρατηγική Επιδίωξη 4: Αποδοτικός δημόσιος τομέας και ορθολογική διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων και της κινητής και ακίνητης περιουσίας του κράτους.

---

¹ Το Στρατηγικό Σχέδιο για το 2024-2026 βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών: <http://mof.gov.cy>

Γ. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2023 ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

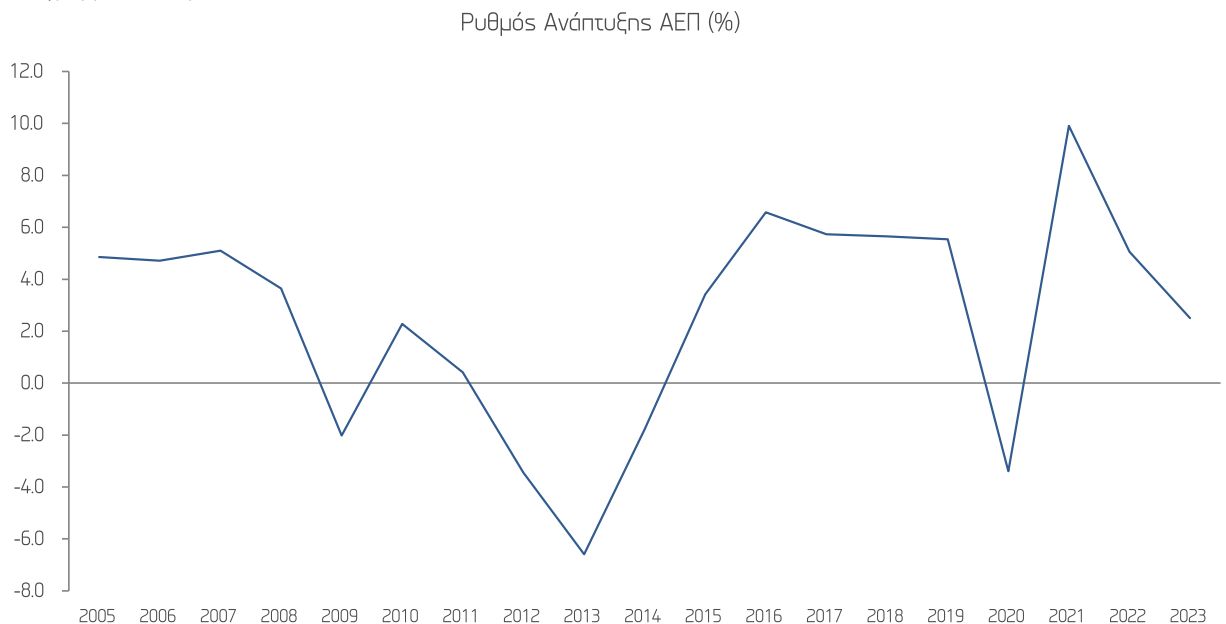
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 1: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

Ι. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το 2023, η κυπριακή οικονομία μετά τη δυνατή ανάκαμψη που σημείωσε το 2021-2022, παρουσίασε μια επιβράδυνση. Αυτή οφειλόταν κυρίως στο αντίξοο διεθνές οικονομικό περιβάλλον από τον συνεχιζόμενο πόλεμο μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας (και των πρόσθετων κυρώσεων από ΗΠΑ-ΗΒ) αλλά και στον πόλεμο μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστίνης, παρουσιάζοντας ρυθμό ανάπτυξης του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) 2,5%.

Ο ρυθμός Ανάπτυξης διαχρονικά παρουσιάζεται πιο κάτω:

Διάγραμμα 1: Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ (%)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

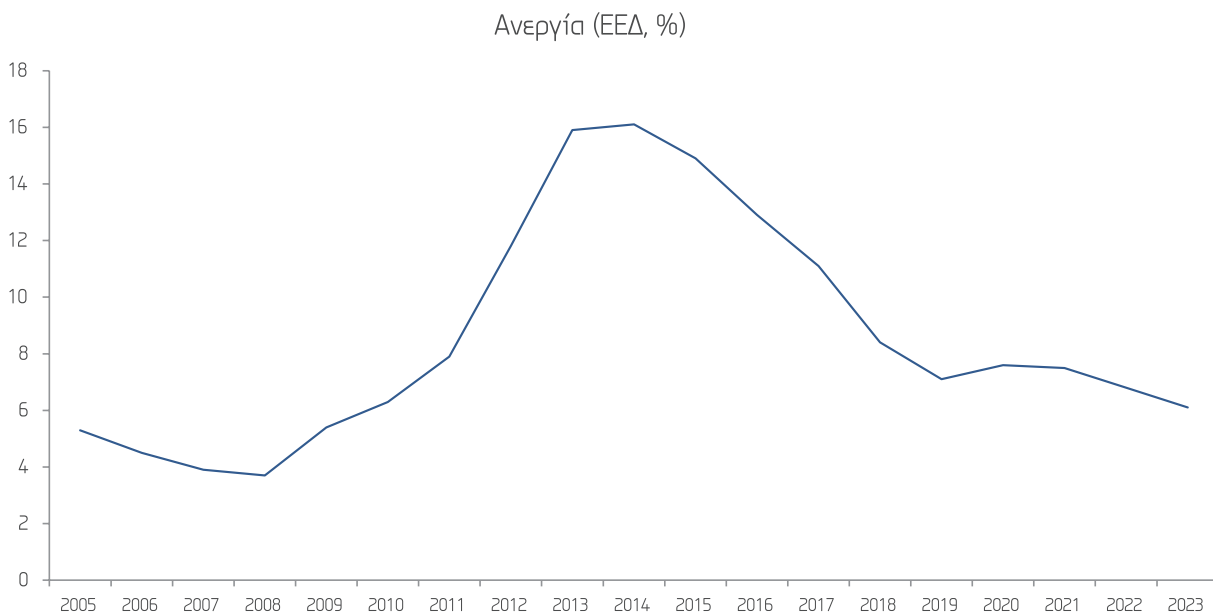
Από την πλευρά των δαπανών, ο ρυθμός ανάπτυξης οφείλεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και στις επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει στον τομέα του τουρισμού, ο οποίος μετά τη σημαντική μείωση κατά 84,1% που σημείωσαν οι αφίξεις το 2020 σε σχέση με το 2019, κατά το 2023 παρουσίασαν αύξηση 20,1% σε σχέση με το 2022, φθάνοντας περίπου στο 96,7% των αφίξεων του 2019. Τα έσοδα από τον τουρισμό είχαν ανάλογη πορεία το 2023 όπου ανήλθαν στα €2.990,6 εκατ., σε σύγκριση με έσοδα €2.439,2 εκατ. το 2022, φθάνοντας στο 111,5% περίπου των εσόδων του 2019.

Σε συνέχεια της μείωσης στο 6,8% του ποσοστού ανεργίας το 2022, το 2023 παρατηρήθηκε περαιτέρω μείωση στο 6,1% ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης καλής απόδοσης της οικονομίας και του σχετικά υψηλού ρυθμού ανάπτυξης υπό τις περιστάσεις.

Το ποσοστό ανεργίας διαχρονικά παρουσιάζεται πιο κάτω.

Διάγραμμα 2: Ανεργία (ΕΕΔ, %)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) κατά το 2023 σημείωσε επιπλέον αύξηση της τάξης του 3,5% σε σύγκριση με το 2022, παρά τη μείωση που παρατηρήθηκε κατά μέσο όρο στις διεθνείς τιμές πετρελαίου (μείωση 18,2% σε σύγκριση το 2022, από μέσο όρο 100,78 σε 82,47 δολάρια το βαρέλι). Κύριος λόγος της αύξησης του ΔΤΚ το 2023, ήταν οι αυξήσεις που παρουσίασαν οι τιμές των αγαθών και υπηρεσιών κάτω από τις κατηγορίες 'Τρόφιμα και μη-Αλκοολούχα Ποτά (CP01)', 'Στέγαση, Ύδρευση, Ηλεκτρικό Ρεύμα, Υγραέριο και Καύσιμα (CP04)' και 'Εστιατόρια και Ξενοδοχεία (CP11)', τομείς με τη μεγαλύτερη θετική συνεισφορά στην μεταβολή του ΔΤΚ, συνολικά ύψους 2,7 ποσοστιαίων μονάδων.

Πίνακας 1: Κύριοι Οικονομικοί Δείκτες

	2020	2021	2022	2023
Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ (%)	-3,4	9,9	5,1	2,5
Ποσοστό Ανεργίας (ΕΕΔ) (%)	7,6	7,5	6,8	6,1
ΔΤΚ (%)	-0,6	2,5	8,4	3,5

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

II. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

Μακροχρόνια Στρατηγική για Βιώσιμη Ανάπτυξη

Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου (ΣΟΑΚ) ανέλαβε πρωτοβουλία για την ανάγκη εκπόνησης μιας Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της βιωσιμότητας της κυπριακής οικονομίας. Ειδικότερα προχώρησε στην εκπόνηση της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής «Όραμα 2035» (εφεξής «Η Στρατηγική»), στόχος της οποίας είναι να καταστεί η Κύπρος ένα από τα καλύτερα μέρη του κόσμου για να ζει κάποιος, να εργάζεται και να δραστηριοποιείται. Για την επίτευξη του οράματος, η Κύπρος θα πρέπει να μετατραπεί σε ένα κράτος πρότυπο με ακμάζουσα, ανθεκτική οικονομία και δίκαιη, χωρίς αποκλεισμούς, κοινωνία. Όλες οι πτυχές του οράματος υποστηρίζουν την προώθηση της ψηφιοποίησης και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα με βασικές επιδιώξεις τη μετάβαση σε ένα νέο, σύγχρονο οικονομικό μοντέλο, την επίτευξη βιώσιμης μακροπρόθεσμης ανάπτυξης αλλά και την ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας με απώτερο στόχο την ευημερία των πολιτών.

Η Στρατηγική χαράζει την αναπτυξιακή πορεία της Κύπρου σε μακροχρόνιο ορίζοντα και περιλαμβάνει έναν μεγάλο αριθμό προτεινόμενων οριζόντιων και τομεακών δράσεων, όπως διαμορφώθηκαν μέσα από εντατικό διάλογο με ένα ευρύ φάσμα φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Σημειώνεται ότι, το ένα τρίτο περίπου των δράσεων της Στρατηγικής περιλαμβάνονται πλήρως ή μερικώς στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Επίσης, η Στρατηγική θα πρέπει να εντάσσεται σταδιακά στον εκάστοτε ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό και το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο, μέσα από τα Στρατηγικά Σχέδια των Υπουργείων/Υφυπουργείων.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του με αρ. 93.067, κατά τη συνεδρία του ημερομηνίας 18 Μαΐου 2022, ενέκρινε τον Μηχανισμό Διακυβέρνησης για την υλοποίηση, επικαιροποίηση και αναδιαμόρφωση της Στρατηγικής. Σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση, έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών Επιτροπή Παρακολούθησης της οποίας προεδρεύουν οι Γενικοί Διευθυντές του Υπουργείου Οικονομικών και της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης. Η Επιτροπή Παρακολούθησης ηλαιοσιώνεται από δυο Μονάδες, τη «Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού» στο Υπουργείο Οικονομικών και τη «Μονάδα Παρακολούθησης της υλοποίησης της Στρατηγικής» στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με τη συνεισφορά των αρμόδιων Υπουργείων/Υφυπουργείων, βρίσκεται στη διαδικασία κατάρτισης ενός τελικού Πλάνου Δράσεων για την υλοποίηση της Στρατηγικής, το οποίο θα προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

Στρατηγική προσέλκυσης Εταιρειών και Ταλέντου

Η Στρατηγική Προσέλκυσης Εταιρειών και Ταλέντου εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 15 Οκτωβρίου 2021, με στόχο την εγκατάσταση και δραστηριοποίηση διεθνών εταιρειών στην Κύπρο. Πέρα από τα άμεσα εισοδηματικά οφέλη, η Στρατηγική δύναται να προσφέρει υψηλή και αειφόρο προστιθέμενη αξία στην τοπική οικονομία μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και της αυξημένης ζήτησης των εγχώριων προϊόντων και υπηρεσιών. Γενικότερα, η προσέλκυση αυτών των επιχειρήσεων συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Μέχρι σήμερα έχει υλοποιηθεί σημαντικός αριθμός δράσεων της Στρατηγικής όπως η μετεξέλιξη του Μηχανισμού Ταχείας Αδειοδότησης που λειτουργεί στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας σε Μονάδα Διευκόλυνσης Εταιρειών, ως κεντρικό σημείο επαφής με τις ξένες εταιρείες για την παροχή της απαραίτητης πληροφόρησης και καθοδήγησης. Επιπλέον, τέθηκε σε ισχύ η αναθεωρημένη Πολιτική για Έκδοση και Ανανέωση των Αδειών Προσωρινής Διαμονής και Απασχόλησης του Προσωπικού από Τρίτες Χώρες που εργοδοτείται από Εταιρείες/Επιχειρήσεις Ξένων Συμπερόντων ώστε να επιτραπεί η ευκολότερη πρόσβαση στην εργασιακή αγορά της Κύπρου στους εργαζόμενους υψηλής εξειδίκευσης από τρίτες χώρες. Τέθηκε επίσης σε ισχύ το Σχέδιο της «Cyprus Digital Nomad Visa» για προσέλκυση επαγγελματιών που εργάζονται εξ αποστάσεως το οποίο παρέχει τόσο άμεσα οφέλη στην τοπική οικονομία, όσο και έμμεση ενίσχυση του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Το Υπουργείο Οικονομικών προώθησε την ψήφιση από την Βουλή

των Αντιπροσώπων φορολογικών κινήτρων, τόσο για την προσέλκυση ταλέντου από τρίτες χώρες, όσο και για την αύξηση των επενδύσεων στους τομείς της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας. Ψηφίστηκε επίσης από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ο Νόμος για τη Διευκόλυνση Έργων Στρατηγικής Ανάπτυξης.

Τα αποτελέσματα της υλοποίησης της Στρατηγικής είναι πολύ ενθαρρυντικά και έχουν ήδη συμβάλει στην προσέλκυση πολυάριθμων εταιρειών και προσωπικού υψηλής εξειδίκευσης.

Η περαιτέρω προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων και ταλέντων, αλλά και η παραμονή και επέκταση των δραστηριοτήτων των υφιστάμενων ξένων εταιρειών, συνεχίζουν να αποτελούν προτεραιότητα για την Κυβέρνηση, αφού συμβάλλουν σημαντικά στην τοπική οικονομία και στο επιθυμητό αναπτυξιακό μοντέλο για τη χώρα. Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με όλα τα αρμόδια Υπουργεία και Υπηρεσίες, προχώρησε το 2023 στην επικαιροποίηση της Στρατηγικής, με την ένταξη πρόσθετων μέτρων που αφορούν στην προσέλκυση υψηλής ειδίκευσης εργαζομένων και στη βελτίωση της εξυπηρέτησης των ξένων εταιρειών, των εργαζομένων και των οικογενειών τους.

Επενδυτικό ταμείο – Equity Fund

Στις 21 Αυγούστου 2019 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η δημιουργία του Επενδυτικού Ταμείου για την Παροχή Χρηματοδότησης Κεφαλαίου (Equity Fund) με στόχο την κάλυψη του κενού που υπάρχει στη χρηματοδότηση των κυπριακών μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε σχέση με χρηματοδοτικά προϊόντα μετοχικού χαρακτήρα.

Το Ταμείο θα πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η επενδυτική στρατηγική θα διασφαλίζει ότι το Ταμείο θα εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και θα στηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Κύπρου, με έμφαση στις νεοφυείς και καινοτόμες
- Το κράτος δεν θα εμπλέκεται στη διαδικασία λήψης επενδυτικών αποφάσεων του Ταμείου - ο ρόλος του θα περιοριστεί στην άσκηση εποπτικού ελέγχου, στη βάση συμφωνημένης επενδυτικής πολιτικής και ποσοτικών στόχων
- Η διαχείριση του Ταμείου θα γίνεται από ανεξάρτητο ειδικό διαχειριστή κεφαλαίων (εφεξής «Διαχειριστής Ταμείου»), ο οποίος θα είναι αδειοδοτημένος από την Επιτροπή Κεφαλαιογοράς Κύπρου ή αντίστοιχη εποπτική αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Επενδυτική Στρατηγική προβλέπει τη δημιουργία δύο Τμημάτων (Compartments), ένα Τμήμα Επιτάχυνσης (Acceleration Compartment) και ένα Τμήμα Χρηματοδότησης Επιχειρηματικού Κινδύνου (Venture Capital Compartment). Το Τμήμα Επιτάχυνσης θα προσφέρει αρχική χρηματοδότηση σε νέους επιχειρηματίες ώστε να αναπτύξουν την ιδέα τους, ενώ το Τμήμα Χρηματοδότησης Επιχειρηματικού Κινδύνου θα χρηματοδοτεί καινοτόμες εταιρείες, κυρίως στα αρχικά στάδια, αλλά και σε εταιρείες στο στάδιο πρώιμης ανάπτυξης. Θα προσφέρει επίσης χρηματοδότηση συνέχισης στους επιτυχημένους «απόφοιτους» του Τμήματος Επιτάχυνσης.

Το Υπουργείο Οικονομικών υπέγραψε, τον Απρίλιο του 2022, Συμφωνία Χρηματοδότησης για την ανάθεση της Διαχείρισης του Κυπριακού Ταμείου Χρηματοδότησης Κεφαλαίου στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ETE), το οποίο προκήρυξε ακολούθως πρόσκληση ενδιαφέροντος για επιλογή Διαχειριστή Ταμείου. Η Συμφωνία Χρηματοδότησης προβλέπει κρατική συνεισφορά στο Ταμείο ύψους €30εκ., ποσό που θα συμπληρωθεί από ιδιωτικά κεφάλαια. Η σύσταση του Ταμείου από τον επιλεγέντα Διαχειριστή ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2023 και η λειτουργία του αναμένεται να αρχίσει εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024. Το έργο συμπεριλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου.

Εθνικός Οργανισμός Ανάπτυξης – National Promotion Agency

Το Υπουργείο Οικονομικών εξασφάλισε Ειδική Τεχνική Βοήθεια (TSI) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη διεξαγωγή μελέτης για τη σύσταση Εθνικού Οργανισμού Ανάπτυξης. Αποστολή του Οργανισμού θα είναι η ενίσχυση των πρωτοβουλιών του κράτους για βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για μικρομεσαίες

και νεοφυείς επιχειρήσεις, και αυτοεργοδοτούμενους, και η παρέμβαση όπου υπάρχουν χρηματοδοτικά κενά στην οικονομία. Το έργο περιλαμβάνεται στο εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ).

Η μελέτη ολοκληρώθηκε περί τα τέλη του 2023 και περιλάμβανε τον εντοπισμό των χρηματοδοτικών κενών της κυπριακής οικονομίας, εισήγηση για τη νομική και οργανωτική δομή του Οργανισμού, ανάπτυξη Στρατηγικού Σχεδίου με προτεινόμενα χρηματοδοτικά εργαλεία, ανάπτυξη Επιχειρηματικού και Χρηματοοικονομικού Σχεδίου, και ανάπτυξη Οδικού Χάρτη για τη σύσταση και λειτουργία του εν λόγω Οργανισμού. Βάσει της έρευνας αγοράς που πραγματοποιήθηκε, οι σύμβουλοι εισηγήθηκαν τη δημιουργία των ακόλουθων χρηματοδοτικών εργαλείων για τα πρώτα 5 έτη λειτουργίας του Οργανισμού:

- (1) Εγγυοδοτικό εργαλείο μέσω εμπορικών τραπεζών για γενικές χρηματοδοτικές ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- (2) Δανεισμό απευθείας από τον Οργανισμό για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των ΜμΕ
- (3) Δανειακές διευκολύνσεις μέσω Παρόχων Ενεργειακών Υπηρεσιών για επενδύσεις στην ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων
- (4) Επιδοτήσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες και ετοιμασία μελετών για τις ΜμΕ
- (5) Συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη ανάπτυξη ικανοτήτων εντός των επιχειρήσεων.

Τα ορόσημα που έχουν τεθεί στο πλαίσιο του ΣΑΑ, περιλαμβάνουν την έγκριση του Οδικού Χάρτη για σύσταση του Οργανισμού από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη λειτουργία του Οργανισμού έως το τρίτο τρίμηνο του 2025.

Αξιοποίηση του χώρου της Κρατικής Έκθεσης

Η ευρύτερη περιοχή της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων αποτελεί ένα σημαντικό κρατικό περιουσιακό στοιχείο, το οποίο θα πρέπει να αξιοποιηθεί παραγωγικά ώστε να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης για την Κύπρο, συμβάλλοντας στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα. Το πρώτο εξάμηνο του 2022, ολοκληρώθηκαν οι Μελέτες Βιωσιμότητας και Γενικού Χωροταξικού Σχεδιασμού οι οποίες κατέδειξαν ότι το βέλτιστο σενάριο αξιοποίησης του χώρου είναι η δημιουργία Ζώνης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας, ενός περιβάλλοντος που να ενισχύει την κουλτούρα της καινοτομίας, της μεταφοράς γνώσης και της επιχειρηματικότητας. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, τον Σεπτέμβριο του 2022, τη δημιουργία Ζώνης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας στον χώρο της Κρατικής Έκθεσης, η οποία θα περιλαμβάνει χώρους καινοτομίας, εκθεσιακό κέντρο και έναν σημαντικό πνεύμονα πρασίνου. Στο πλαίσιο αυτό, προωθούνται οι προπαρασκευαστικές ενέργειες για αγορά εξειδικευμένων συμβουλευτικών και νομικών υπηρεσιών για την προώθηση του έργου.

Σύσταση Επιτροπής για Πράσινη Οικονομία

Έχοντας υπόψη:

- ▶ την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία που αποτελεί τη νέα Αναπτυξιακή Στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και φιλοδοξεί να μετατρέψει την ΕΕ σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία και να καταστήσει την ΕΕ παγκόσμιο ηγέτη στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,
- ▶ το πακέτο των 14 Προτάσεων με την ονομασία «Fit-for-55» για τον μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας της ΕΕ, με σκοπό να εξασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθεί η ΕΕ είναι ευθυγραμμισμένες με τους περιβαλλοντικούς στόχους που έχουν τεθεί, καθώς και
- ▶ το γεγονός ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας περιλαμβάνει 133 έργα (μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις) που αποσκοπούν στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση,

έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών Ομάδα Εργασίας για την Πράσινη Οικονομία υπό τη Διεύθυνση

Οικονομικής Πολιτικής και Ευρωπαϊκών Θεμάτων, με κύριο στόχο την αλληλοενημέρωση στα θέματα πράσινης οικονομίας, κυκλικής οικονομίας, πράσινης συμφωνίας, πράσινης φορολογίας, πράσινου προϋπολογισμού, πράσινων ομολόγων κ.ά. καθώς και τη χάραξη πολιτικής για τα θέματα που εμπήτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Οικονομικών.

III. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στο πλαίσιο της φορολογικής πολιτικής του κράτους προωθείται αριθμός μέτρων για εκσυγχρονισμό των φορολογικών νομοθεσιών άμεσης και έμμεσης φορολογίας, της εναρμόνισης με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες αλλά και εκπλήρωσης των δεσμεύσεων έναντι του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Οι κυριότερες τροποποιήσεις και θεσπίσεις νέων νομοθεσιών που έχουν υλοποιηθεί εντός του 2023 είναι οι ακόλουθες:

- ▶ Ρύθμιση του θέματος επιβολής μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ στην κατοικία που χρησιμοποιείται ως μόνιμος και κύριος χώρος διαμονής.
- ▶ Επιβολή μηδενικού συντελεστή σε είδη πρώτης ανάγκης ατόμων με ειδικές ανάγκες όπως γραφομηχανές με χαρακτήρες Braille, αμαξάκια τύπου πολυθρόνας και άλλα οχήματα για άτομα με αναπηρία.
- ▶ Αντιμετώπιση των επιπτώσεων των ασυνήθιστα υψηλών τιμών στην ενέργεια μέσω κλιμακωτής επιδότησης της αύξησης του ηλεκτρικού ρεύματος.
- ▶ Επιβολή μειωμένων συντελεστών φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα κίνησης και θέρμανσης για αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών ενέργειας και των πληθωριστικών πιέσεων που αντιμετωπίζουν τα νοικοκυριά.
- ▶ Πάταξη του ακραίου φορολογικού σχεδιασμού μέσω εκσυγχρονισμού και διεύρυνσης του ορισμού του φορολογικού κάτοικου νομικού προσώπου, έτσι ώστε εταιρεία που έχει συσταθεί ή εγγραφεί δυνάμει οποιουδήποτε σε ισχύ Νόμου στη Δημοκρατία, της οποίας ο έλεγχος και η διεύθυνση ασκούνται εκτός της Δημοκρατίας, να θεωρείται φορολογικός κάτοικος της Δημοκρατίας, εκτός εάν η εν λόγω εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος σε οποιοδήποτε άλλο κράτος. Η υπό αναφορά νομοθεσία ισχύει από 31 Δεκεμβρίου 2022 και εντεύθεν.
- ▶ Επιβολή φόρου παρακράτησης επί των εισοδημάτων από δικαιώματα, τόκους και μερίσματα επί των πληρωμών από κυπριακή εταιρεία σε εταιρεία που έχει συσταθεί ή είναι κάτοικος σε δικαιοδοσία που βρίσκεται στον κατάλογο μη συνεργάσιμων φορολογικών δικαιοδοσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υπό αναφορά νομοθεσία ισχύει από 31 Δεκεμβρίου 2022 και εντεύθεν.
- ▶ Εντός του 2023 έχει επεκταθεί η φορολογική ελάφρυνση που παραχωρείται σε επενδυτές φυσικά και νομικά πρόσωπα για το ποσό της επένδυσής τους σε εγκεκριμένη μικρομεσαία καινοτόμα επιχείρηση. Η επέκταση αυτή ισχύει μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 2026 και έχει εγκριθεί από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- ▶ Παροχή ενός χρόνου παράτασης στο πλαίσιο φορολογικών ελαφρύνσεων για τις αναδιρθρώσεις δανείων (από 8 σε 9 έτη μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2024), οι οποίες αποσκοπούν στη μείωση ή εξόφληση των πιστωτικών διευκολύνσεων ή χορηγήσεων ή οφειλών που δόθηκαν προς δανειολήπτες από δανειστές. Αντίστοιχα έχουν δοθεί φορολογικές ελαφρύνσεις για τις μεταβιβάσεις ακίνητης ιδιοκτησίας προς την Κυπριακή Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ στα πλαίσια του σχεδίου «ΕΝΟΙΚΙΟ ΕΝΑΝΤΙ ΔΟΣΗΣ». Οι τροποποιήσεις αφορούν όλους τους άμεσους φόρους που εμπεριέχουν τον ορισμό της «αναδιάρθρωσης», όπως ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος, ο περί ΦΠΑ Νόμος, ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος, ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμος, ο περί Χαρτοσήμων Νόμος κ.ά..
- ▶ Εφαρμογή του νόμου περί Προσωρινής Συνεισφοράς Αλληλεγγύης επί των Πλεοναζόντων Κερδών στους Τομείς του Αργού Πετρελαίου, του Φυσικού Αερίου, του Γαιάνθρακα και των Διυλιστηρίων Νόμος του 2023, που επιβάλλει ποσό προσωρινής συνεισφοράς αλληλεγγύης σε ποσοστό τριάντα τρία τοις εκατό (33%) επί των πλεοναζόντων κερδών του φορολογικού έτους 2023.

Περαιτέρω, ως προς τον σχεδιασμό για την Πράσινη Φορολογική Μεταρρύθμιση, ανατέθηκε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, στα πλαίσια του έργου του ευρύτερου φορολογικού μετασχηματισμού του κράτους, η μελέτη ανάλυσης των επιπτώσεων των προτεινόμενων φορολογικών συντελεστών στις επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά, καθώς και προτάσεις για παροχή αντισταθμιστικών μέτρων που θα μετριάσουν τη μείωση στην ευημερία των νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Στις εισηγήσεις του το Πανεπιστήμιο Κύπρου έλαβε υπόψη του τη δημοσιονομική ουδετερότητα που πρέπει να χαρακτηρίζει τη μεταρρύθμιση. Το πρώτο προσχέδιο της έκθεσης υποβλήθηκε στα τέλη του 2023. Η έναρξη εφαρμογής της Πράσινης Φορολογικής Μεταρρύθμισης αναμένεται το 1ο εξάμηνο του 2024.

IV. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ

Σχέδιο Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας

Το Σχέδιο Προώθησης Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας εφαρμόζεται με βάση Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου. Το εν λόγω Σχέδιο αποτελεί το πλαίσιο πολιτικής το οποίο εδράζεται σε αναπτυξιακά, οικονομικά και φορολογικά κίνητρα και βασίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ (Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και έχει διάρκεια μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2026 και ετήσιο προϋπολογισμό που ανέρχεται σε €25 εκατ. Το Σχέδιο Κινήτρων, αποτελείται από συνδυασμό χορηγιών και φορολογικών κινήτρων ως ακολούθως:

- ▶ Επιστροφή μετρητών (Cash rebate).
- ▶ Φορολογική Πίστωση (Tax credit).
- ▶ Φορολογική Έκπτωση για επενδύσεις σε Υποδομές και εξοπλισμό.

Φορολογικά Κίνητρα για φυσικά πρόσωπα για διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας

Εντός του 2022, διευρύνθηκε και επεκτάθηκε το υφιστάμενο πλαίσιο φορολογικής απαλλαγής 50% του φορολογητέου εισοδήματος αμοιβής από εργοδότηση, επιλέξιμων φυσικών προσώπων για πρώτη εργοδότηση στη Δημοκρατία. Το πλαίσιο διευρύνθηκε μέσω της μείωσης της ελάχιστης απαιτούμενης αμοιβής από €100.000 σε €55.000 αλλά και της επέκτασης του πλαισίου από 10 έτη που ίσχυε σε 17 έτη αρχής γενομένης του έτους έναρξης της εργοδότησης στη Δημοκρατία. Περαιτέρω, εντός του 2023 έχει τροποποιηθεί το υπό αναφορά φορολογικό πλαίσιο έτσι ώστε να μην τερματίζεται η απαλλαγή σε περίπτωση που το άτομο αλλάζει εργοδότη.

Παράλληλα για επιλέξιμα φυσικά πρόσωπα με αμοιβή χαμηλότερη των €55.000 ετησίως, έχει παραχωρηθεί απαλλαγή 20% ή ποσό ύψους οκτώ χιλιάδων πεντακοσίων πενήντα ευρώ (€8.550) για οποιοδήποτε ποσό είναι μικρότερο, για περίοδο 7 ετών αρχής γενομένης του έτους έναρξης της εργοδότησης στη Δημοκρατία.

Φορολογικά Κίνητρα για φυσικά πρόσωπα που επενδύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις

Τον Μάρτιο του 2023 διαβιβάστηκε για σκοπούς νομοτεχνικής επεξεργασίας το Νομοσχέδιο με τίτλο: «Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023». Σκοπός του εν λόγω Νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του βασικού Νόμου, έτσι ώστε να παραχωρούνται φορολογικές ελαφρύνσεις στους επενδυτές φυσικά πρόσωπα, που επενδύουν σε εγκεκριμένες κοινωνικές επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι τέτοιου είδους κίνητρα αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για τη δραστηριοποίηση των κοινωνικών επιχειρήσεων κυρίως στα πρώτα στάδια ανάπτυξής τους.

V. ΔΙΕΘΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετέχει στην Ειδική Επιτροπή που έχει συσταθεί από τον ΟΟΣΑ (OECD AD-Hoc Committee) για τη συνομολόγηση «Πολυμερούς Φορολογικής Σύμβασης». Σκοπός της σύστασης

της Επιτροπής είναι η ανάπτυξη Πολυμερούς Φορολογικής Συνθήκης για αντιμετώπιση της διάβρωσης της Φορολογικής Βάσης και της Μεταφοράς Κερδών (Base Erosion and Profit Shifting: BEPS) όπως προνοείται από τη Δράση 15 («Ανάπτυξη Πολυμερούς Μέσου»). Στις 7 Ιουνίου 2017 η Κυπριακή Δημοκρατία συνυπόγραψε με άλλες 96 δικαιούσες την «Πολυμερή Φορολογική Σύμβαση» που επιτρέπει την ταχεία τροποποίηση των υφιστάμενων Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και την εναρμόνισή τους με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ομάδας G20 / ΟΟΣΑ στο πλαίσιο του Σχεδίου των Δράσεων της BEPS.

Η κύρωση της Πολυμερούς Σύμβασης επιτρέπει την επικαιροποίηση όλων των υφιστάμενων Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας ενσωματώνοντας τα δύο ελάχιστα πρότυπα, της Δράσης 6 («Αποφυγή της χορήγησης των ωφελημάτων της Συνθήκης σε ακατάλληλες περιπτώσεις») και της Δράσης 14 («Διευκόλυνση αποτελεσματικότερων μηχανισμών επίλυσης διαφορών»). Επιπρόσθετα, η Κυβέρνηση έχει ενσωματώσει στην εθνική έννομη τάξη πρόνοιες οι οποίες ευθυγραμμίζονται με 4 από τις 15 Δράσεις που έχει αναπτύξει ο ΟΟΣΑ στο πλαίσιο στρατηγικών καταπολέμησης της φοροδιαφυγής μέσω της μεταφοράς κερδών των πολυεθνικών επιχειρήσεων, σε χώρες με ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς. Οι 4 αυτές Δράσεις (Δράση 5, 6, 13 και 14) αποτελούν τις ελάχιστες απαιτήσεις οι οποίες περιστρέφονται γύρω από την καταπολέμηση επιζήμιων φορολογικών πρακτικών, των καταχρήσεων των φορολογικών Συμφωνιών, την εισαγωγή αποτελεσματικών μηχανισμών επίλυσης διαφορών και την εισαγωγή κανόνων για την τεκμηρίωση ενδο-ομιλικών συναλλαγών. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ολοκληρώσει τις εσωτερικές διαδικασίες επικύρωσης της Πολυμερούς Σύμβασης που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2020. Εντός του 2023 έχουν συμφωνηθεί άτυπα διμερώς οι επικαιροποιημένες διακρατικές συμφωνίες.

VI. ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Μηχανισμός Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (Carbon Border Adjustment Mechanism-CBAM)

Η πρόταση Κανονισμού για τον Μηχανισμό Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (Carbon Border Adjustment Mechanism-CBAM) αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της νομοθετικής δέσμης Fit-for-55. Ο Κανονισμός θεσπίζει μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα για την αντιμετώπιση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που ενσωματώνονται σε συγκεκριμένα εμπορεύματα (τσιμέντο, αλουμίνιο, σίδηρο και ασβή, ηλεκτρική ενέργεια και λιπάσματα) κατά την εισαγωγή τους στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, με στόχο την πρόληψη του κινδύνου διαρροής άνθρακα.

Στις 18 Απριλίου 2023 ψηφίστηκε στην ολομέλεια, η τελική πράξη υπεγράφη στις 10 Μαΐου 2023 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 16 Μαΐου 2023.

Το συμφωνηθέν κείμενο ορίζει τη μεταβατική περίοδο από την 1η Οκτωβρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, με πλήρη εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2026.

Για σκοπούς έγκαιρης ενημέρωσης, τον Σεπτέμβριο του 2023 διοργανώθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών ενημερωτική εκδήλωση από το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και το Τμήμα Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών για παρουσίαση του κανονισμού CBAM. Τα αρμόδια Τμήματα παρουσίασαν τις βασικές υποχρεώσεις που προβλέπονται στον Κανονισμό για τους εισαγωγείς και ενθάρρυναν τις επιχειρήσεις να ενημερωθούν έγκαιρα για τις υποχρεώσεις τους.

Αναθεώρηση της Οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας – Energy Taxation Directive

Η πρόταση αναθεώρησης της Οδηγίας για τη φορολόγηση των ενεργειακών προϊόντων και της ενέργειας, Energy Taxation Directive (ETD) αποσκοπεί στην ευθυγράμμιση της φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων με τις ενωσιακές πολιτικές για την ενέργεια και το κλίμα, ώστε να συμβάλει στους στόχους της ΕΕ για το 2030 και στην κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, μετριαζοντας παράλληλα τον κοινωνικό αντίκτυπο. Συγκεκριμένα, γίνεται εισήγηση για νέα δομή για τους ελάχιστους φορολογικούς συντελεστές, ανάλογα με τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις, με σκοπό τα πλέον ρυπογόνα καύσιμα να φορολογούνται περισσότερο.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετείχε στις συνεδριάσεις της Ομάδας Εργασίας για το ETD (WPTQ) παραθέτοντας τις θέσεις της. Τον Νοέμβριο του 2023, το Συμβούλιο προέβη εκ νέου σε απολογισμό της πορείας των εργασιών. Κατά τη διάρκεια της θητείας της, η Ισπανική Προεδρία είχε οργανώσει συζητήσεις σχετικά με τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας και τον μηχανισμό τιμαριθμικής αναπροσαρμογής της πρότασης, την ειδική μεταχείριση του φυσικού αερίου και του υγραερίου, τη φορολογία της ξυλείας και την αλληλεπίδραση μεταξύ της μελλοντικής Οδηγίας και των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο, οι θέσεις των κρατών μελών εξακολουθούν να αποκλίνουν σε αρκετά κρίσιμα ζητήματα.

Οδηγία (ΕΕ) 2022/2523 του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με την εξασφάλιση παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας των ομίλων πολυεθνικών επιχειρήσεων και των εγχώριων ομίλων μεγάλης κλίμακας στην Ένωση

Η εν λόγω Οδηγία εγκρίθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2022 και περιλαμβάνει ένα κοινό σύνολο κανόνων σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του ελάχιστου πραγματικού φορολογικού συντελεστή ύψους 15 %, ώστε να εφαρμόζεται ορθά και με συνέπεια σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι κανόνες θα εφαρμόζονται στους πολυεθνικούς ομίλους επιχειρήσεων και στους εγχώριους ομίλους μεγάλης κλίμακας στην ΕΕ, με ενοποιημένα έσοδα άνω των €750 εκατ. ετησίως. Θα εφαρμόζονται σε κάθε μεγάλο όμιλο, εγχώριο και διεθνή, με μητρική ή θυγατρική εταιρεία εγκατεστημένη σε κράτος μέλος της ΕΕ. Εάν ο ελάχιστος πραγματικός συντελεστής δεν επιβάλλεται από τη χώρα στην οποία εδρεύει η θυγατρική εταιρεία, υπάρχουν διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες το κράτος μέλος της μητρικής εταιρείας εφαρμόζει συμπληρωματικό φόρο. Η παρούσα οδηγία διασφαλίζει επίσης την αποτελεσματική φορολόγηση σε περιπτώσεις που η μητρική εταιρεία βρίσκεται εκτός της ΕΕ, σε χώρα με χαμηλή φορολογία η οποία δεν εφαρμόζει ισοδύναμους κανόνες.

Το χρονοδιάγραμμα για εφαρμογή των νέων κανόνων από τα κράτη μέλη ήταν η 31η Δεκεμβρίου 2023. Η Κύπρος αναμένεται να εναρμονιστεί με την εν λόγω Οδηγία εντός του δεύτερου τριμήνου του 2024.

Η Πρόταση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας, η οποία υιοθετεί κανόνες για την αντιμετώπιση της κατάχρησης των οντοτήτων κέλυφος (Shell Companies) για φορολογικούς σκοπούς, ακόμη συζητείται στις ομάδες εργασίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο σκοπός της υπό αναφορά πρότασης είναι να αποθαρρύνεται η χρήση εταιρειών «κέλυφος», οι οποίες δεν φαίνεται να έχουν πραγματική παρουσία σε ένα κράτος μέλος, είτε γιατί η οικονομική δραστηριότητά τους είναι μικρή ή/και όπου οι οντότητες χρησιμοποιούνται για επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό ή φοροαποφυγή και φοροδιαφυγή. Η πρόταση προνοεί όπως, οι θεωρούμενες εταιρείες κέλυφος δεν θα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε φορολογικές ελαφρύνσεις και συναφή οφέλη, εάν πληρούνται ορισμένα κριτήρια.

VII. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Οι Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ) έχουν καίρια οικονομική και πολιτική σημασία, αφού συμβάλλουν ουσιαστικά στην περαιτέρω προσέλκυση ξένων επενδύσεων και στην προώθηση της Κύπρου ως διεθνές επιχειρηματικό κέντρο. Εντός του 2023 συνεχίστηκαν οι διμερείς διαπραγματεύσεις για τη συνομολόγηση νέων συμφωνιών ή και επικαιροποίηση υφιστάμενων συμβάσεων. Εντός του 2023 έχουν διεξαχθεί διαπραγματεύσεις με τη Δημοκρατία του Ιράκ, τη Δημοκρατία της Κιργισίας, τη Δημοκρατία της Ρουάντας και τη Δημοκρατία της Κορέας. Εντός του 2023 έχουν υπογραφεί δυο νέες διακρατικές συμφωνίες, με τη Γαλλική Δημοκρατία και με την Κροατική Δημοκρατία. Η Σύμβαση μεταξύ Κύπρου και Κροατίας έχει τεθεί σε ισχύ στις 28 Δεκεμβρίου 2023.

Το Υπουργείο Οικονομικών συνεχίζει ενεργά την προσπάθεια διεύρυνσης του ήδη εκτενούς δικτύου ΣΑΔΦ, ενισχύοντας έτσι τις διμερείς εμπορικές και οικονομικές σχέσεις της Κύπρου με άλλα κράτη.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 2: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ»

Η διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας επιτυγχάνεται μέσω της στενής συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας, η οποία είναι η κύρια αρμόδια αρχή σε θέματα πολιτικής, και των υπολοίπων εποπτικών αρχών του χρηματοοικονομικού τομέα, όπως η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών. Αυτή η συνεργασία είναι ουσιώδης για την αντιμετώπιση πιθανών κρίσεων και για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στο χρηματοοικονομικό σύστημα.

Το Υπουργείο Οικονομικών μέσα από τη διαρκή παρακολούθηση και τη στήριξη των εποπτικών αρχών έχει ως πρωταρχική αποστολή τη διαχείριση και την αποτελεσματική ρύθμιση του ευρύτερου χρηματοοικονομικού τομέα της οικονομίας με στόχο την εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο, την εισαγωγή καινοτομιών και την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος.

I. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Το Υπουργείο Οικονομικών επικεντρώνεται στην προώθηση ενός ολοκληρωμένου ρυθμιστικού πλαισίου με στόχο την ενίσχυση της σταθερότητας και της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα. Σε συνεργασία με τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς εργάζεται για την κατάρτιση νομοθετικών προτάσεων σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο με σκοπό την αντιμετώπιση των προκλήσεων, την πρόληψη και διαχείριση πιθανών μελλοντικών τραπεζικών κρίσεων.

Παρόλο που το μέγεθος του τραπεζικού τομέα εκτιμάται γύρω στο 222% του ΑΕΠ, ξεπερνώντας τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο του 190%, τα τελευταία χρόνια έχει επιτευχθεί αξιοσημείωτη πρόοδος στη μείωση των συστημικών και πιστωτικών κινδύνων, διατηρώντας τον τομέα ανθεκτικό καταγράφοντας συνεχώς θετική πορεία, με ενδυναμωμένη κεφαλαιοποίηση και υψηλά επίπεδα ρευστότητας.

Η κεφαλαιοποίηση του έχει επιτύχει το υψηλότερο επίπεδο από την κρίση του 2013, με τα κεφαλαιακά αποθέματα να ξεπερνούν σημαντικά τις ελάχιστες εποπτικές απαιτήσεις ενώ το σύστημα διαθέτει ισχυρή πλεονάζουσα ρευστότητα, με τους δείκτες ρευστότητας να ανέρχονται στο διπλάσιο του Ευρωπαϊκού μέσου όρου. Επιπλέον οι συνολικές μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις (ΜΕΧ) στο τραπεζικό σύστημα σημείωσαν περαιτέρω μείωση με αποτέλεσμα ο δείκτης (ΜΕΧ) ως προς τα συνολικά δάνεια να διαμορφωθεί στο 8,3% τον Νοέμβριο 2023 ή περίπου 2 δις ευρώ.

Πολιτική αντιμετώπισης των Μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων (ΜΕΧ)

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας και σύμφωνα με τα αποτελέσματα έκθεσης προόδου του Υπουργείου Οικονομικών, οι στόχοι για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, όπως ορίζονται στη Μεταρρύθμιση C3.5R2 με τίτλο «Πλαίσιο και Σχέδιο Δράσης για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων» έχουν επιτευχθεί κατά την 31 Μαρτίου 2023. Συνεπώς, δεν απαιτούνται πρόσθετες πολιτικές εισηγήσεις για την περαιτέρω διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων εντός του πλαισίου του Σχεδίου.

Το 2023, με τη συμβολή του Υπουργείου Οικονομικών, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε νομοθεσίες για τη μερική αναθεώρηση του πλαισίου διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ), εξασφαλίζοντας ένα ισορροπημένο σύστημα προστασίας συγκεκριμένης κατηγορίας δανειοληπτών, χωρίς να διακυβεύεται η αποτελεσματικότητα και σταθερότητα του πλαισίου.

Με τις νέες αυτές ρυθμίσεις:

- ▶ Επεκτείνεται η δυνατότητα περισσότερων δανειοληπτών να ζητούν αναδιάρθρωση δανείου από το γραφείο του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου.
- ▶ Διασφαλίζεται η δίκαιη μεταχείριση των δανειοληπτών στις περιπτώσεις ανταλλαγής ακινήτων έναντι χρέους.

- ▶ Ενισχύεται η διαφάνεια για όλους τους δανειολήπτες με την παροχή αναλυτικής πληροφόρησης από τον πιστωτή σχετικά με το οφειλόμενο χρέος.
- ▶ Παρέχεται η δυνατότητα επιβεβαίωσης του οφειλόμενου χρέους για εκποιήσεις κύριας κατοικίας έως €350.000 μέσω του γραφείου του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Αυτό διευκολύνει τη γρήγορη επίλυση διαφορών εντός αυστηρά καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων και προάγει την εξώδικη διευθέτηση, περιορίζοντας τη χρήση ένδικων μέσων.

Όσες περιπτώσεις καταλήγουν σε δικαστική επίλυση και αφορούν κύρια κατοικία έως €350.000 εκδικάζονται κατά προτεραιότητα σύμφωνα με οδηγίες του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Για την εναρμόνιση με την Οδηγία (ΕΕ) 2021/2167 περί διαχειριστών και αγοραστών πιστώσεων, το Υπουργείο Οικονομικών προχώρησε στην ετοιμασία μιας νέας δέσμης νομοσχεδίων. Αυτή η Οδηγία εντάσσεται στην ευρύτερη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση του ζητήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, στοχεύοντας στην ανάπτυξη δευτερογενών αγορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τα ΜΕΧ, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η πώληση τέτοιων δανείων δεν υπονομεύει τα δικαιώματα των δανειοληπτών.

Σημαντική πολιτική του Υπουργείου Οικονομικών αποτελεί και το «Σχέδιο Ενοίκιο Έναντι Δόσης» για την επίλυση μη εξυπηρετούμενων δανείων με υποθήκη την κύρια κατοικία, ακολουθώντας τα προηγούμενα Σχέδια Εστία, Οικία και το Σχέδιο Διαχείρισης Δανείων από τον Κεντρικό Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών. Αυτή η πρωτοβουλία, που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούλιο 2023 και άνοιξε για αιτήσεις τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους, προσφέρει μια καινοτόμα, δίκαιη και οριστική λύση για τις ευάλωτες ομάδες με χαμηλά ή μηδενικά εισοδήματα, επιτρέποντας τη διαμονή στην κύρια κατοικία.

Επιπρόσθετα τον Νοέμβριο 2023, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε το Νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022», παρέχοντας στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης τη δυνατότητα πώλησης μη εξυπηρετούμενων δανείων. Αυτή η εξέλιξη προσφέρει στον Οργανισμό ένα σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση των ΜΕΧ, εργαλείο που έχουν στη διάθεσή τους και άλλα τραπεζικά ιδρύματα.

Σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, προωθήθηκε ρύθμιση για την αποτελεσματική μεταβίβαση τίτλων ακίνητης ιδιοκτησίας, η οποία ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων εντός του 2023 στο πλαίσιο των δεσμεύσεων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η νέα διαδικασία προστατεύει τους αγοραστές, μέσω μιας καινοτόμας διαδικασίας, εντοπίζοντας και εξαλείφοντας εμπόδια στη μεταβίβαση τίτλων από την αρχή, είτε από τον πωλητή είτε από την τράπεζα, εξασφαλίζοντας τα δικαιώματα των αγοραστών που έχουν πληρώσει πλήρως τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Επιπρόσθετα, στοχεύει στην πρόληψη της δημιουργίας νέων ΜΕΧ, στη συνέχιση της χρηματοδότησης των αναπτύξεων καθώς και στην ολοκλήρωση έργων.

Νομοθετικό Πλαίσιο για την Εκκαθάριση και Εξυγίανση Τραπεζικών Ιδρυμάτων

Εντός του 2023 έχει ετοιμαστεί ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για την εκκαθάριση τραπεζικών ιδρυμάτων (πλαίσιο αφερεγγυότητας) το οποίο αναμένεται να ψηφιστεί εντός του 2024. Κύριο χαρακτηριστικό είναι η πρόωγη εμπλοκή της εποπτικής αρχής ούτως ώστε να διασφαλιστεί, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, η πρόσβαση στις καταθέσεις. Προτείνεται επίσης η θέσπιση διαδικασιών για τον αποτελεσματικότερο συντονισμό των αρχών για παροχή κρατικής στήριξης σε τράπεζα όταν αυτή είναι ακόμα φερέγγυα όσο και κατόπιν αφερεγγυότητας, ως μέρος της εξυγίανσης. Η προτεινόμενη νομοθετική δέσμη, η οποία είναι ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας για τη διεξαγωγή του ενδεδειγμένου νομοτεχνικού ελέγχου, εφαρμόζεται σε περιπτώσεις ανάγκης κρατικής παρέμβασης για αντιμετώπιση οικονομικών διαταραχών, διασφάλιση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ή συστημικών κρίσεων.

Ευρωπαϊκή Συμμετοχή και Νομοθετικές Προτάσεις

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, εντός του 2023, το Υπουργείο Οικονομικών συμμετείχε ενεργά σε ομάδες εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για συζήτηση σημαντικών νομοθετικών προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

► Νόμιμο Χρήμα και Ψηφιακό Ευρώ

Θεσπίζει ένα ενιαίο νομικό πλαίσιο για να διασφαλίσει την ιδιότητα του ευρώ ως νόμιμου χρήματος σε όλα τα κράτη μέλη, ενισχύοντας παράλληλα την ψηφιακή οικονομία και διασφαλίζοντας τη νομισματική κυριαρχία και σταθερότητα. Η εισαγωγή ενός ψηφιακού ευρώ επιδιώκει να συμπληρώσει τα φυσικά μετρητά, προσφέροντας μια ψηφιακή μορφή νομίσματος που είναι ασφαλής, προσβάσιμη και αποτελεσματική διασφαλίζοντας τη νομισματική κυριαρχία και σταθερότητα εντός της ΕΕ.

► Πλαίσιο Διαχείρισης Τραπεζικών Κρίσεων και Ασφάλισης των Καταθέσεων

Αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που έχει σχεδιαστεί για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, την προστασία των καταθετών και την αποτελεσματική διαχείριση των χρηματοπιστωτικών κρίσεων. Περιλαμβάνει προληπτικά μέτρα, ισχυρή κανονιστική εποπτεία, ένα σύστημα ασφάλισης καταθέσεων για την εξασφάλιση των αποταμιεύσεων των καταθετών και μηχανισμούς ομαλής εξυγίανσης για τα ιδρύματα που καταρρέουν.

► Άμεσες Μεταφορές Πίστωσης σε Ευρώ

Έχει σχεδιαστεί για να καταστήσει τις άμεσες πληρωμές προσιτές, ασφαλείς και απρόσκοπτα διεκπεραιωμένες σε ολόκληρη την ΕΕ, βελτιώνοντας έτσι σημαντικά την ταχύτητα των συναλλαγών σε σύγκριση με τις παραδοσιακές μεταφορές πίστωσης. Οι τράπεζες υποχρεούνται να παρέχουν υπηρεσίες άμεσων πληρωμών σε όλους τους πελάτες τους διασφαλίζοντας ότι οι υπηρεσίες αυτές δεν είναι ακριβότερες από τις κανονικές μεταφορές. Η κίνηση αυτή, αναμένεται να ενισχύσει τη ροή μετρητών για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, προωθώντας μια πιο ανταγωνιστική και ψηφιακά προηγμένη Ευρωπαϊκή οικονομία.

II. ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ

Στα πλαίσια διασφάλισης της χρηματοοικονομικής σταθερότητας, εμπίπτει και η ενδυνάμωση της εποπτείας που ασκείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ). Η ενδυνάμωσή της είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της διαφάνειας, της ασφάλειας και της αξιοπιστίας της Κεφαλαιαγοράς και συμβάλλει στην προστασία των επενδυτών και στην προώθηση της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας.

Συνεπώς, η διαμόρφωση ενός ισχυρού, αποτελεσματικού και ευέλικτου νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου θα ενθαρρύνει την ανάπτυξη της αγοράς κεφαλαίου με στόχο την εδραίωση της Κύπρου ως προνομιούχου χρηματοοικονομικού κέντρου στην περιοχή. Τα επενδυτικά ταμεία μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην απευθείας χρηματοδότηση της οικονομίας, ενισχύοντας την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε κεφάλαια και στηρίζοντας την ανάπτυξη και την καινοτομία.

Νομοθετικές Ρυθμίσεις και Εναρμόνιση με Ευρωπαϊκές Οδηγίες και Κανονισμούς

Κατά τη διάρκεια του 2023, πραγματοποιήθηκαν σημαντικές ενέργειες με σκοπό τη βελτίωση και εκσυγχρονισμό του νομικού και ρυθμιστικού πλαισίου της κεφαλαιαγοράς και υιοθετήθηκαν σημαντικοί Ευρωπαϊκοί Κανονισμοί και οδηγίες που στοχεύουν στην επίτευξη αυτού του στόχου.

Η δέσμη μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για διευκόλυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού του χρηματοπιστωτικού τομέα (Digital Finance Package), έχει ως στόχο να καταστήσει την ΕΕ πρωταγωνιστή στην ψηφιακή χρηματοδότηση, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία των καταναλωτών, τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την προώθηση της καινοτομίας και του ανταγωνισμού στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ως μέρος αυτής της προσπάθειας η Κύπρος υιοθέτησε νομοθεσία που διέπει τις επενδυτικές υπηρεσίες, σχετικά με ένα ποιοτικό καθεστώς για υποδομές της αγοράς που βασίζονται σε τεχνολογία καταναμημένου καθολικού.

Επιπλέον, προωθήθηκε ένα σύνολο νομοσχεδίων για την εναρμόνιση με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2556, η

οποία εντάσσεται στο πλαίσιο των προσαθειών της ΕΕ να αντιμετωπίσει τους κινδύνους που σχετίζονται με την Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στον χρηματοπιστωτικό τομέα, προωθώντας ένα ασφαλές και ανθεκτικό ψηφιακό επιχειρησιακό περιβάλλον.

Σε συνεργασία με την ΕΚΚ, ολοκληρώθηκε νομοσχέδιο για τις ειδικές πλατφόρμες συμμετοχικής χρηματοδότησης (crowdfunding) ανταποκρινόμενο στις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/1503, με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη του συγκεκριμένου τομέα. Ο Κανονισμός αυτός αποτελεί μέρος των προσαθειών της ΕΕ να παράσχει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για τις υπηρεσίες crowdfunding στην ΕΕ, με στόχο τη διευκόλυνση της διασυννοητικής προσφοράς υπηρεσιών και τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των επενδυτών.

Επιπρόσθετα, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδιο που αφορά το επάγγελμα της εκτέλεσης λειτουργιών διοίκησης Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων (Fund Administrators) με τίτλο «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας των Εταιρειών Διοίκησης Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων και Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2024», προσθέτοντας εξειδίκευση στο θεσμικό πλαίσιο για τα επενδυτικά ταμεία, με την τυποποίηση και αδειοδότηση των διοικητικών υπηρεσιών. Το εν λόγω πλαίσιο προσφέρει εγγυήσεις ασφαλείας για τους επενδυτές ενώ ταυτόχρονα δημιουργεί ένα πιο ελκυστικό περιβάλλον για τους Διαχειριστές Επενδύσεων, επιτρέποντάς τους να επικεντρωθούν σε πιο εξειδικευμένα θέματα διαχείρισης κεφαλαίων και αξιολόγησης των κινδύνων, χωρίς να χρειάζεται να ιδρύσουν και να διαχειριστούν εντός του οργανισμού τους, τυποποιημένες διαδικασίες διοικητικών υπηρεσιών.

Τέλος, σε εξέλιξη βρίσκεται η αξιοποίηση της Ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για την επίτευξη Ενιαίας Ένωσης Κεφαλαιαγορών (Capital Markets Union), μιας σημαντικής πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποσκοπεί στην ενοποίηση των κεφαλαιαγορών των κρατών μελών σε μια ενιαία αγορά, μέσω της εναρμόνισης των κανονισμών και της θέσπισης ενιαίου εγχειριδίου κανόνων.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο Οικονομικών συμμετείχε σε συζητήσεις των ομάδων εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε θέματα που αφορούν τις Λιανικές Επενδύσεις (Retail Investment Package) με στόχο να καταστήσουν την ΕΕ ως ένα ακόμη πιο ασφαλές μέρος για τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις των ιδιωτών επενδυτών. Παράλληλα συμμετείχε ενεργά και σε θέματα που αφορούν την πρωτοβουλία για απλούστευση των απαιτήσεων εισαγωγής στο Χρηματιστήριο (Listing Act Package) προκειμένου να καταστούν οι δημόσιες κεφαλαιαγορές πιο ελκυστικές για τις εταιρείες της ΕΕ και να διευκολυνθεί η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε κεφάλαια.

Μέσω αυτών των ενεργειών, το Υπουργείο Οικονομικών καταβάλλει συντονισμένη προσπάθεια να ενισχύσει το ρυθμιστικό και νομοθετικό πλαίσιο της Κύπρου, αποσκοπώντας στην ασφάλεια, την διαφάνεια και την ανάπτυξη της χρηματοοικονομικής αγοράς, παρέχοντας παράλληλα ένα ισχυρό θεμέλιο για την περαιτέρω ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό της οικονομίας της.

III. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Κατά το έτος 2023, ο ασφαλιστικός τομέας στην Κυπριακή Δημοκρατία συνέχισε να αποδεικνύει τη σημαντικότητα και την ανθεκτικότητά του στο χρηματοοικονομικό περιβάλλον, όπως επιβεβαιώνεται από την αυξημένη δραστηριότητα και τη σταθερή ανάπτυξή του σε όρους παραγόμενων ασφαλίσεων και περιουσιακών στοιχείων. Η Κύπρος κατέγραψε σημαντική αύξηση του όγκου των παραχθέντων ασφαλίσεων, φτάνοντας τα €1.142,9 εκατ., ενώ τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία του τομέα ξεπέρασαν τα €4,8 δις.

Η Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών, της οποίας προϊστάται ο Έφορος Ασφαλίσεων και η οποία είναι η αρμόδια εποπτική αρχή του ασφαλιστικού τομέα στην Κυπριακή Δημοκρατία, συνέχισε να διασφαλίζει την ακεραιότητα και την οικονομική σταθερότητα του τομέα, προσαρμόζοντας τις εποπτικές της πρακτικές στις διαρκώς εξελισσόμενες απαιτήσεις και προσαρμοσμένη με τις Ευρωπαϊκές νομοθεσίες και κανονισμούς.

Η υιοθέτηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/894 (Solvency II) αποτελεί ένδειξη της συνεχούς προσαρμογής και ευθυγράμμισης του ασφαλιστικού τομέα με τις Ευρωπαϊκές ρυθμιστικές απαιτήσεις. Ο εν λόγω Κανονισμός, αφορά την εφαρμογή τεχνικών προτύπων για την υποβολή πληροφοριών από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις και ενισχύει τη διαφάνεια, την προστασία των καταναλωτών και την ανθεκτικότητα του ασφαλιστικού συστήματος απέναντι σε νέους κινδύνους, όπως οι κυβερνοκίνδυνοι και οι κίνδυνοι σχετιζόμενοι με την κλιματική αλλαγή.

Η εφαρμογή του εν λόγω Κανονισμού επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές, όπως η Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών, να έχουν πρόσβαση σε ακριβή και επίκαιρα δεδομένα, βελτιώνοντας την εποπτεία και ενισχύοντας την ετοιμότητα του ασφαλιστικού τομέα να αντιμετωπίσει σύγχρονες προκλήσεις.

IV. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Η Κύπρος, μέσω του Υπουργείου Οικονομικών, συμμετέχει σε διάφορους Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς (ΔΧΟ), τόσο συνεισφέροντας στο κεφάλαιό τους όσο και συμμετέχοντας στη διακυβέρνησή τους. Οι ΔΧΟ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια συνεργασία και ανάπτυξη καθώς και στην αντιμετώπιση των κατά καιρούς παγκόσμιων προκλήσεων.

Συγκεκριμένα η Κύπρος είναι μέλος των ακόλουθων ΔΧΟ:

- ▶ Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
- ▶ Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης
- ▶ Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως
- ▶ Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
- ▶ Παγκόσμια Τράπεζα και των θυγατρικών της οργανισμών, και
- ▶ Ασιατική Τράπεζα Επενδύσεων και Υποδομών.

Οι οργανισμοί, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σήμερα στην Κύπρο, είναι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και η Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΤΑΣΕ). Οι όροι παραχώρησης δανείων από τις δύο προαναφερθείσες τράπεζες, είναι συγκριτικά καλύτεροι από οποιαδήποτε άλλη πηγή εσωτερικής ή εξωτερικής χρηματοδότησης. Οι εν λόγω τράπεζες χορηγούν μακροχρόνια δάνεια, με ευέλικτους όρους χρηματοδότησης προσαρμοσμένους στην πρόοδο υλοποίησης του κάθε έργου, μεγάλη περίοδο χάριτος που επιτρέπει στους δανειολήπτες να ξεκινήσουν την αποπληρωμή μόλις το έργο τεθεί σε λειτουργία και χαμηλά επιτόκια.

Κρίσιμες Χρηματοδοτήσεις και Επενδύσεις για την Οικονομία της Κύπρου

Κατά το έτος 2023 υπογράφηκαν συνολικά 4 συμφωνίες δανείου με την ΕΤΕπ για τη μερική χρηματοδότηση έργων και προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» και διάφορων αποχετευτικών έργων που εμπίπτουν στο πρόγραμμα εφαρμογής Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων.

Συγκεκριμένα τον Δεκέμβριο του 2023 υπογράφηκε μεταξύ της Δημοκρατίας και της ΕΤΕπ, η Συμφωνία Δανείου για την πρώτη δόση ύψους €130 εκατ. για τη χρηματοδότηση των έργων και προγραμμάτων τα οποία συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προγραμματική περίοδο 2021-2027. Σημειώνεται ότι, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη σύναψη δανείου μέχρι €369 εκατ. για τη μερική χρηματοδότηση επιλεγμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων και προτεραιοτήτων της επενδυτικής περιόδου 2021-2027. Το πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ» περιλαμβάνει έργα συνολικού προϋπολογισμού €1,81 δις και αποσκοπεί στη διαμόρφωση μιας εύρωστης και ανταγωνιστικής οικονομίας μέσω έξυπνων, ψηφιακών και πράσινων επενδύσεων, υπό συνθήκες υγιούς απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής. Σύμφωνα με σχετική μελέτη οικονομικού αντικτύπου, οι επενδύσεις που

προωθούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027», αναμένεται να έχουν, μεσοπρόθεσμα (μέχρι 2029), σημαντικά θετικές επιπτώσεις στην αύξηση ΑΕΠ της Κύπρου κατά περίπου 5,9% και αύξηση της απασχόλησης με τη δημιουργία περίπου 8.500 νέων θέσεων εργασίας. Η χρηματοδότηση ύψους μέχρι €369 εκατ. από την ΕΤΕπ θα συμβάλει θετικά στην έναρξη της υλοποίησης των διαφόρων επενδυτικών προγραμμάτων και θα επιτρέψει στην Κύπρο να αντιμετωπίσει μια σειρά από σημαντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις.

Τον Δεκέμβριο 2023 υπογράφηκαν, επίσης, Συμφωνίες Δανείων μεταξύ της ΕΤΕπ και των Συμβουλίων Αποχετεύσεως Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού – Αμαθούντας, συνολικού ύψους μέχρι €100 εκατ., για σκοπούς μερικής χρηματοδότησης αποχετευτικών έργων που εμπίπτουν στο πρόγραμμα εφαρμογής της Οδηγία 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1991 για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων. Η υλοποίηση των εν λόγω έργων είναι πρώτης προτεραιότητας για το κράτος, εφόσον θα διασφαλίσει τη συμμόρφωση της Δημοκρατίας με τις ενωσιακές της υποχρεώσεις. Η υλοποίηση των εν λόγω αποχετευτικών έργων, πέραν της συμμόρφωσης της Δημοκρατίας με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, θα επιφέρει και άλλα σημαντικά οφέλη όπως η προστασία του περιβάλλοντος και των υπόγειων υδάτινων πόρων καθώς και η προστασία της δημόσιας υγείας μέσω της μείωσης της απόρριψης ανεπεξέργαστων αστικών λυμάτων, αλλά και άλλες θετικές επιπτώσεις στη ζωή των κατοίκων των εν λόγω περιοχών (περίπου 117,300 άτομα). Πρόθεση είναι όπως για τα εν λόγω δάνεια παραχωρηθεί κρατική εγγύηση. Σημειώνεται πως και η ΤΑΣΕ, η οποία στο πλαίσιο της τεχνικής αξιολόγησης των έργων αυτών συνεργάστηκε στενά με την ΕΤΕπ, προτίθεται να χρηματοδοτήσει μέρος του κόστους του αποχετευτικού συστήματος της Λάρνακας με δάνειο προς το αντίστοιχο Συμβούλιο Αποχέτευσης ύψους μέχρι €48 εκατ., το οποίο επίσης θα παραχωρηθεί με κρατική εγγύηση.

Πέραν της συνομολόγησης των πιο πάνω δανείων, κατά το έτος 2023 έχουν αντληθεί περίπου €221 εκατ. από διάφορα δάνεια της ΕΤΕπ, μεταξύ των οποίων το δάνειο για τη χρηματοδότηση έργων και προγραμμάτων Δήμων και το δάνειο για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα πολιτικής συνοχής της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Περαιτέρω, κατά το έτος 2023, υπογράφηκε η Συμφωνία Συνεισφοράς της Κύπρου στο Ταμείο “EU for Ukraine Fund” (EU4U) της ΕΤΕπ, με χρηματοδοτούμενη συνεισφορά ύψους €1.000.000. Στόχος του εν λόγω ταμείου είναι να δώσει τη δυνατότητα στην ΕΤΕπ να συνεχίσει τη στήριξή της προς την Ουκρανία με την υλοποίηση έργων τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, εστιάζοντας κυρίως σε δημοτικές υποδομές όπως σχολεία και νοσοκομεία, δίκτυα μεταφορών, εγκαταστάσεις επεξεργασίας υδάτων και λυμάτων, ψηφιακές δυνατότητες και δυνατότητες κυβερνοασφάλειας, καθώς και σε βελτιωμένη πρόσβαση στη χρηματοδότηση για τους Ουκρανούς επιχειρηματίες.

Επιπρόσθετα τον Ιανουάριο του 2023 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη συμμετοχή της Κύπρου στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΤΑΣΕ. Η ανάγκη για την εν λόγω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΤΑΣΕ, προέκυψε μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία καθώς η αποστολή και ο ρόλος της ΤΑΣΕ έγινε πιο απαιτητικός. Συγκεκριμένα η ΤΑΣΕ κλήθηκε να χρηματοδοτήσει τις πιστικές ανάγκες των κρατών μελών με σαφή εστίαση στη διαχείριση της προσφυγικής κρίσης που προκλήθηκε από τον πόλεμο για να είναι δυνατή η χρηματοδότηση της ανοικοδόμησης της χώρας στους τομείς που η τράπεζα έχει εξειδίκευση και συγκριτικό πλεονέκτημα όπως η κοινωνική στέγαση και βελτίωση των δημοτικών υποδομών. Λόγω των αυξημένων απαιτήσεων των κρατών μελών, η Διοικούσα Επιτροπή της Τράπεζας αποφάσισε την αύξηση του κεφαλαίου της Τράπεζας κατά €4,25 δις εκ των οποίων το €1,2 δις θα καταβληθεί από τα κράτη μέλη. Στην Κύπρο αντιστοιχεί €15,427 εκατ. συνδρομητικό κεφάλαιο εκ του οποίου €4.356.585 καταβληθέν κεφάλαιο με επιλογή 4 ετήσιων δόσεων ύψους €1.087.146,25 η κάθε μια για τα έτη 2023-2026.

Συμβολή της Κύπρου στη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα μέσω Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών

Η ενεργός συμμετοχή της Κύπρου σε Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς (ΔΧΟ), αποτελεί καταλυτικό παράγοντα για την προώθηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη χώρα. Μέσω της αξιοποίησης των διαθέσιμων χρηματοδοτικών ευκαιριών που προσφέρουν αυτοί οι οργανισμοί, το Υπουργείο Οικονομικών επιτυγχάνει να υλοποιήσει και να χρηματοδοτήσει έργα και επενδύσεις που είναι κρίσιμα

για την οικονομική πρόοδο, συμβάλλοντας ενεργά στην οικονομική ανάπτυξη και στη μείωση της ανεργίας. Παράλληλα, η συμμετοχή της Κύπρου σε αυτούς τους οργανισμούς προσφέρει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει με αυξημένη αποτελεσματικότητα οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις, ενισχύοντας έτσι τη χρηματοοικονομική σταθερότητα και τη βιωσιμότητα της χώρας.

V. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

Τα περιοριστικά μέτρα ή κυρώσεις αποτελούν βασικό εργαλείο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της ΕΕ και έχουν στόχο τη δράση, όταν χρειάζεται για την πρόληψη συγκρούσεων, την αντιμετώπιση των εν εξελίξει κρίσεων, τη στήριξη της ειρήνης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Παράλληλα τα περιοριστικά μέτρα, σχεδιάζονται για την ελαχιστοποίηση των συνεπειών στον άμαχο πληθυσμό αλλά και στις οικονομίες των κρατών μελών γενικά και ιδιαίτερα στη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα.

Τα περιοριστικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι κυρώσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) έχουν άμεση εφαρμογή στην Κυπριακή Δημοκρατία και η εφαρμογή των κυρώσεων διέπεται από τον περί Εφαρμογής των Διατάξεων των Ψηφισμάτων ή Αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Κυρώσεις) και των Αποφάσεων και Κανονισμών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Περιοριστικά Μέτρα) Νόμος του 2016 (Ν.58(Ι)/2016).

Εφαρμογή και Παρακολούθηση Κυρώσεων στην Κυπριακή Δημοκρατία

Για την παρακολούθηση της πιστής εφαρμογής των οικονομικών κυρώσεων, αλλά και για μείωση των επιπτώσεων στην Κύπρο, το Υπουργείο Οικονομικών, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. απόφασης 93.265 ημερομηνίας 21 Ιουνίου 2022 έχει αναλάβει τον συντονιστικό ρόλο και την Προεδρία των ακόλουθων Επιτροπών:

- ▶ Συμβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών Κυρώσεων (ΣΕΟΚ)
- ▶ Μονάδα Εφαρμογής Κυρώσεων (ΜΕΚ)

Οι πιο πάνω Επιτροπές εξετάζουν αιτήματα αποδέσμευσης κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών πόρων, τα οποία εμπνέονται στις εξαιρέσεις/παρεκκλίσεις που προνοούνται από τις Αποφάσεις και Κανονισμούς του Συμβουλίου της ΕΕ ενώ οι αρμοδιότητες τους είχαν διευρυνθεί το 2022 με σκοπό την ενίσχυση των εξουσιών τους. Στις Επιτροπές αυτές συμμετέχουν εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας, του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, ενώ στη ΣΕΟΚ συμμετέχουν επίσης το Υπουργείο Δικαιοσύνης και η Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ).

Η Κυπριακή Δημοκρατία υιοθετεί άμεσα τα μέτρα και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΟΗΕ και στα πλαίσια λειτουργίας των πιο Επιτροπών εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες για την εφαρμογή των κυρώσεων, τις οποίες αναρτά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών. Επιπλέον, το Υπουργείο Οικονομικών συμμετέχει σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας σχετικά με τα περιοριστικά μέτρα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο εκπροσωπώντας την Κυπριακή Δημοκρατία.

Για την αποτελεσματική υιοθέτηση των πιο πάνω αποφάσεων, έχει δημιουργηθεί ένα πλαίσιο συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών, όλων των εμπλεκόμενων φορέων, ικανοποιώντας τον κοινό στόχο εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων που αποσκοπούν στην αποδυνάμωση της ικανότητας της Ρωσίας να χρηματοδοτεί τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Επίσης, λειτουργοί της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών (ΔΧΥ) βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και για την κοινοποίηση στοιχείων σχετικά με την παγοποίηση κεφαλαίων και περιουσιακών στοιχείων των προσώπων που βρίσκονται στις

λίστες των κυρώσεων των Ευρωπαϊκών Κανονισμών, που απαιτούνται από την αρμόδια εθνική αρχή για τις κυρώσεις, για πληροφόρηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών, σύμφωνα με τις πρόνοιες των ενωσιακών Κανονισμών για τις κυρώσεις.

Επιπρόσθετα, λειτουργοί της ΔΧΥ διαβιβάζουν στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας πληροφορίες, που λαμβάνει σχετικά με υπόνοιες για παράκαμψη των περιοριστικών μέτρων, για διερεύνηση αν κριθεί σκόπιμο.

Στα πλαίσια εφαρμογής των οικονομικών κυρώσεων, στον τραπεζικό τομέα έχουν δεσμευτεί τραπεζικοί λογαριασμοί συνολικού ύψους €105 εκατ., ενώ από τις εποπτευόμενες οντότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου έχουν δεσμευτεί περιουσιακά στοιχεία €1,4 δις περίπου, από τα οποία ένα πολύ μικρό ποσοστό από αυτά βρίσκεται στην Κύπρο, καθότι το μεγαλύτερο ποσοστό βρίσκεται σε αποθετήρια του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένης και της Ρωσίας.

Με σκοπό την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των κυρώσεων και του καλύτερου συντονισμού μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του το 2022, αποφάσισε τη σύσταση και λειτουργία Εθνικής Μονάδας Εφαρμογής Κυρώσεων (ΕΜΕΚ).

Διεθνής Συνεργασία και Τεχνική Βοήθεια για την Ενίσχυση της Εθνικής Μονάδας Εφαρμογής Κυρώσεων (ΕΜΕΚ)

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της συνεργασίας με το Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ) για θέματα παράνομης χρηματοδότησης (Illicit Finance), η Κυπριακή Δημοκρατία κατά το 2023 αποδέχτηκε πρόταση για παροχή τεχνικής βοήθειας από το ΗΒ. Για τον σκοπό αυτό υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας, μέσω της Ύπατης Αρμοστείας, διορίζοντας Υπεύθυνο Έργου από τη Βρετανική Ύπατη Αρμοστεία.

Σκοπός της τεχνικής βοήθειας είναι η υποβολή εισηγήσεων για τη σύσταση και λειτουργία της ΕΜΕΚ, η οποία θα λειτουργεί στη βάση των βέλτιστων πρακτικών και ιδιαίτερα σύμφωνα με τον τρόπο λειτουργίας του μοντέλου του Office of Financial Sanctions Implementation (OFSI) του ΗΒ.

Η ομάδα έργου του ΗΒ είχε επαφές στην Κύπρο, και συναντήσεις με το Υπουργείο Οικονομικών, τη Συντονιστική Επιτροπή για τη δημιουργία της ΕΜΕΚ, την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, την Αστυνομία, τη ΜΟΚΑΣ και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, και αφού κατέγραψε τις υφιστάμενες διαδικασίες των αρμόδιων για τις κυρώσεις φορέων, υπέβαλε προκαταρκτικές εισηγήσεις για τη δημιουργία ξεχωριστής εθνικής μονάδας εφαρμογής κυρώσεων και βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου.

Η ΕΜΕΚ αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τέλος του 2024, ακολουθώντας τον προτεινόμενο σχεδιασμό για την αποτελεσματική λειτουργία της σύμφωνα με διεθνείς πρακτικές.

Σημασία της Εφαρμογής Κυρώσεων για την Κυπριακή Δημοκρατία

Τα περιοριστικά μέτρα και οι κυρώσεις που εφαρμόζει η Κυπριακή Δημοκρατία, εναρμονισμένα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, είναι καίριας σημασίας για την εξασφάλιση των στόχων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ). Η συνεπής και αποτελεσματική εφαρμογή των κυρώσεων από την Κυπριακή Δημοκρατία, σε συνδυασμό με την ενεργή συμμετοχή στις σχετικές επιτροπές και ομάδες εργασίας, ενισχύει τη διεθνή θέση της Κύπρου και την εμπιστοσύνη μεταξύ των εγχώριων και διεθνών οικονομικών θεσμών.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 3: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ»

I. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT - PFM)

Στο πλαίσιο της ευρύτερης μεταρρύθμισης για τη διαχείριση των Δημοσίων Οικονομικών, το 2023 συνεχίστηκε η προώθηση ενεργειών από το Υπουργείο Οικονομικών που αφορούν τα δημόσια οικονομικά σε οριζόντιο επίπεδο. Η μεταρρύθμιση καλύπτει τις αναγκαίες νομοθετικές, διοικητικές και οργανωτικές διαδικασίες και αποσκοπεί στο να παρέχει τα κατάλληλα εργαλεία για να επιτευχθεί μια οικονομική, αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση των δημόσιων πόρων (χρηματικών και ανθρώπινων) με στόχο την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.

Τα τελευταία χρόνια έχουν αναληφθεί σημαντικές μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες, μεταξύ των οποίων και η ετοιμασία Στρατηγικών Σχεδίων από τα Υπουργεία/Υφυπουργεία/Υπηρεσίες, τα οποία περιλαμβάνουν στόχους και δραστηριότητες, καθώς και δείκτες επίδοσης και απόδοσης του κάθε φορέα. Παράλληλα, οι οικονομικοί φορείς έχουν προετοιμαστεί για τη μετάβαση σε νέα μορφή Προϋπολογισμού, στη βάση δραστηριοτήτων (ΠΒΔ). Σημειώνεται ότι η μη υλοποίηση του νέου μηχανογραφικού συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP), αναπόφευκτα δεν επέτρεψε την υλοποίηση του ΠΒΔ μέχρι σήμερα. Προς αντιμετώπιση του συγκεκριμένου θέματος βρίσκεται σε εξέλιξη η διερεύνηση διαφόρων επιλογών για ετοιμασία συστήματος που θα στηρίξει την πλήρη εφαρμογή του ΠΒΔ, ώστε να καταστεί εφικτή η μετάβαση από τον έλεγχο των εισροών (πιστώσεις) στις εκροές και την επίτευξη μετρήσιμων αποτελεσμάτων.

Μια ακόμη παράμετρος της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, είναι η υιοθέτηση του Πράσινου Προϋπολογισμού. Ο Πράσινος Προϋπολογισμός είναι ένα μέσο προσδιορισμού και διοχέτευσης των δημόσιων δαπανών σε πράσινα έργα. Συγκεκριμένα, στόχος είναι, στις δαπάνες του Προϋπολογισμού να εντοπίζονται αυτές που έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στο περιβάλλον (θετικό ή αρνητικό).

II. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ 2023 – ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

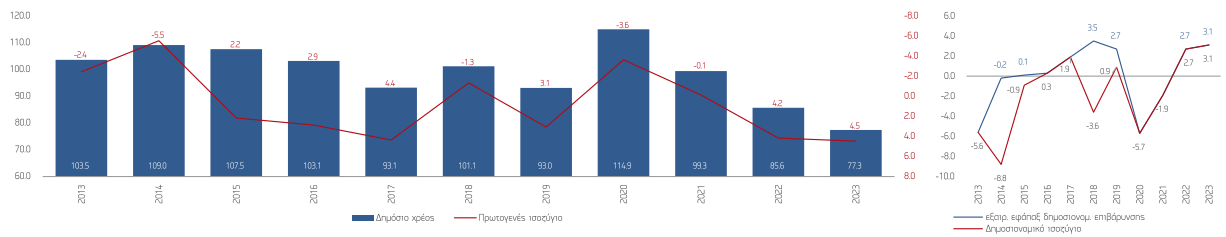
Πρωταρχικός στόχος της οικονομικής πολιτικής παραμένει η διατήρηση της μακροοικονομικής σταθερότητας, διασφαλίζοντας έτσι τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η θετική πορεία των δημόσιων οικονομικών κατά τα τελευταία δυο έτη καθορίστηκε από τη διατήρηση μιας συνετούς δημοσιονομικής πολιτικής που αποσκοπεί στην επίτευξη υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων, διασφαλίζοντας τη πτωτική πορεία του δημόσιου χρέους με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική της Κυβέρνησης, η οποία είναι βασισμένη στο πλαίσιο των δημοσιονομικών κανόνων που ενσωματώνονται στον Νόμο περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου (Ν.20(Ι)/2014), είναι η ύπαρξη ισοσκελισμένου ή πλεονασματικού διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης, σε μεσοπρόθεσμη βάση.

Το 2023, το δημοσιονομικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ παρουσίασε περαιτέρω βελτίωση ύψους 0,4 ποσοστιαίων μονάδων, σημειώνοντας πλεόνασμα ύψους €919 εκατ. (3,1% του ΑΕΠ) από πλεόνασμα ύψους €758 εκατ. το 2022 (2,7% του ΑΕΠ), απόρροια της αύξησης που παρουσίασαν οι πλείστες κατηγορίες δημοσίων εσόδων, αντικατοπτρίζοντας τη βελτίωση στο οικονομικό περιβάλλον. Το πρωτογενές ισοζύγιο ήταν επίσης πλεονασματικό ύψους €1.349 εκατ. (4,5% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με το πλεόνασμα ύψους €1.166 εκατ. (4,2% του ΑΕΠ) τον προηγούμενο χρόνο.

Κατά το 2023, τα δημόσια έσοδα της Γενικής Κυβέρνησης ανήλθαν στα €12.914 εκατ. σε σύγκριση με €11.540 εκατ. το 2022, σημειώνοντας σημαντική αύξηση της τάξης του 11,9%. Αναλυτικά, οι εισπράξεις από φόρους στην παραγωγή και εισαγωγές κατά το 2023 ήταν αισθητά αυξημένες κατά 10%, σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο, συνεισφέροντας θετικά με 3,5 ποσοστιαίες μονάδες στην αύξηση των δημόσιων εσόδων. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει την αύξηση της κατανάλωσης, παρά τη μείωση του συντελεστή ΦΠΑ σε αριθμό βασικών αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο του πακέτου μέτρων για την αντιμετώπιση των

Διάγραμμα 3: Δημόσιο Χρέος, Πρωτογενές και Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (ως % του ΑΕΠ), 2014-2023

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία, Υπουργείο Οικονομικών

πληθωριστικών πιέσεων. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις ΦΠΑ το 2023 ανήλθαν στα €2.978,8² εκατ. από €2.705,7 εκατ. το 2022, παρουσιάζοντας ετήσια ποσοστιαία μεταβολή 10,1%, ενώ παράλληλα αύξηση παρουσίασαν και οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή, από €308 εκατ. το 2022 σε €333 εκατ. το 2023 σημειώνοντας αύξηση 8%, παρά τη συνέχιση της μείωσης του φόρου κατανάλωσης καυσίμων κίνησης και θέρμανσης κατά τη διάρκεια του έτους.

Οι φόροι επί του εισοδήματος και πλούτου ανήλθαν στα €3.265 εκατ. παρουσιάζοντας αύξηση 11,7% σε σύγκριση με εισπράξεις ύψους €2.924 εκατ. το 2022, απόρροια της βελτίωσης στην αγορά εργασίας, καθώς και της αύξησης των εργασιών και συνακόλουθα της κερδοφορίας των επιχειρήσεων. Οι εισπράξεις από εταιρικό φόρο το 2023 ανήλθαν στα €1.469 εκατ. από €1.349 εκατ. το 2022 παρουσιάζοντας αύξηση 8,8%, ενώ οι εισπράξεις από φόρο εισοδήματος υπαλλήλων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα αυξήθηκαν συνολικά κατά 19,4% το 2023, από €816 εκατ. το 2022 σε €974 εκατ.

	2022 (εκ. €)	2023 (εκ. €)	ετήσια % μεταβολή
Συνολικά Έσοδα	11.540	12.914	11,9
Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	4.034	4.437	10,0
Φόροι επί του εισοδήματος και του πλούτου	2.924	3.265	11,7
Κοινωνικές εισφορές	3.122	3.574	14,5
Άλλα έσοδα	1.460	1.638	12,2
Συνολικές Δαπάνες	10.782	11.995	11,3
Μισθολογικές απολαβές	3.179	3.587	12,8
Ενδιάμεση κατανάλωση	1.241	1.197	-3,5
Κοινωνικές παροχές	4.212	4.533	7,6
Τόκοι	408	430	5,4
Επιχορηγήσεις	139	164	17,4
Άλλες τρέχουσες δαπάνες	890	1.042	17,1
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	713	1.043	46,2
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο	758	919	
% του ΑΕΠ	2,7	3,1	
Πρωτογενές Ισοζύγιο	1.166	1.349	
% του ΑΕΠ	4,2	4,5	

² Αποτελέσματα στη βάση λογιστικών προτύπων βάσει δεδουλευμένων, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Οικονομικών Λογαριασμών (ΕΣΟΛ 2010)

Οι κοινωνικές εισφορές παρουσίασαν αύξηση 14,5% το 2023, από €3.122 εκατ. το 2022 σε €3.574 εκατ. συνεισφέροντας θετικά στην αύξηση των δημόσιων εσόδων με 3,9 ποσοστιαίες μονάδες, απόρροια της συνεχιζόμενης βελτίωσης στην αγορά εργασίας, ενώ τέλος τα έσοδα κάτω από την κατηγορία άλλα έσοδα παρουσίασαν αύξηση 12,2% και ανήλθαν ύψους €1.638 εκατ. από €1.460 εκατ. το 2022.

Στο Παράρτημα 1 παρουσιάζονται τα έσοδα του Τμήματος Φορολογίας, του Τμήματος Τελωνείων και του Κυβερνητικού Τυπογραφείου.

Παράλληλα, το σκέλος των δαπανών κατά το 2023 παρουσίασε επίσης αύξηση ύψους 11,3% σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες κατά το 2023 ανήλθαν στα €11.995 εκατ. σε σύγκριση με €10.782 εκατ. τον προηγούμενο χρόνο.

Τη μεγαλύτερη συνεισφορά στη θετική ποσοστιαία μεταβολή των δημόσιων δαπανών (συνεισφορά 3,8 ποσοστιαίων μονάδων) είχαν οι δαπάνες για το κρατικό μισθολόγιο, οι οποίες παρουσίασαν ετήσια ποσοστιαία μεταβολή 12,8% και ανήλθαν στα €3.587 εκατ. το 2023 σε σύγκριση με €3.179 εκατ. τον προηγούμενο χρόνο. Σημαντικότερη επίδραση στην αύξηση αυτή, είχαν κατά κύριο λόγο, η παραχώρηση τιμαριθμικού επιδόματος (συνεισφορά 5,3 ποσοστιαίων μονάδων) τόσο λόγω του ψηλού πληθωρισμού το 2022 όσο και του αυξημένου ποσοστού ενσωμάτωσής του στο τιμαριθμικό επίδομα από 50% σε 66,7% από τον Ιούνιο 2023, ο τερματισμός της μείωσης απολαβών στον δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα³ από 1η Ιανουαρίου 2023 (συνεισφορά 2,3 ποσοστιαίες μονάδες), η αύξηση των δαπανών για συντάξεις και φιλοδωρήματα (συνεισφορά 1,8 ποσοστιαίες μονάδες), καθώς επίσης η παραχώρηση προσαυξήσεων (συνεισφορά 1 ποσοστιαίας μονάδας).

Σημαντική επίσης αύξηση παρουσίασαν και οι δαπάνες για κοινωνικές παροχές, οι οποίες κατά το 2023 ανήλθαν στα €4.533 εκατ. σε σύγκριση με €4.212 εκατ. το 2022, παρουσιάζοντας αύξηση 7,6%. Η αύξηση αυτή οφείλεται τόσο στις αυξημένες δαπάνες του ΟΑΥ προς τους ιδιώτες πάροχους υγείας στο πλαίσιο του ΓεΣΥ κατά €147 εκ. περίπου (από €876 εκατ. το 2022 σε €1.021 εκατ. το 2022), όσο και στις αυξημένες δαπάνες για συντάξεις γήρατος κατά €82 εκατ. το 2023 σε σύγκριση με το 2022 (από €1.605 εκατ. το 2022 σε €1.1430 εκατ. το 2023).

Οι δαπάνες για ενδιάμεση κατανάλωση παρουσίασαν μείωση 3,5% και περιορίστηκαν από €1.241 εκατ. το 2022 σε €1.197 εκατ. το 2023, απόρροια των αυξημένων δαπανών το 2022 για την αγορά ζωοτροφών κατά €15,6 εκατ., καθώς επίσης για φιλοξενία των Ουκρανών προσφύγων κατά €13,9 εκατ.

Οι δαπάνες για επιδοτήσεις παρουσίασαν αύξηση 17,4% το 2023, και ανήλθαν από €139 εκατ. το 2022 σε €164 εκατ., λόγω κυρίως του αυξημένου κόστους για επιδότηση ηλεκτρικού ρεύματος κατά περίπου €35,7 εκατ. ως μέτρο στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων από τις αυξήσεις των τιμών για ενέργεια.

Οι δαπάνες για τόκους παρουσίασαν αύξηση 5,4% το 2023 σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο και ανήλθαν σε €430 εκατ. σε σύγκριση με €408 εκατ. το 2022.

Οι δαπάνες πάγιου κεφαλαίου αυξήθηκαν σημαντικά κατά 46,2%, από €713 εκατ. κατά το 2022 σε €1.043 εκατ. το 2023 λόγω κυρίως των αυξημένων δαπανών για αγορά ακίνητης περιουσίας (+€25,1 εκατ.), για ανέγερση σχολικών κτιρίων (+€10,3 εκατ.), για κατασκευή δρόμων (+€37 εκατ.), καθώς και για άλλα κατασκευαστικά έργα (+€34,2 εκατ.).

Τέλος, η κατηγορία άλλες δαπάνες αυξήθηκαν κατά 17,1%, από €890 εκατ. το 2022 σε €1.042 εκατ. το 2023.

³ Ο περί της Μείωσης των Απολαβών και των Συντάξεων των Αξιωματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018 (Ν.94(Ι)/2018).

III. ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του 2023, μέσω της διαδικασίας κατάρτισης του Προϋπολογισμού, έχουν υιοθετηθεί οι ακόλουθες πολιτικές:

Απασχόληση στον δημόσιο τομέα

Στο πλαίσιο διατήρησης της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, το 2023 συνεχίστηκε η υιοθέτηση μέτρων για συγκράτηση της απασχόλησης στον δημόσιο τομέα μέσω:

- ▶ της συνέχισης της απαγόρευσης της πλήρωσης κενών μόνιμων θέσεων Πρώτου Διορισμού, στον δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα
- ▶ της συνέχισης της απαγόρευσης της πρόσληψης εργοδοτούμενων ορισμένου χρόνου για ολόκληρη τη δημόσια υπηρεσία, με ορισμένες εξαιρέσεις
- ▶ της συνέχισης της απαγόρευσης της πρόσληψης ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού, για εποχιακές ή έκτακτες ανάγκες, με εξαίρεση μεμονωμένες περιπτώσεις
- ▶ της συνέχισης της κινητικότητας εντός και μεταξύ των Υπουργείων/Υφυπουργείων, αλλά και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, και
- ▶ της διατήρησης σε γενικές γραμμές των ρυθμίσεων που αφορούν στην καταβολή επιδομάτων, αποζημιώσεων και άλλων οικονομικών ωφελημάτων.

Στον Προϋπολογισμό του 2023, δημιουργήθηκαν συνολικά 940 πρόσθετες/νέες μόνιμες θέσεις για τις ανάγκες του δημόσιου τομέα, καθώς και 203 θέσεις Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού και καταργήθηκαν 514 συνολικά κενές θέσεις [451 κενές μόνιμες θέσεις και 63 κενές θέσεις Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού].

Απολαβές στο δημόσιο τομέα

Κατά το 2023, συνεχίστηκε η εφαρμογή των μέτρων που υιοθετήθηκαν τα τελευταία χρόνια για σκοπούς συγκράτησης των απολαβών και των συντάξεων στην κρατική υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Ενδεικτικά αναφέρεται η μείωση των επιδομάτων και της υπερωριακής αποζημίωσης, η μείωση των μισθοδοτικών κλιμάκων εισδοχής και ο περιορισμός της ποσοστιαίας αύξησης του τιμαριθμικού επιδόματος στο 50% της ποσοστιαίας αύξησης του υποκείμενου Δείκτη για τον υπολογισμό της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής για τους μήνες Ιανουάριο – Μάιο και στο 66,7% για τους μήνες Ιούνιο – Δεκέμβριο.

IV. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

(α) Μητρώα Φορολογούμενων

Η φορολογική βάση άμεσης φορολογίας κατά το τέλος του 2023 περιλάμβανε 991.108 ενεργούς φακέλους φορολογουμένων και η βάση έμμεσης φορολογίας 101.717 ενεργούς φορολογούμενους.

Η βάση άμεσης φορολογίας παρουσίασε αύξηση 44.591 φορολογούμενων σε σχέση με το 2022, προερχόμενη κυρίως από νέες εγγραφές μισθωτών και νομικών προσώπων. Το μητρώο της έμμεσης φορολογίας κατά το τέλος του 2023 παρουσίασε αύξηση ύψους 4.738 σε σχέση με το 2022, κυρίως προερχόμενη από την εγγραφή νομικών προσώπων.

(β) Διαχείριση Καθυστερημένης εργασίας επιβολής φορολογιών και διευθέτησης ενστάσεων

Επιβολή Φορολογιών Νομικών Προσώπων και Φυσικών Προσώπων

Κατά το 2023 συνεχίστηκε η εκστρατεία μείωσης της καθυστερημένης εργασίας που ξεκίνησε κατά τα μέσα του 2017.

Κατά το έτος 2023 έχουν επιβληθεί 89,2 χιλιάδες φορολογίες – Ατόμων (74,5 χιλιάδες) και Εταιρειών (14,7 χιλιάδες), με πληρωτέο φόρο εισοδήματος €46,9 εκατ. και επιστρεπτέο φόρο εισοδήματος €9,0 εκατ., μη συμπεριλαμβανομένων τόκων. Επιπλέον των ποσών αυτών επιβλήθηκαν φορολογίες για Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα και Έκτακτη Εισφορά Υπαλλήλου.

Μαζική αυτοματοποιημένη επιβολή φορολογιών Νομικών και Φυσικών Προσώπων

Επιπρόσθετα και ως συνέχεια του έργου εκκαθάρισης της καθυστερημένης εργασίας, συνεχίστηκε η αυτοματοποιημένη μαζική επιβολή φορολογιών για τα φορολογικά έτη

2015-2020 για νομικά πρόσωπα και για τα φορολογικά έτη 2018-2020 για φυσικά πρόσωπα.

Κατά το έτος 2023 εκκαθαρίστηκαν:

- ▶ Για τα Άτομα περίπου 702 χιλιάδες φορολογίες για τα φορολογικά έτη 2018-2020, με πληρωτέο φόρο εισοδήματος €191,8 εκατ. και επιστρεπτέο φόρο εισοδήματος €36,9 εκατ., μη συμπεριλαμβανομένων τόκων και
- ▶ Για τις Εταιρείες περίπου 123 χιλιάδες φορολογίες για τα φορολογικά έτη 2015-2020 με πληρωτέο φόρο, €19,5 εκατ. εισοδήματος και επιστρεπτέο φόρο εισοδήματος €19,2 εκατ., μη συμπεριλαμβανομένων τόκων.

Επιπλέον των ποσών αυτών, επιβλήθηκαν φορολογίες για Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα και Έκτακτη Εισφορά Υπαλλήλου.

γ) Διευθέτηση ενστάσεων

Μέρος της εκστρατείας εκκαθάρισης καθυστερημένης εργασίας είναι και η διευθέτηση ενστάσεων που αφορούν παλαιότερα φορολογικά έτη και έχει παρέλθει ο χρόνος υποβολής στοιχείων.

Ο αριθμός των μη διευθετημένων ενστάσεων κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2023 μειώθηκε σε 5.289 από τις 8.020 που ήταν στις αρχές του έτους. Σημειώνεται ότι εντός του έτους παραλήφθηκαν και καταχωρήθηκαν συνολικά 15.146 νέες ενστάσεις για όλα τα είδη φόρων και εντός του έτους διευθετήθηκαν 17.879 ενστάσεις.

δ) Εκστρατείες Φορολογικής Συμμόρφωσης

Ι. Επιτόπιοι Έλεγχοι για την εξακρίβωση της ορθής εφαρμογής του Μειωμένου Συντελεστή Φ.Π.Α. 5% για αγορά/ανέγερση κατοικίας

Κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Αυγούστου 2023 το Τμήμα Φορολογίας πραγματοποίησε παγκύπρια εκστρατεία φορολογικής συμμόρφωσης με τη μέθοδο των επιτόπιων ελέγχων σε κατοικίες για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας που διέπει τον μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. 5% για αγορά ή ανέγερση κατοικίας. Κατά το διάστημα αυτό λειτουργοί του Τμήματος πραγματοποίησαν 442 επιτόπιους ελέγχους κατά τους οποίους εντοπίστηκαν 215 πρόσωπα, από τα οποία τα 55 διαφάνηκε ότι δεν ήταν οι δικαιούχοι αιτητές και το αντίστοιχο ποσό που έχει απαιτηθεί όπως καταβληθεί ανέρχεται στα €2,4 εκατ.. Παράλληλα, κατά το ίδιο διάστημα, ως αποτέλεσμα της απήκησης που είχαν οι έλεγχοι συμμόρφωσης, έχουν προσέλθει στο Τμήμα πρόσωπα που ήταν δικαιούχοι και δεν τηρούν πλέον τις πρόνοιες της νομοθεσίας, δηλώνοντας οικειοθελώς τον τερματισμό και καταβάλλοντας το ποσό που αναλογεί και που αθροίζει στα €8 εκατ.

Πίνακας 3: Αποτελέσματα παγκύπριας εκστρατείας φορολογικής συμμόρφωσης

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ	ΕΝΤΟΠΙΣΤΗΚΕ ΚΑΠΟΙΟΣ		ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΟΣΟ 14% Φ.Π.Α. ΟΠΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΟΣΟ 14% Φ.Π.Α. ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΩΣ ΔΗΛΩΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΠΟΣΟΥ 14% Φ.Π.Α.
		ΝΑΙ	ΟΧΙ				
Οκτ-Δεκ 2022	2.171	1.039	1.132	391	€23.5 εκ	€2.8 εκ	€26.3 εκ
Ιαν-Αυγ 2023	442	215	227	55	€2.4 εκ	€8 εκ	€10.5 εκ

Πηγή: Τμήμα Φορολογίας

II. Επιστολές Συμμόρφωσης

Στις συνήθεις δραστηριότητες του Τμήματος και στη βάση της διαθεσιμότητας των πόρων έχει ενταχθεί από το 2017 η ανάληψη δεδομένων με πρακτικές διαχείρισης κινδύνου και η αποστολή προσωποποιημένων επιστολών που ενημερώνουν τους φορολογούμενους για συμπεριφορές μη συμμόρφωσης που εντοπίζονται από το Τμήμα. Κατά το 2023 έχουν αποσταλεί 145 επιστολές συμμόρφωσης στο πλαίσιο εκστρατειών όπου εντοπίστηκαν περιπτώσεις μη υποβολής φορολογικής δήλωσης ενώ λάμβαναν ποσά ενοικίων και αριθμητικές διαφορές στα ποσά των φορολογικών δηλώσεων με τα ποσά στις δηλώσεις Φ.Π.Α.

Επιπλέον κατά το ίδιο έτος στάλθηκαν 1.193 επιστολές φορολογικής συμμόρφωσης σε πρόσωπα που πραγματοποίησαν πωλήσεις μετοχών εταιρειών που άμεσα ή έμμεσα κατείχαν ακίνητη ιδιοκτησία στην κλειστή περίοδο και όφειλαν να προσέλθουν για να καταβάλουν το Τέλος για σκοπούς του Κεντρικού Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών και αντίστοιχα του Φόρου Κεφαλαίουκικών Κερδών εάν είχαν υποχρέωση.

Έργο για την απόκτηση νέου μηχανογραφικού συστήματος Τμήματος Φορολογίας

α) Εργασίες του Σταδίου 1 - υλοποίηση του Φ.Π.Α. μαζί με διάφορες λειτουργίες του συστήματος

Τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο του 2023, πραγματοποιήθηκαν δοκιμές προσομοίωσης της υλοποίησης του συστήματος για το Στάδιο 1. Η ποιτική αυτή λειτουργία του συστήματος διεξάχθηκε με τη συμμετοχή του προσωπικού του Τμήματος Φορολογίας, των Φορολογουμένων και των αντιπροσώπων τους. Ταυτόχρονα, κατά την περίοδο Ιανουαρίου 2023 – Μαρτίου 2023 πραγματοποιήθηκε σειρά εκπαιδύσεων του προσωπικού στο σύστημα, καθώς και σειρά διαδικτυακών σεμιναρίων προς τους φορολογούμενους. Το σύστημα τέθηκε σε παραγωγική λειτουργία στις 23 Μαρτίου 2023, μετά από έγκριση του Συμβουλίου Έργου καθώς και την επιτυχή δοκιμασία διεύθυνσης, η οποία πραγματοποιήθηκε από ανεξάρτητη αρχή.

Επιπλέον, μετά από τη λειτουργία του συστήματος για περίοδο τεσσάρων (4) περίπου μηνών, η Ομάδα Έργου με οδηγίες της διεύθυνσης προέβηκε σε αναβαθμίσεις του συστήματος, ώστε να βοηθήσει στην εύρυθμη λειτουργία του.

Ταυτόχρονα, μετά την παραγωγική λειτουργία του Σταδίου 1, αποφασίστηκε όπως το έργο υλοποιηθεί με μεθοδολογία «Agile», ώστε τα αποτελέσματα της υλοποίησης να φτάσουν στον φορολογούμενο πολίτη συντομότερα. Η απόφαση αυτή είχε ως αποτέλεσμα την παράδοση της λειτουργίας της ηλεκτρονικής εγγραφής τον Δεκέμβριο του 2023. Κατά τη διάρκεια του 2023, το σύστημα είχε συλλέξει περίπου €2 δις (έμμεσους φόρους), και απέδωσε περίπου €370 εκατ. (επιστροφές Φ.Π.Α.), ενώ μέσω του συστήματος υποβλήθηκαν 480.000 δηλώσεις Φ.Π.Α., διεκπεραιώθηκαν 44.000 εγγραφές στο μητρώο του Τμήματος και χρησιμοποιήθηκε από 129.000 φορολογούμενους. Σημειώνεται ότι για το Στάδιο 1, έχουν υλοποιηθεί όλα τα προ-απαιτούμενα (συμπεριλαμβανομένου και του ελέγχου επί του συστήματος από την ΕΕ) που

απαιτούσε το ορόσημο του έργου για το ΣΑΑ για να μπορεί υποβληθεί το σχετικό αίτημα πληρωμής.

Όσον αφορά στο σύστημα, έχει λειτουργήσει κέντρο εξυπηρέτησης από τον Μάρτιο του 2023, το οποίο ανταποκρίνεται στον αριθμό 17700 και επιλαμβάνεται θέματα του συστήματος που αφορούν στο Μητρώο του Τμήματος Φορολογίας, τον Φ.Π.Α. και το VIES.

Ταυτόχρονα, η Ομάδα Έργου, με τις δυνατότητες που δίνει το νέο σύστημα για το 2023, έχει αναλάβει τον σχεδιασμό βάσης δεδομένων «ΒΙ» σε συνάρτηση με τον σχεδιασμό προτύπων εκθέσεων για την επαναχρησιμοποίηση από τους αρμόδιους τομείς του Τμήματος.

β) Εργασίες τελικού Σταδίου, το οποίο αφορά σε άμεσες φορολογίες (φυσικών προσώπων και εταιρειών) μαζί με άλλες λειτουργίες του συστήματος

Για την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2023, έχουν ετοιμαστεί και σχεδιαστεί όλες οι επιχειρησιακές και τεχνικές προδιαγραφές του τελικού σταδίου και έχει ξεκινήσει η υλοποίηση του συστήματος. Από το πλάνο του τελικού σταδίου, έχει τεθεί σε λειτουργία, η ηλεκτρονική εγγραφή. Ταυτόχρονα, το 2023 η Ομάδα Έργου, σε συνεργασία με τους υπεύθυνους διαδικασιών των λειτουργιών του τελικού σταδίου, έχει αρχίσει την καταγραφή των διαδικασιών.

γ) Άλλες Δραστηριότητες

Παράλληλα, η Ομάδα Έργου αποτάθηκε αρχικά στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων και στη συνέχεια στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) για παράταση και ολοκλήρωση του έργου μέχρι τον Αύγουστο του 2025. Η πρόταση της Ομάδας Έργου έχει εγκριθεί με απόφαση της ΚΕΑΑ, στις 10 Νοεμβρίου 2023.

Σημειώνεται ότι το 2023 συνεχίστηκε το Σχέδιο Τεχνικής Βοήθειας για την υλοποίηση του Συστήματος που παρέιχε η Φινλανδική Φορολογική Αρχή με χρηματοδότηση από την ΕΕ το οποίο ολοκληρώθηκε με επίσκεψη στη Φινλανδία από μέλη της Ομάδας Έργου.

Φορολογική Μεταρρύθμιση

Στα πλαίσια της γενικότερης φορολογικής πολιτικής του κράτους και της εναρμόνισης/εκσυγχρονισμού των φορολογικών νομοθεσιών άμεσης φορολογίας και Φ.Π.Α., πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.51(Ι)/2023 που δημοσιεύθηκε στις 30 Ιουνίου 2023, τροποποιήθηκε το πλαίσιο απαλλαγής 50% επί της αμοιβής για έναρξη εργοδότησης στην Κύπρο, ούτως ώστε η παραχώρηση της απαλλαγής να μην τερματίζεται σε περίπτωση αλλαγής εργοδότησης.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.123(Ι)/2023 που δημοσιεύθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 2023, επεκτάθηκε το πλαίσιο χορήγησης φορολογικής έκπτωσης για επενδύσεις σε καινοτόμες επιχειρήσεις μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2026 και έγιναν τροποποιήσεις με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 της 23ης Ιουλίου 2023 που τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.160(Ι)/2023 που δημοσιεύθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2023, το πλαίσιο των φορολογικών ελαφρύνσεων για τις αναδιρθρώσεις δανείων επεκτάθηκε και στις περιπτώσεις διάθεσης και μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας προς την ΚΕΔΙΠΕΣ που διενεργείται στο πλαίσιο του Σχεδίου «Ενοίκιο έναντι Δόσης».

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν. 40(Ι)/2023 που δημοσιεύθηκε στις 9 Ιουνίου 2023, έχουν μειωθεί σε δύο οι δόσεις για την καταβολή της έκτακτης αμυντικής εισφοράς που παρακρατείται σε ενοίκια, για την απλοποίηση της διαδικασίας.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.157(Ι)/2023 που δημοσιεύθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2023, έχει μειωθεί η καταβολή της έκτακτης αμυντικής εισφοράς από 30% σε 17% αναφορικά με τόκους που λαμβάνονται ή πιστώνονται και επιπλέον έχει καταργηθεί η επιβολή τέτοιας εισφοράς σε τόκους που καταβάλλονται επί αποζημίωσης για πρόκληση αναπηρίας ή σοβαρής σωματικής βλάβης ή θανάτου.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.158(Ι)/2023 που δημοσιεύθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2023, απαλλάχθηκε η ΚΕΔΙΠΕΣ από την υποχρέωση για καταβολή έκτακτης αμυντικής εισφοράς επί των ενοικίων που θα εισπράττει από το κράτος στο πλαίσιο του Σχεδίου «Ενοίκιο έναντι Δόσης».

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.159(Ι)/2023 που δημοσιεύθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2023, το πλαίσιο των φορολογικών ελαφρύνσεων για τις αναδιρθρώσεις δανείων επεκτάθηκε και στις περιπτώσεις διάθεσης και μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας προς την ΚΕΔΙΠΕΣ που διενεργείται στο πλαίσιο του Σχεδίου «Ενοίκιο έναντι Δόσης».

Με τους τροποποιητικούς Νόμους που δημοσιεύτηκαν 13 Δεκεμβρίου 2023 δίνεται ακόμα ένας χρόνος παράτασης μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024, στην εφαρμογή του πλαισίου φορολογικών ελαφρύνσεων για τις αναδιρθρώσεις δανείων οι οποίες αποσκοπούν στη μείωση ή εξόφληση των πιστωτικών διευκολύνσεων ή χορηγήσεων ή οφειλών που δόθηκαν προς δανειολήπτες από δανειστές. Οι τροποποιήσεις αφορούν όλους τους φόρους που εμπεριέχουν τον ορισμό της «αναδιάρθρωσης» όπως ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος, ο περί Φ.Π.Α. Νόμος, ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος, ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμος κ.ά.

Ο τροποποιητικός Νόμος του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ν.42(Ι)/2023, Αρ.2), ο οποίος δημοσιεύτηκε 16 Ιουνίου 2023, με την προσθήκη νέου άρθρου 63 αμέσως μετά το άρθρο 62, με την τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου και με την προσθήκη νέου όρου και του ορισμού του «άτομο με αναπηρία». Οι διατάξεις του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικού) Νόμου του 2023 δεν εφαρμόζονται για κτήρια για τα οποία έχει εξασφαλιστεί πολεοδομική άδεια από την αρμόδια αρχή ή έχει υποβληθεί αίτηση για πολεοδομική άδεια στην αρμόδια αρχή μέχρι την 31η Οκτωβρίου 2023 και για τα οποία υποβάλλεται δεόντως συμπληρωμένη η υπεύθυνη δήλωση που προβλέπεται στην τέταρτη υποπαράγραφο της παραγράφου (3) του Πίνακα Γ του Πέμπτου Παραρτήματος, εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του εν λόγω νόμου. Επιπλέον τροποποιεί την παράγραφο 3 του Πίνακα Γ του Πέμπτου Παραρτήματος του βασικού νόμου.

Ο τροποποιητικός Νόμος του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ν.63(Ι)/2023, Αρ.2), ο οποίος δημοσιεύτηκε 14 Ιουλίου 2023, με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 63, του νέου άρθρου 64, «ειδικές διατάξεις αναφορικά με την ειδική χορηγία για αγορά ή ανέγερση κατοικίας».

Ο τροποποιητικός Νόμος του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ν.75(Ι)/2023, Αρ.3), ο οποίος δημοσιεύτηκε 21 Ιουλίου 2023 τροποποιεί το άρθρο 18Α του βασικού Νόμου για τροποποίηση του πηλαγιότιτλου, με την προσθήκη νέου άρθρου «Μειωμένος συντελεστής τρία τοις εκατό (3%)», τροποποιεί το Πέμπτο Παράρτημα του βασικού Νόμου με τη διαγραφή από τον Πίνακα Α των παραγράφων 5 και 6 και από τον Πίνακα Β της παραγράφου 2, τροποποιεί το Έκτο Παράρτημα του βασικού Νόμου με την προσθήκη των νέων παραγράφων 16. Γραφομηχανές με χαρακτήρες Braille και ειδικές ηλεκτρονικές γραφομηχανές, καθώς και του νέου τύπου γραφομηχανές embossing, για άτομα με αναπηρία. 17. Αμαξάκια τύπου πολυθρόνας και άλλα οχήματα για άτομα με αναπηρία, έστω και με κινητήρα ή άλλο μηχανισμό προώθησης, εφόσον ηροορίζονται αποκλειστικά για προσωπική χρήση από άτομα με αναπηρία. Επιπλέον προστίθεται νέο Δέκατο Πέμπτο Παράρτημα, Μειωμένος συντελεστής τρία τοις εκατόν (3%).

Ο τροποποιητικός Νόμος του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ν.137(Ι)/2023, Αρ.4), ο οποίος δημοσιεύτηκε 13 Δεκεμβρίου 2023, ο οποίος τροποποιεί το άρθρο 2 του βασικού Νόμου με την αντικατάσταση στον ορισμό του όρου «αναδιάρθρωση» της φράσης «εντός οκτώ (8) ετών», με τη φράση «εντός εννέα (9) ετών».

Το Διάταγμα του 2023 (Κ.Δ.Π. 8/2023), το οποίο δημοσιεύτηκε στις 13 Ιανουαρίου 2023, τροποποιεί το Έκτο Παράρτημα, με την προσθήκη της παραγράφου 24, όπου καθορίζει ότι η παράδοση διαγνωστικών ιατροτεχνολογικών προϊόντων in vitro και εμβόλια για τη νόσο Covid-19 περιλαμβάνονται σε αυτό. Η εν λόγω τροποποίηση είναι σε ισχύ μέχρι 31 Μαρτίου 2023.

Το Διάταγμα του 2023 (Κ.Δ.Π. 102/2023), το οποίο δημοσιεύτηκε στις 31 Μαρτίου 2023, τροποποιεί το Έκτο Παράρτημα, με την προσθήκη της παραγράφου 24, όπου καθορίζει ότι η παράδοση διαγνωστικών ιατροτεχνολογικών προϊόντων in vitro και εμβόλια για τη νόσο Covid-19 περιλαμβάνονται σε αυτό. Το

παρόν διάταγμα τέθηκε σε ισχύ από την 1η Απριλίου 2023 μέχρι 31η Μαΐου 2023.

Το Διάταγμα του 2023 (Κ.Δ.Π. 134/2023), το οποίο δημοσιεύτηκε στις 5 Μαΐου 2023, τροποποιεί το Πέμπτο και Έκτο Παράρτημα. Το Πέμπτο Παράρτημα τροποποιείται με την προσθήκη, μετά το τέλος της παραγράφου 7 ότι εξαιρούνται το ψωμί, γάλα, αυγά και παιδικές τροφές. Η παράγραφος 14 διαγράφεται. Το Έκτο Παράρτημα τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο 12, τις νέες παραγράφους 13, 14 και 15 και αφορά παραδόσεις ψωμιού, γάλακτος, αυγών και παιδικών τροφών και παραδόσεις παιδικών πάνων και πάνων ενηλίκων και προϊόντα για τη γυναικεία υγιεινή προστασία. Οι εν λόγω τροποποιήσεις είναι σε ισχύ μέχρι 31 Οκτωβρίου 2023.

Το Διάταγμα του 2023 (Κ.Δ.Π. 291/2023), το οποίο δημοσιεύτηκε στις 22 Σεπτεμβρίου 2023, τροποποιεί το Πέμπτο και Έκτο Παράρτημα. Το Πέμπτο Παράρτημα τροποποιείται με την προσθήκη, μετά το τέλος της παραγράφου 7 ότι εξαιρούνται το ψωμί, γάλα, αυγά και παιδικές τροφές. Η παράγραφος 14 διαγράφεται. Το Έκτο Παράρτημα τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο 12, τις νέες παραγράφους 13, 14 και 15 και αφορά παραδόσεις ψωμιού, γάλακτος, αυγών και παιδικών τροφών και παραδόσεις παιδικών πάνων και πάνων ενηλίκων και προϊόντα για την γυναικεία υγιεινή προστασία. Το παρόν διάταγμα τέθηκε σε ισχύ από την 1η Νοεμβρίου 2023 μέχρι 30η Απριλίου 2024.

Το Διάταγμα του 2023 (Κ.Δ.Π. 327/2023), το οποίο δημοσιεύτηκε στις 13 Οκτωβρίου 2023, τροποποιεί το Έβδομο Παράρτημα. Το Έβδομο Παράρτημα τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά την υποπαραγράφο (ι) της παραγράφου 9, της νέας υποπαραγράφου (ια), με τους πιστοποιημένους συντελεστές παροχής κατάρτισης περιλαμβανομένων κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης, από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου.

Το Διάταγμα του 2023 (Κ.Δ.Π. 360/2023), το οποίο δημοσιεύτηκε στις 17 Νοεμβρίου 2023, τροποποιεί το Πέμπτο και Έκτο Παράρτημα. Το Πέμπτο Παράρτημα τροποποιείται με την προσθήκη, μετά το τέλος της παραγράφου 7, ότι εξαιρούνται από τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου ορισμένα κρέατα και λαχανικά. Το Έκτο Παράρτημα τροποποιείται με την προσθήκη της νέας παραγράφου 25. Οι διατάξεις του παρόντος Διατάγματος ισχύουν από 1η Δεκεμβρίου 2023 μέχρι 31η Μαΐου 2024.

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 81/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 24 Μαρτίου 2023, γνωστοποιεί ότι για την ηλεκτρονική υποβολή του Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα και διορθωτικού Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα χρησιμοποιείται η Πύλη Φορολογουμένων Tax For All του Τμήματος Φορολογίας.

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 82/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 24 Μαρτίου 2023, γνωστοποιεί το Έντυπο Call-Off-Stocks με το οποίο υποκείμενο στον φόρο πρόσωπο υποβάλλει στον Έφορο Φορολογίας πληροφορίες σε σχέση με τις «Μεταφορές/Αποστολές Αγαθών ως Αποθέματα στη Διάθεση Συγκεκριμένου Αποκτώντος».

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 83/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 24 Μαρτίου 2023, γνωστοποιεί ότι, τα στοιχεία που πρέπει να περιέχει η ειδοποίηση στον Έφορο για την υποχρέωση εγγραφής στο Μητρώο Φ.Π.Α.

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 84/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 24 Μαρτίου 2023, γνωστοποιεί το έντυπο που συμπληρώνει και υποβάλλει στον Έφορο Φορολογίας ηλεκτρονικά αγρότης που διεκδικεί επιστροφή Φ.Π.Α. μέσω της Πύλης Φορολογουμένων Tax For All του Τμήματος Φορολογίας.

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 85/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 24 Μαρτίου 2023, γνωστοποιεί τη δήλωση που συμπληρώνει και υποβάλλει στον Έφορο Φορολογίας ηλεκτρονικά πρόσωπο ενταγμένο στο Ειδικό Καθεστώς Αστικών Ταξί μέσω της Πύλης Φορολογουμένων Tax For All του Τμήματος Φορολογίας.

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 86/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 24 Μαρτίου 2023, γνωστοποιεί τη φορολογική δήλωση Φ.Π.Α. που συμπληρώνει και υποβάλλει στον Έφορο Φορολογίας ηλεκτρονικά μέσω της Πύλης Φορολογουμένων Tax For All του Τμήματος Φορολογίας.

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 87/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 24 Μαρτίου 2023, γνωστοποιεί τη τελική φορολογική δήλωση Φ.Π.Α. που οφείλει οποιοδήποτε πρόσωπο να υποβάλλει στον Έφορο Φορολογίας ηλεκτρονικά μέσω της Πύλης Φορολογουμένων Tax For All του Τμήματος Φορολογίας.

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 88/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 24 Μαρτίου 2023, γνωστοποιεί ότι για την ηλεκτρονική υποβολή των Φορολογικών Δηλώσεων χρησιμοποιείται η Πύλη Φορολογουμένων Tax For All του Τμήματος Φορολογίας.

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 176/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 2 Ιουνίου 2023, γνωστοποιεί τροποποίηση της γνωστοποίησης Κ.Δ.Π. 555/2005.

Η Γνωστοποίηση του 2023 (Κ.Δ.Π. 176/2023), η οποία δημοσιεύτηκε 2 Ιουνίου 2023, γνωστοποιεί τροποποίηση της γνωστοποίησης Κ.Δ.Π. 555/2005.

V. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Τα συνολικά έσοδα του Τμήματος για το έτος 2023 ανήλθαν στα €6,67 δις, παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με το 2022 ίση με €650,93 εκατ. που αντιστοιχεί στο 10,82%.

Συγκεκριμένα οι εισπράξεις από Φόρο Εισοδήματος, Φ.Π.Α. και Φόρο Κεφαλαιουχικών Κερδών (ΦΚΚ), σημείωσαν τη μεγαλύτερη αύξηση (€216,34 εκατ., €398,25 εκατ. και €43,48 εκατ. αντίστοιχα) σε απόλυτους αριθμούς.

Τα έσοδα Φ.Π.Α. ανήλθαν στα €2,6 δις σε σχέση με €2,2 δις το 2022. Πολύ σημαντικό μέρος της αύξησης προέρχεται από τον τομέα Παροχής Ηλεκτρικού Ρεύματος, τον τομέα του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου και τον τομέα των Κατασκευών.

Αναλυτικά οι εισπράξεις κατά είδος φόρου παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Πίνακας 4: Εισπράξεις Τμήματος Φορολογίας για το έτος 2023 σε σχέση με το 2022⁴

ΕΙΔΟΣ ΦΟΡΟΥ	Εισπράξεις Τμήματος Φορολογίας για το 2023 σε σχέση με το 2022				2022/2021		
	2023 €	2022 €	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %	2021 €	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ - ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (ΑΤΟΜΑ)	1.040.644.552	840.180.414	200.464.138	23.9%	774.730.402	65.450.012	8.4%
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ)	1.581.067.457	1.494.652.617	86.414.840	5.8%	1.208.219.788	286.432.829	23.7%
ΦΠΑ	2.637.854.834	2.239.603.977	398.250.857	17.8%	1.961.871.144	277.732.833	14.2%
ΦΠΑ (Τελωνεία)	764.951.223	734.738.587	30.212.637	4.1%	531.891.109	202.847.478	38.1%
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	8.765.052	9.965.686	(1.200.634)	-12.0%	9.425.995	539.690	5.7%
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	203.035.134	159.542.788	43.492.346	27.3%	112.451.892	47.090.896	41.9%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΜΥΝΑΣ	357.803.324	356.527.853	1.275.471	0.4%	265.946.517	90.581.336	34.1%
ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ	38.131.535	39.272.953	(1.141.418)	-2.9%	36.737.078	2.535.875	6.9%
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ*	22.032.236	32.916.881	(10.884.645)	-33.1%	15.385.985	17.530.896	113.9%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ/ ΑΥΤΟΕΡΓ./ ΑΠΟΚΟΠΗ	2.420.398	20.295.365	(17.874.968)	-88.1%	32.211.923	(11.906.558)	-37.0%
ΦΟΡΟΣ ΚΑΖΙΝΟΥ	19.037.598	13.633.124	5.404.474	39.6%	4.853.202	8.779.922	180.9%
ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	61.350.672	73.517.069	(12.166.397)	-16.5%	54.693.235	18.823.834	34.4%
ΟΛΙΚΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ	6.737.094.014	6.014.847.313	722.246.701	12.0%	5.008.418.271	1.006.429.042	20.1%

Πηγή: Τμήμα Φορολογίας

Επιπλέον των πιο πάνω, το Τμήμα Φορολογίας εισπράττει εισφορές ΓεΣΥ οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα του Τμήματος γιατί αποστέλλονται στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) σε μηνιαία βάση. Κατά το 2023 εισπράχθηκαν εισφορές ΓεΣΥ ύψους €76,9 εκατ. οι οποίες εμβάζονται σε μηνιαία βάση στον ΟΑΥ και δε συμπεριλαμβάνονται στις εισπράξεις του Τμήματος. Οι αντίστοιχες εισφορές που εισπράχθηκαν το 2022 ήταν ύψους €64,7 εκατ.

Το 2022, ο Έφορος Φορολογίας ορίστηκε υπεύθυνος για την επιβολή και είσπραξη τέλους 0,4% για σκοπούς του Κεντρικού Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών. Κατά το 2023 εισπράχθηκαν €26,45 εκατ. ενώ κατά το 2022 εισπράχθηκαν €3,03 εκατ., τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στις εισπράξεις του Τμήματος Φορολογίας αφού εμβάζονται στον Κεντρικό Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών.

⁴ Βάσει των στοιχείων στο σύστημα του Τμήματος Φορολογίας

VI. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Τα συνολικά έσοδα του Τμήματος Τελωνείων κατά το 2023 ανήλθαν στα €1.339,8 εκατ., παρουσιάζοντας ποσοστιαία αύξηση της τάξης του 5,3% (€67,4 εκατ.) σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2022 που ήταν €1.272,4 εκατ. Στο σύνολο αυτό περιλαμβάνεται το ΦΠΑ που έχει εισπραχθεί κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων ύψους €765,0 εκατ. σε σύγκριση με €732,5 εκατ. το 2022, το οποίο παρουσίασε ποσοστιαία αύξηση της τάξης του 4,4% (€32,5 εκατ.).

Κατά το ίδιο έτος οι εισπράξεις από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή ανήλθαν στα €322,0 εκατ. σε σύγκριση με €298,0 εκατ. κατά το 2022, σημειώνοντας αύξηση 8,1%. Οι εισπράξεις από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης στα καπνικά προϊόντα ανήλθαν στα €142,8 εκατ. σε σχέση με €143,1 εκατ. κατά το 2022, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 0,2%.

Οι εισπράξεις από Εισαγωγικούς Δασμούς, Φόρους Κατανάλωσης και Άλλα Έσοδα αυξήθηκαν κατά €34,9 εκατ. (6,5%) φτάνοντας έτσι στα €574,8 εκατ. σε σύγκριση με €539,9 εκατ. που ήταν το 2022. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις από Εισαγωγικούς Δασμούς κατά το 2023 ανήλθαν στα €63,1 εκατ. σε σύγκριση με €52,8 εκατ. το 2022, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 19,5% ενώ οι συνολικές εισπράξεις από Φόρους Κατανάλωσης ανήλθαν στα €506,5 εκατ. σε σύγκριση με €481,7 εκατ. το 2022, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 5,2%.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα έσοδα του Τμήματος Τελωνείων:

Πίνακας 5: Εισπράξεις Τμήματος Τελωνείων για το έτος 2023 σε σχέση με το 2022

Έτος	2023 (€ εκ.)	2022 (€ εκ.)	2022/2023	
			Αύξηση/Μείωση (€ εκ.)	Μεταβολή (%)
Έμμεσοι Φόροι				
Εισαγωγικοί Δασμοί	63,1	52,8	+10,3	+19,5
Φόροι Κατανάλωσης	506,5	481,7	+24,8	+5,2
Άλλα Έσοδα	5,2	5,4	-0,2	-3,7
ΣΥΝΟΛΟ	574,8	539,9	+34,9	+6,5
ΦΠΑ Εισαγωγής	765,0	732,5	+32,5	+4,4
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	1.339,8	1.272,4	+67,4	+5,3

* Από τα έσοδα έχει επιστραφεί ποσό €1,9 εκ. το 2023 σε σύγκριση με €2,6 εκ. το 2022 που αφορά επιστροφές δασμών, φόρων και ΦΠΑ ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Πηγή: Τμήμα Τελωνείων

VII. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

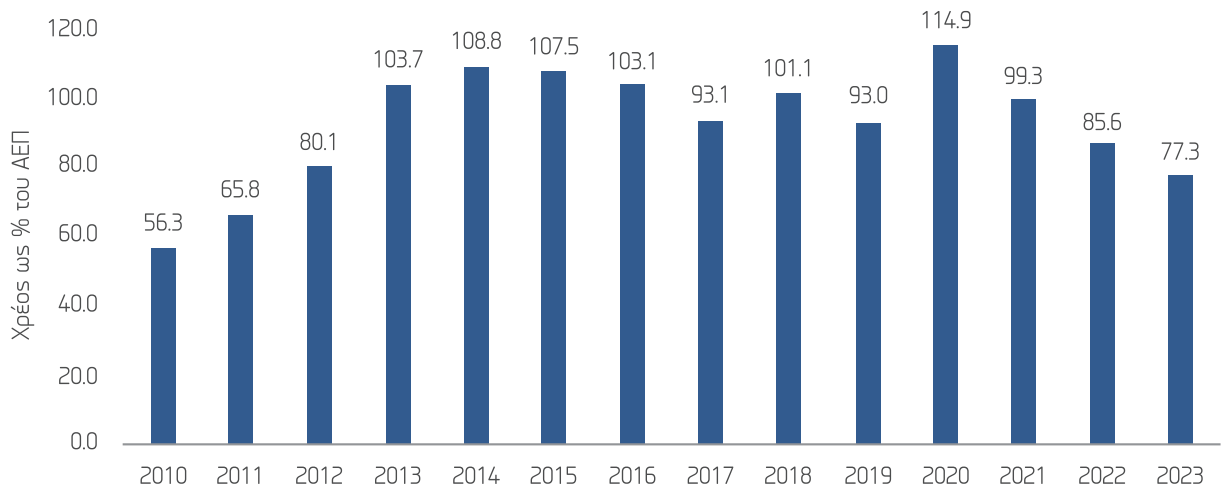
Η ορθή στρατηγική διαχείρισης του δημόσιου χρέους σε συνδυασμό με τη συνεχή συνετή δημοσιονομική πολιτική και την ισχυρότερη από την αναμενόμενη οικονομική ανθεκτικότητα αλλά και λόγω της σημαντικής μείωσης του δείκτη χρέους έναντι του ΑΕΠ, συνέτειναν στη διατήρηση του αξιόχρεου της Κυπριακής Δημοκρατίας στην επενδυτική κατηγορία. Τρεις από τους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης προχώρησαν σε αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του μακροπρόθεσμου χρέους της Κυπριακής Δημοκρατίας, δύο εκ των οποίων κατά μια βαθμίδα, εντός της επενδυτικής κατηγορίας, ενώ ο τρίτος, ο οίκος Moody's, κατά δύο βαθμίδες. Ο τέταρτος οίκος, ο οίκος S&P's επιβεβαίωσε την πιστοληπτική ικανότητα του αξιόχρεου του μακροπρόθεσμου ομολόγου της Κυπριακής Δημοκρατίας στην επενδυτική κατηγορία, διαμορφώνοντας την προοπτική από σταθερή σε θετική. Να σημειωθεί ότι ο οίκος Moody's ήταν ο τελευταίος οίκος που διατηρούσε την Κυπριακή Δημοκρατία στην μη επενδυτική κατηγορία, οπότεν με τη διπλή αναβάθμιση επιτεύχθηκε η επαναφορά του αξιόχρεου του μακροπρόθεσμου ομολόγου της Κυπριακής Δημοκρατίας στην επενδυτική κατηγορία από όλους τους οίκους αξιολόγησης. Επιπρόσθετα ο οίκος Fitch, τον Δεκέμβριο του 2023, διαμόρφωσε την προοπτική από σταθερή σε θετική.

Τον Οκτώβριο του 2023, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη νέα Μεσοπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΜΣΔΔΧ) 2024-2026, η οποία στην ουσία αποτελεί την αναθεώρηση της προηγούμενης στρατηγικής με διατήρηση των βασικών κατευθυντήριων γραμμών και (σε γενικές γραμμές) των ποσοτικών στόχων. Η νέα ΜΣΔΔΧ σχεδιάστηκε λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα που αφορούν την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας ως αποτέλεσμα των γεωπολιτικών συγκρούσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής, τις οικονομικές επιπτώσεις από τις επιδρομές σε πλοία στη Μαύρη Θάλασσα, με αποτέλεσμα τη διαταραχή στην εφοδιαστική αλυσίδα και την εμπορική τροφοδότηση της Ευρώπης με προϊόντα αλλιά και φυσικό αέριο, μια εξέλιξη που, αν δεν επιλυθεί σύντομα, ίσως οδηγήσει σε νέες πληθωριστικές αυξήσεις, καθώς και τη συνέχιση της πολεμικής σύγκρουσης ανάμεσα στην Ουκρανία και την Ρωσία, εν μέσω των αυξημένων βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ.

Οι κατευθυντήριες γραμμές που διέπουν τη ΜΣΔΔΧ 2024-2026 προσβλέπουν, μεταξύ άλλων, στη διατήρηση ικανοποιητικού αποθέματος ρευστών διαθεσίμων έτσι ώστε να υπάρχει κάλυψη, ανά πάσα στιγμή, των χρηματοδοτικών αναγκών για ελάχιστη περίοδο των επομένων 9 μηνών και με μέγιστη περίοδο των επόμενων 12 μηνών, στη διατήρηση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού κάτω από το 2% και στη μείωση της έκθεσης χρέους σε κυμαινόμενο επιτόκιο κάτω του 30% του ανεξόφλητου χρέους. Πρόσφατα, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 17 Ιανουαρίου 2024, εγκρίθηκε η διατήρηση της περιόδου κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών με τα ρευστά διαθέσιμα να πληρούν κάλυψη για τους επόμενους 9 με 12 μήνες καθ' όλη την διάρκεια του α' τριμήνου του 2024.

Το πιο κάτω Διάγραμμα απεικονίζει το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ την περίοδο 2010-2023.

Διάγραμμα 4: Δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ την περίοδο 2010-2023

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών και ΓΔΔΧ

Μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση

Η επιτυχημένη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές συνεχίστηκε και κατά το έτος 2023, μέσω της έκδοσης ενός νέου Ευρωπαϊκού Μεσοπρόθεσμου Ομολόγου (EMTN). Κατά το 2023, η εξωτερική χρηματοδότηση και η έκδοση EMTN αποτέλεσε την κύρια πηγή χρηματοδότησης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Συγκεκριμένα, στις 13 Απριλίου 2023, η Κυπριακή Δημοκρατία εξέδωσε το πρώτο της βιώσιμο ομολόγο δεκαετούς διάρκειας μέσω κοινοπρακτικής έκδοσης ονομαστικού ύψους €1000 εκ., επιτυγχάνοντας για μια ακόμη φορά πολύ ψηλό δείκτη κάλυψης με αυξημένο επενδυτικό ενδιαφέρον και με το βιβλίο προσφορών να ξεπερνά τα €12,5 δις αποτελώντας το μεγαλύτερο βιβλίο προσφορών της Κυπριακής Δημοκρατίας σε έκδοσή της μέχρι σήμερα, κάτι που επέτρεψε στο επιτόκιο τιμολόγησης να κλείσει στο 4.125% και με το επιτόκιο απόδοσης επαναγοράς στο 4.219%. Έτσι, ο δείκτης κάλυψης ξεπέρασε τις 12.5 φορές και είναι από τους ψηλότερους των τελευταίων δυο ετών. Επιπρόσθετα, η έκδοση αποσκοπούσε στην αναπλήρωση

μεγάλου μέρους των ρευστών διαθεσίμων της Κυπριακής Δημοκρατίας που θα χρησιμοποιείτο προς εξόφληση προγραμματισμένου χρέους εντός του έτους.

Τέλος, εντός του 2024 αναμένεται να εκταμιευθούν ποσά χρηματοδότησης στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η έκδοση εξαετών ομολόγων ειδικά σχεδιασμένων για τις ανάγκες των φυσικών προσώπων συνεχίστηκε και το 2023. Το συνολικό ποσό της έκδοσης των ομολόγων αυτών κατά το έτος 2023 μειώθηκε στα €21 εκατ. σε σύγκριση με €24 εκατ. το έτος 2022 ενώ το εκκρεμές χρέος των εν λόγω ομολόγων στο τέλος του 2023 έφθασε περίπου τα €304 εκατ. και μειώθηκε περίπου κατά €62.7 εκατ.

Επιπλέον, η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε στη λήψη δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) και την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΤΑΣΕ) συνολικού ύψους €123 εκατ. για σκοπούς χρηματοδότησης νέων ή και υπό εξέλιξη έργων.

Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν κατά το 2023 χρησιμοποιήθηκαν:

- I. για την αποπληρωμή επταετούς Ομολόγου EMTN ύψους €1 δις τον Ιούλιο του 2023,
- II. για την αποπληρωμή 3 εγχώριων ομολόγων συνολικού ύψους €552 εκατ. και
- III. για τη διατήρηση των ρευστών διαθεσίμων του κράτους ώστε σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή να ικανοποιείται ο στόχος κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών των επόμενων 9-12 μηνών.

Βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση

Η έκδοση Γραμματίων του Δημοσίου διάρκειας 13 εβδομάδων, μέσω δημοπρασιών, συνεχίστηκε και κατά το 2023. Η επιτοκιακή τιμολόγηση της απόδοσής τους υπήρξε αυξητική κυρίως εξαιτίας των συνεχών αυξήσεων του βασικού επιτοκίου της ΕΚΤ, ανεβαίνοντας μέχρι και το 4.05% στη δημοπρασία του Οκτωβρίου 2023. Η μέση σταθμική απόδοσή τους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023 ήταν 3.13% ενώ το δεύτερο εξάμηνο ανήλθε στο 3.94%. Τέλος, η ετήσια σταθμισμένη απόδοση τους διαμορφώθηκε στο 3.315%. Επιπρόσθετα ο μέσος σταθμικός δείκτης κάλυψης των δημοπρασιών κατά το 2023 αυξήθηκε στο 2,4 φορές (240%) σε σύγκριση με το 2022 που ήταν 1,8 φορές (180%) και κρίνεται ικανοποιητικός υποδηλώνοντας το ενδιαφέρον που δείχνουν οι εγχώριοι τραπεζικοί οργανισμοί στα Γραμμάτια Δημοσίου. Να σημειωθεί επίσης ότι το ΓΔΔΧ μείωσε το ποσό έκδοσης των Γραμματίων Δημοσίου από 75 εκατ. ευρώ μηνιαίως σε 25 εκατ. ευρώ κυρίως εξαιτίας των ψηλών επιτοκίων που διαμορφώθηκαν κατά τη διαδικασία προσφορών. Επιπρόσθετα να σημειωθεί ότι κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2023 πραγματοποιήθηκαν δημοπρασίες μόνο τους μήνες Ιούλιο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο. Για τους ίδιους λόγους το πρόγραμμα δημοπρασιών Γραμματίων Δημοσίου έχει προσωρινά τεθεί σε αναστολή αν και καθορίστηκε το ποσό έκδοσης να είναι μέχρι και τα 40 εκατ. ευρώ ανά μηνιαία έκδοση του έτους 2024.

Στον πιο κάτω πίνακα απεικονίζεται ο ετήσιος δανεισμός της Δημοκρατίας ανά χρηματοδοτικό εργαλείο το 2023.

Πίνακας 6: Πηγές Χρηματοδότησης 2023

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ 2023	Σε εκ. Ευρώ
Γραμμάτια Δημοσίου (Αφορά το εκκρεμές ποσό χρέους κατά την 31ην Δεκεμβρίου 2022)	137
Ομόλογα για φυσικά πρόσωπα	21
Ομόλογα εξωτερικού (EMTN)	1000
Δάνεια από ΕΤΕ-ΤΑΣΕ	123
Σύνολο	1281

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών και ΓΔΔΧ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 4: «ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ»

Ι. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Επέκταση/αναβάθμιση της Λειτουργίας Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ)

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, ο θεσμός των ΚΕΠ συνέχισε να λειτουργεί για την εξυπηρέτηση των πολιτών παρέχοντας πέραν των 100 υπηρεσιών διαφόρων Υπουργείων και Τμημάτων. Οι πολίτες εξυπηρετούνται από τα 9 ΚΕΠ που λειτουργούν παγκύπρια (Λευκωσίας 1, Λευκωσίας 2, Λεμεσού, Λάρνακας, Αμμοχώστου, Πάφου, Κολλοσσίου, Πόλης Χρυσοχούς και Πελενδρίου), καθώς και από την Μονάδα Εξυπηρέτησης στον Κάτω Πύργο Τηλεπικοινωνιών. Το ωράριο εξυπηρέτησης του κοινού σε όλα τα ΚΕΠ είναι συνεχές από τις 8:00 π.μ. μέχρι τις 5:00 μ.μ., από Δευτέρα ως Παρασκευή. Η εξυπηρέτηση του κοινού γίνεται κατόπιν διευθέτησης ραντεβού, τηλεφωνικώς, στο παγκύπριο τηλεφωνικό Κέντρο των ΚΕΠ, εφαρμόζοντας ρυθμίσεις με στόχο την εξυπηρέτηση από το κάθε ΚΕΠ του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού πολιτών, ανάλογα με τις δυνατότητές του.

Στο πλαίσιο αναβάθμισης της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών που παρέχει το κράτος στους πολίτες, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού προωθεί την ανάπτυξη και την επέκταση του θεσμού των ΚΕΠ. Κατά το έτος 2023, υλοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

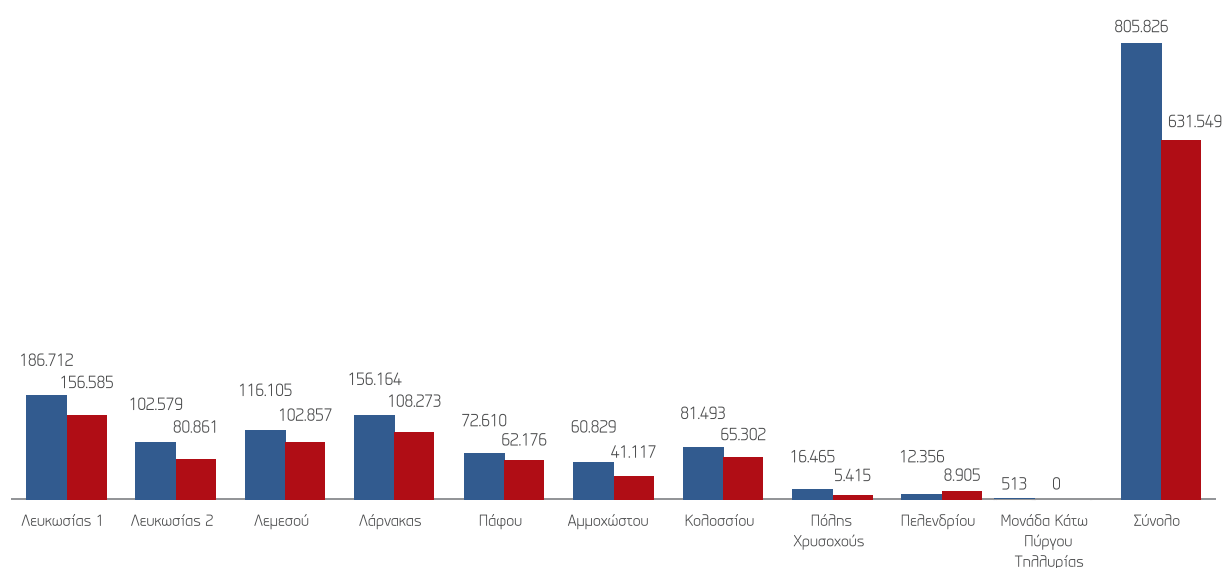
- ▶ Έναρξη παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης με τη σφραγίδα Apostille ιδιωτικών εγγράφων, ενόρκων δηλώσεων με παραρτήματα και εγγράφων του Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας στο ΚΕΠ Πάφου από 3 Απριλίου 2023, στα ΚΕΠ Κολλοσσίου, Πόλης Χρυσοχούς και Πελενδρίου από 26 Ιουνίου 2023 και στα ΚΕΠ Λευκωσίας 1 (Εγκωμη), Λευκωσίας 2 (Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ'), Λάρνακας και Αμμοχώστου από 20 Ιουλίου 2023.
- ▶ Ενέργειες, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, για τη μεταστέγαση ορισμένων Κέντρων σε ιδιόκτητα υποστατικά.
- ▶ Προπαρασκευαστική εργασία αναφορικά με την υλοποίηση της Φάσης Β' του έργου του Συστήματος Διαχείρισης Σειράς Προτεραιότητας και Εξυπηρέτησης στα ΚΕΠ/ΚΕΠΟ, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες λειτουργίες:
  - Διευθέτηση ραντεβού για εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω του Συστήματος:
    - ▶ Από τους ίδιους τους πολίτες, μέσω διαδικτύου και μέσω εφαρμογής κινητού τηλεφώνου.
    - ▶ Από τους τηλεφωνητές των ΚΕΠ, οι οποίοι θα συνεχίσουν να διευθετούν ραντεβού για τους πολίτες.
  - Παροχή πρόσθετων υπηρεσιών μέσω τηλεδιάσκεψης που αφορούν την έκδοση ορισμένων βεβαιώσεων των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας και της Υπηρεσίας Χορηγιών και Επιδομάτων, καθώς και την παροχή πληροφοριών για την πρόοδο αιτημάτων.
- ▶ Ενέργειες για την επέκταση των υπηρεσιών των ΚΕΠ σε ορισμένες υπηρεσίες μετανάστευσης του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης.
- ▶ Εκ νέου Πιστοποίηση του Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας των ΚΕΠ, με βάση το πρότυπο ISO 9001-2015 από την Κυπριακή Εταιρεία Πιστοποίησης.
- ▶ Εφαρμογή Συστήματος Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία σε όλα τα ΚΕΠ, εκπόνηση και εφαρμογή Σχεδίου Δράσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και προώθηση πρόσθετων ενεργειών στη βάση των υποχρεώσεων της οικείας νομοθεσίας και κατευθυντήριων γραμμών.
- ▶ Προώθηση ενεργειών σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής στο πλαίσιο της ασφάλειας πληροφοριών/ψηφιακής ασφάλειας στα ΚΕΠ.
- ▶ Διεξαγωγή έρευνας ικανοποίησης πολιτών για τα ΚΕΠ τον Σεπτέμβριο του 2023 σε συνεργασία με τη

Στατιστική Υπηρεσία, στο πλαίσιο της οποίας η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών (97,1%) δήλωσε γενικά ικανοποιημένη ή πολύ ικανοποιημένη με τα ΚΕΠ. Η εν λόγω έρευνα διενεργείται κάθε 3 χρόνια, στο πλαίσιο συγκεκριμένου στόχου που έχει τεθεί στο Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας των ΚΕΠ, ο οποίος αφορά στη διατήρηση του υψηλού επιπέδου ικανοποίησης του πολίτη.

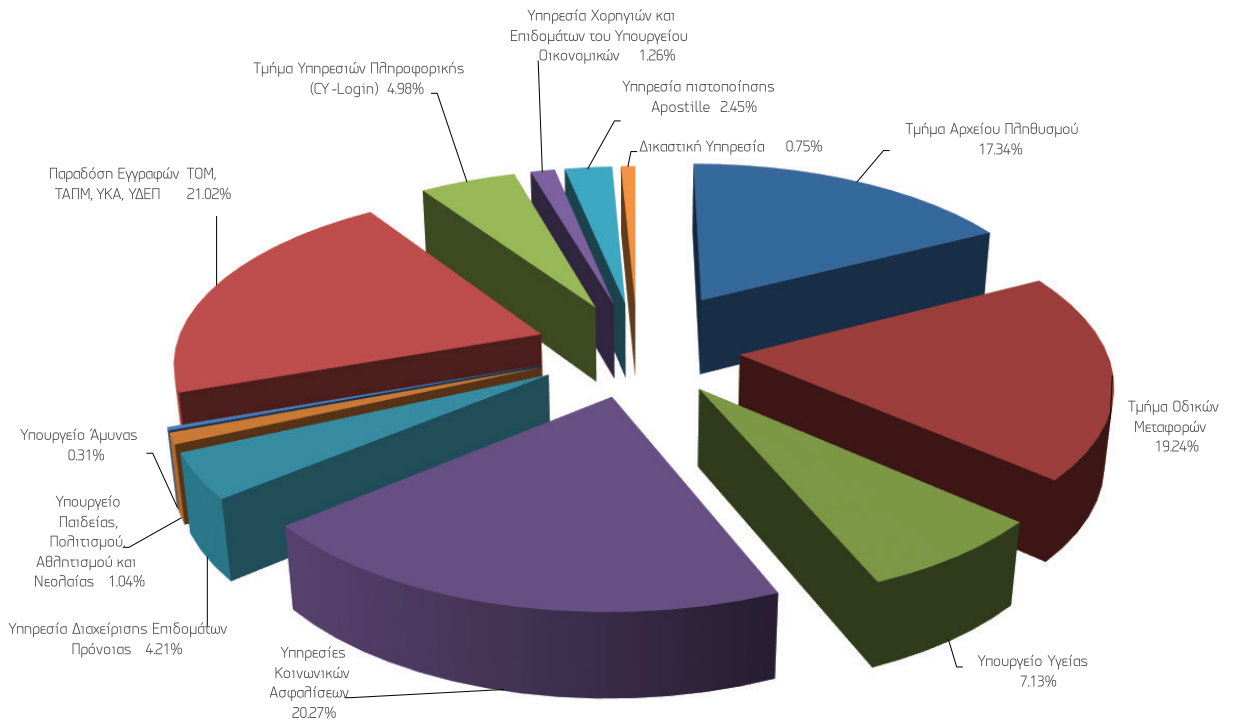
Συνολικά τα 9 ΚΕΠ και η Μονάδα Εξυπηρέτησης στον Κάτω Πύργο Τηλεπληρωσίας που λειτουργούσαν το 2023, προσέφεραν 805.826 υπηρεσίες, ενώ απαντήθηκαν από το τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ 631.549 κλήσεις. Κατά μέσο όρο, τα ΚΕΠ παρείχαν 3.210 υπηρεσίες σε ημερήσια βάση. Σημειώνεται ότι 4.700 από τις 805.826 προσφερόμενες υπηρεσίες αφορούσαν υπηρεσίες που πραγματοποιήθηκαν μέσω τηλεδιάσκεψης για την επιβεβαίωση και έγκριση προφίλ φυσικού προσώπου στο CY-Login.

Στις γραφικές παραστάσεις που ακολουθούν παρουσιάζεται ο αριθμός των παρεχόμενων υπηρεσιών και τηλεφωνικών κλήσεων ανά ΚΕΠ και συνολικά (Διάγραμμα 5), καθώς και το ποσοστό των υπηρεσιών ανά Υπουργείο/Τμήμα/Υπηρεσία που προσφέρθηκε από όλα τα ΚΕΠ (Διάγραμμα 6) κατά το 2023.

Διάγραμμα 5: Αριθμός υπηρεσιών που προσφέρθηκαν και τηλεφωνικών κλήσεων που απαντήθηκαν σε κάθε ΚΕΠ και συνολικά το 2023

Διάγραμμα 6: Ποσοστό (%) υπηρεσιών, ανά Υπουργείο/Τμήμα/Υπηρεσία που προσφέρθηκε από όλα τα ΚΕΠ το 2023

Πηγή: Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Πολιτών

Το τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ έχει αναλάβει (επικουρικά των μητρικών υπηρεσιών) την τηλεφωνική εξυπηρέτηση για όσες υπηρεσίες προσφέρονται στα ΚΕΠ, όσον αφορά πληροφόρηση σε σχέση με τις διαδικασίες, προϋποθέσεις, δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίζονται κτλ. Περαιτέρω, θεσμοθετήθηκε στα ΚΕΠ η εξυπηρέτηση των πολιτών μετά από την τηλεφωνική διευθέτηση ραντεβού, με θετική ανταπόκριση από τη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών. Στο πλαίσιο βελτίωσης της εξυπηρέτησης του κοινού, από τις 15 Νοεμβρίου 2021, τέθηκε σε εφαρμογή το νέο ενιαίο τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ μέσω του Κυβερνητικού Ενοποιημένου Δικτύου με παγκύπριο αριθμό 22309100. Το 2023 απαντήθηκαν συνολικά από το τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ 631.549 κλήσεις, δηλαδή κατά μέσο όρο 2.516 κλήσεις σε ημερήσια βάση. Ποσοστά 27%, 23%, 17% των συνολικών κλήσεων αφορούσαν υπηρεσίες του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, του Τμήματος Οδικών Μεταφορών και των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντίστοιχα.

Προστασία του πολίτη μέσα από την καταστολή του λαθρεμπορίου και πρόληψη της απάτης

Το Τμήμα Τελωνείων στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του παρέχει προστασία στην κοινωνία, βελτίωση της ποιότητας ζωής και ασφάλεια της εφοδιαστικής αλυσίδας μέσα από την εφαρμογή αποτελεσματικών μηχανισμών πρόληψης και καταστολής του λαθρεμπορίου. Επιπρόσθετα εισαγάγει τη διευκόλυνση του νόμιμου εμπορίου, την ενίσχυση της ανάπτυξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και συνεργάζεται με άλλες αρχές για θέματα ασφάλειας, προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και θέματα αντιμετώπισης της τρομοκρατίας.

Στα πλαίσια αυτά, κατά το 2023 το Τμήμα Τελωνείων έχει προβεί μεταξύ άλλων στις πιο κάτω ενέργειες:

Χειρίστηκε 14 υποθέσεις παράλειψης δήλωσης ρευστών διαθεσίμων. Το συνολικό κατασχεθέν ποσόν ανήλθε σε €1.291.274. Επίσης εκκρεμεί 1 υπόθεση αναληθούς δήλωσης στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας συνολικού ποσού €88.950. Παράλληλα χειρίστηκε 5.505 υποθέσεις με γενικά τελωνειακά αδικήματα που αφορούσαν τη διάπραξη διαφόρων παραβάσεων της τελωνειακής ή άλλης νομοθεσίας

κατά το στάδιο της εισαγωγής εμπορευμάτων ή/και διακίνησης ατόμων, που είχαν ως αποτέλεσμα κυρίως την αποφυγή καταβολής δασμών και φόρων. Στα πλαίσια εξώδικης διευθέτησης των πιο πάνω υποθέσεων, εισπράχθηκαν συνολικά €2.097.839.

Χειρίστηκε 79 υποθέσεις ναρκωτικών, αναβολικών και άλλων σκευασμάτων που σχετίζονται με αυτά, προβαίνοντας σε ισάριθμες κατασχέσεις παράνομων ουσιών.

Πρόεβη σε κατασχέσεις/κατακρατήσεις 214.080 τεμαχίων εμπορευμάτων που παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας κατά τη διενέργεια ελέγχων είτε στο στάδιο της εισαγωγής, εξαγωγής, επανεξαγωγής, διαμετακόμισης, εναπόθεσής τους σε αποθήκες, είτε στην κυπριακή αγορά, είτε στα εγκεκριμένα σημεία διέλευσης λόγω παράνομης διακίνησης από τα κατεχόμενα.

Πρόεβη σε κατασχέσεις 2.966.955 τεμαχίων τσιγάρων, 8.507 τεμαχίων πούρων και μικρών πούρων, 670.230 τεμαχίων θερμαινόμενων τσιγάρων, 1.801 κιλών καπνού (καπνός για στριφτό τσιγάρο, ναργιλέ και πίπα) και 53 κιλά μασημένου καπνού είτε λόγω παράνομης εισόδου/εισαγωγής στην Κυπριακή Δημοκρατία είτε κατά τους ελέγχους που διενεργούνται στα εγκεκριμένα σημεία διέλευσης λόγω παράνομης διακίνησης από τα κατεχόμενα.

Καταχώρησε 29 ποινικές υποθέσεις στο Ποινικό Δικαστήριο, διαβίβασε 21 εκθέσεις γεγονότων αναφορικά με αγωγές στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Περαιτέρω χειρίστηκε 1.047 υποθέσεις (π.χ. επιστολές, γνωμοδοτήσεις) οι οποίες σχετίζονται με την εφαρμογή της τελωνειακής και της άλλης νομοθεσίας, ενωσιακής και εθνικής. Εναντίον του Τμήματος καταχωρήθηκαν 6 προσφυγές.

Πραγματοποίησε 225 λογιστικούς και άλλους εκ των υστέρων ελέγχους. Από αυτούς 192 περιπτώσεις αφορούσαν στοχευμένους ελέγχους που είχαν ως αποτέλεσμα τον εντοπισμό 131 περιπτώσεων λανθασμένων δηλώσεων για τις οποίες εκδόθηκαν οι αντίστοιχες «εκ των υστέρων βεβαιώσεις τελωνειακής οφειλής και/ή άλλης τελωνειακής οφειλής» συνολικού ποσού €1.349.780. Επιπλέον πραγματοποίησε 24 ελέγχους επαλήθευσης που αφορούν περιπτώσεις εξέτασης αιτημάτων επιστροφής φόρων, καθώς επίσης και 9 περιπτώσεις που αφορούν ελέγχους παρακολούθησης συμμόρφωσης, κατόχων άδειας Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων ΑΕΟ. Στα πλαίσια εξώδικων συμβιβασμών για τις πιο πάνω υποθέσεις, εισπράχθηκε συνολικό ποσό ύψους €238.267 που αφορούσε συμβιβαστικά ποσά, χρηματικές επιβαρύνσεις και ποσά απόδοσης.

Χορήγησε 183 νέες άδειες χρήσης τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (IP) και τελειοποίησης προς επανεισαγωγή (OP) (περιλαμβάνονται 177 απλοποιημένες άδειες IP/OP), 97 νέες πολυεθνικές άδειες IP/OP που χορηγήθηκαν από άλλα κράτη μέλη με τη συμμετοχή της Κύπρου, 195 άδειες προσωρινής εισαγωγής, 13 νέες πολυεθνικές άδειες που χορηγήθηκαν από άλλα κράτη μέλη με τη συμμετοχή της Κύπρου, 11 νέες πολυεθνικές άδειες ειδικού προορισμού από άλλα κράτη μέλη με τη συμμετοχή της Κύπρου, 2 άδειες αποθηκών τελωνειακής αποταμίευσης και 18 άδειες απλουστευμένων διαδικασιών που αφορούν την υποβολή απλουστευμένης και συμπληρωματικής διασάφησης για ενεργειακά προϊόντα.

Διενήργησε 86 επιχειρήσεις για εντοπισμό παράνομης χρήσης και προμήθειας αφορολόγητου πετρελαίου και υγραερίου. Πρόεβη σε έλεγχο 2.176 μηχανοκίνητων οχημάτων, 112 εκ των οποίων κατασχέθηκαν. Οι εν λόγω υποθέσεις διευθετήθηκαν εξωδικαστικά και εισπράχθηκε το συνολικό ποσό σε φόρους, συμβιβαστικά ποσά και ποσά απόδοσης ύψους €99.912.

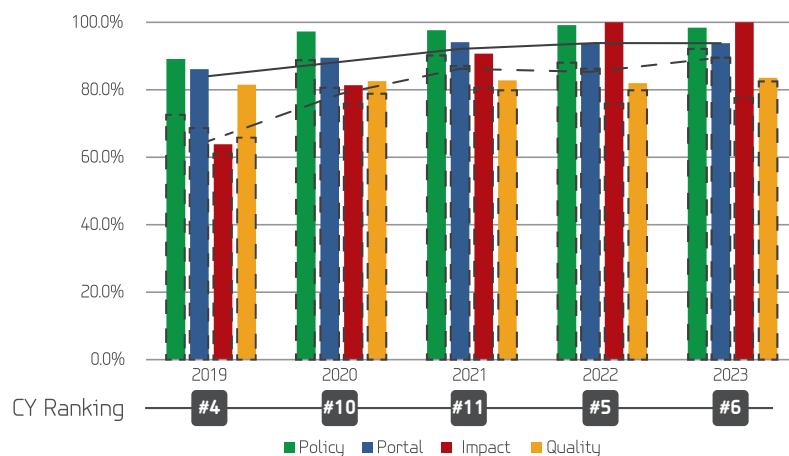
Ανοικτά Δεδομένα

Η Ομάδα Έργων Πληροφορικής του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού έχει την ευθύνη για τον Σχεδιασμό και Εφαρμογή Πολιτικών για τα Ανοικτά Δεδομένα. Τον Ιούνιο του 2023, ολοκληρώθηκε το έργο με τίτλο «Μελέτη απαιτήσεων και ελλείψεων (GAP analysis) στους δημόσιους φορείς για τα ανοικτά δεδομένα και ειδικότερα για τα δεδομένα υψηλής αξίας (High Value Data)». Οι επηρεαζόμενοι από τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό των Δεδομένων Υψηλής Αξίας έλαβαν αναλυτική έκθεση με τις ελλείψεις που παρουσιάζουν για να μπορέσουν να καθορίσουν πλάνο εργασιών για εναρμονισμό τους με τον Κανονισμό, ο οποίος τίθεται σε ισχύ τον Ιούλιο του 2024. Σε συνεργασία με το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το οποίο

έχει αναλάβει την τεχνική υποστήριξη της Διαδικτυακής Πύλης Ανοικτών Δεδομένων www.data.gov.cy, καθορίστηκαν οι προδιαγραφές και προκηρύχθηκε σχετικός διαγωνισμός, ο οποίος κατακυρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2023. Η τεχνολογία για τη διαχείριση περιεχομένου που χρησιμοποιεί η υφιστάμενη πύλη, είχε φτάσει στο τέλος του κύκλου ζωής της, άρα, η αναβάθμιση ήταν αναγκαία για την ομαλή λειτουργία της, αλλά και για τη μελλοντική ευχέρεια για εμπλουτισμό και επέκτασή της. Το έργο αναβάθμισης αναμένεται να ολοκληρωθεί με τη δημοσίευση της Νέας Πύλης αρχές του 2024.

Τον Δεκέμβριο του 2023, δημοσιεύτηκε η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο Open Data Maturity Report 2023, όπου παρουσιάζεται η πρόοδος και ο βαθμός ωριμότητας των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφορικά με τα Ανοικτά Δεδομένα για το έτος 2023. Η Κύπρος, για το έτος 2023, αξιολογήθηκε στην 6η θέση ανάμεσα στις 27 χώρες της ΕΕ, με συνολική βαθμολογία 94% (ίδια με το 2022) και συγκαταλέγεται στην κατηγορία των χωρών που ακολουθούν και εφαρμόζουν γρήγορα τις τάσεις στα Ανοικτά Δεδομένα, "Fast Trackers". Άξιο αναφοράς είναι και το γεγονός ότι η Κύπρος, τα τελευταία 6 χρόνια, κατατάσσεται για 5η φορά εντός της πρώτης δεκάδας των 27 κρατών μελών της ΕΕ στον τομέα αυτό.

Διάγραμμα 7: Open Data Maturity Report 2019-2023

Πηγή: Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

Συμβολή στον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της πληροφόρησης του πολίτη

Το Κυβερνητικό Τυπογραφείο συνέχισε και κατά το 2023 την κύρια αποστολή του που αφορά την ετοιμασία και κυκλοφορία της Επίσημης Εφημερίδας καθώς και την εκτύπωση των υπόλοιπων κυβερνητικών εντύπων και εκδόσεων κάνοντας χρήση οικολογικού φωτοτυπικού χάρτη και αξιοποιώντας κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις δυνατότητες της τεχνολογίας και του προσωπικού.

Επίσης κατά το 2023 το Κυβερνητικό Τυπογραφείο ανέλαβε την εκτύπωση και διανομή των ψηφιοδετιών και όλων των σχετικών εντύπων που αφορούσαν τη διαδικασία εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας καθώς και των Αρχιεπισκοπικών και Μητροπολιτικών εκλογών».

II. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας στη διαχείριση θεμάτων ανθρώπινου δυναμικού

Τον Δεκέμβριο του 2021, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, κατόπιν διενέργειας ανοικτού διαγωνισμού, υπέγραψε με ιδιωτική εταιρεία σύμβαση διετούς διάρκειας και με τίτλο «Παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας και του στρατηγικού ρόλου του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των Διοικήσεων των Υπουργείων/ Υφυπουργείων για καλύτερη εφαρμογή πολιτικών διεύθυνσης ανθρώπινου δυναμικού και δημόσιας διοίκησης». Το υπό αναφορά Έργο εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης μεταρρυθμίσεων κάτω από τον

Άξονα 3.4 «Εκσυγχρονισμός δημόσιας υπηρεσίας και τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελεσματική δικαιοσύνη και μέτρα καταπολέμησης της διαφθοράς», του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026.

Εντός του 2023, υλοποιήθηκε, στο πλαίσιο της πιο πάνω αναφερθείσας σύμβασης, σειρά δράσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται στο «Σχέδιο Δράσης για την Αποτελεσματική Διαχείριση Θεμάτων Ανθρώπινου Δυναμικού στη Δημόσια Διοίκηση για την περίοδο 2022-2025» (εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 30 Μαρτίου 2022) και αφορούν κατά κύριο λόγο προπαρασκευαστικές ενέργειες για τη σύσταση Διευθύνσεων Διοίκησης και Ανθρώπινου Δυναμικού στα Υπουργεία/Υφυπουργεία για τη διαχείριση θεμάτων ανθρώπινου δυναμικού και άλλων οριζόντιων θεμάτων. Συγκεκριμένα, οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την ετοιμασία Εγχειριδίων/Οδηγών σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού, την ετοιμασία διαδικτυακών εκπαιδευτικών προγραμμάτων (ασύγχρονη εκπαίδευση/eLearning) σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού, τα οποία προσαρμόζονται και για τις ανάγκες διά ζώσης εκπαίδευσης και την ανάπτυξη Σχεδίου Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης για το προσωπικό που χειρίζεται θέματα ανθρώπινου δυναμικού στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και στις Διοικήσεις των Υπουργείων/Υφυπουργείων. Περαιτέρω, πέραν από τις δράσεις της σύμβασης, πραγματοποιήθηκε εκπαιδευτικό πρόγραμμα για θέματα οργάνωσης και στελέχωσης σε προσωπικό του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με την προοπτική να επαναληφθεί μελλοντικά για να καλύψει και το προσωπικό των Διοικήσεων των Υπουργείων/Υφυπουργείων που χειρίζεται θέματα ανθρώπινου δυναμικού.

Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 2022 (Κ.Δ.Π. 28/2022)

Στο πλαίσιο μεταρρύθμισης της δημόσιας υπηρεσίας, το 2022 εγκρίθηκαν νέοι Κανονισμοί για την αξιολόγηση των δημόσιων υπαλλήλων, οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 2022 (Κ.Δ.Π. 28/2022), οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2023.

Αναφορικά με την αποτελεσματική εφαρμογή του νέου συστήματος αξιολόγησης, με βάση τους εν λόγω Κανονισμούς, το 2023 έχουν προωθηθεί και υλοποιηθεί διάφορες ενέργειες που αναφέρονται πιο κάτω:

- ▶ Κυκλοφόρησε ενημερωτική Εγκύκλιος από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού με αρ. 1726 και ημερ. 19 Ιανουαρίου 2023.
- ▶ Διοργανώθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2023, ενημερωτική Ημερίδα για τη μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας με ενημέρωση για τις νέες διαδικασίες πλήρωσης των ανελκτικικών θέσεων της Δημόσιας Υπηρεσίας και για το νέο σύστημα αξιολόγησης των δημόσιων υπαλλήλων με πρόσκληση συμμετοχής των ανώτερων στελεχών της Δημόσιας Υπηρεσίας.
- ▶ Σχετική ενημέρωση έγινε και σε Ημερίδα με θέμα «Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού στο νέο περιβάλλον της Δημόσιας Υπηρεσίας» που πραγματοποιήθηκε στις 24 Φεβρουαρίου 2023, στην οποία επίσης προσκλήθηκαν στελέχη της Δημόσιας Υπηρεσίας.
- ▶ Για πιο λεπτομερή ενημέρωση και εκπαίδευση των δημόσιων υπαλλήλων στο νέο σύστημα αξιολόγησης αναπτύχθηκε και προσφέρεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ), πρόγραμμα ασύγχρονης εκπαίδευσης, για σκοπούς ενίσχυσης των γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων των αξιολογητών και αξιολογούμενων της δημόσιας υπηρεσίας. Κυκλοφόρησε σχετική Εγκύκλιος Επιστολή με ημερ. 16 Μαρτίου 2023.
- ▶ Για περαιτέρω υποστήριξη της εφαρμογής του νέου συστήματος αξιολόγησης, επιπρόσθετα της εκπαίδευσης που παρέχεται μέσω του ασύγχρονου προγράμματος, η ΚΑΔΔ συμβλήθηκε με Ανάδοχο εταιρεία για τη διοργάνωση εκπαιδύσεων δια ζώσης για εκπαίδευση όλων των αξιολογητών, συμπεριλαμβανομένων των ανώτατων διευθυντικών στελεχών της Δημόσιας Υπηρεσίας. Στα πλαίσια της Σύμβασης έχει ετοιμαστεί και σχετικό Εγχειρίδιο, το οποίο αποτελεί συνοδευτικό έγγραφο των εν λόγω Κανονισμών και μπορεί να λειτουργεί ως οδηγός τόσο για τους αξιολογητές, όσο και για τους αξιολογούμενους κατά την εφαρμογή των Κανονισμών στη διαδικασία αξιολόγησης. Το εγχειρίδιο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού/ΚΑΔΔ. Σχετική είναι η Εγκύκλιος Επιστολή του Τμήματος με ημερ. 13 Δεκεμβρίου 2023.

Σχέδια Υπηρεσίας Διατμηματικής Προαγωγής και Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής στο πλαίσιο της υλοποίησης της μεταρρύθμισης της Δημόσιας Υπηρεσίας

Για σκοπούς εφαρμογής των ρυθμίσεων των σχετικών νομοθεσιών στο πλαίσιο της υλοποίησης της μεταρρύθμισης της Δημόσιας Υπηρεσίας, κατά το 2023 έτυχαν επεξεργασίας από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού περί τα 250 Σχέδια Υπηρεσίας των θέσεων που εμπίπτουν στις μεταρρυθμιστικές νομοθεσίες, ήτοι θέσεων Διατμηματικής Προαγωγής και Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής. Τα εν λόγω προσχέδια Σχεδίων Υπηρεσίας συζητήθηκαν με τις οικείες αρμόδιες αρχές και την ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. σε 12 συνεδρίες της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού (ΜΕΠ) και, στη συνέχεια, αφού ετοιμάστηκαν σε μορφή Κανονισμών στη βάση των συμφωνηθέντων στις συνεδρίες της ΜΕΠ, αποστάλθηκαν στη Νομική Υπηρεσία για τον απαραίτητο νομοτεχνικό έλεγχο. Στη συνέχεια, θα προωθηθούν για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο και στην Βουλή των Αντιπροσώπων.

Μεταρρύθμιση με τίτλο «Ρύθμιση ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας στον δημόσιο τομέα»

Η ρύθμιση ευέλικτων μορφών απασχόλησης στην κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία περιλαμβάνεται ως μεταρρύθμιση στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026 (Μεταρρύθμιση 2) στα πλαίσια του Άξονα 3.4 «Εκσυγχρονισμός Δημόσιας Υπηρεσίας και τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελεσματική δικαιοσύνη και μέτρα καταπολέμησης της διαφθοράς», με φορέα υλοποίησης το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Τον Φεβρουάριο του 2023, στο πλαίσιο υλοποίησης του πρώτου οροσήμου της εν λόγω μεταρρύθμισης, ολοκληρώθηκε σχετική μελέτη από ιδιωτική εταιρεία, με σκοπό την καταγραφή εισηγήσεων για ευέλικτες μορφές απασχόλησης που μπορούν δυνητικά να εφαρμοστούν στην κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, στη βάση εισηγήσεων της μελέτης, αποφάσισε στη συνεδρία του ημερ. 30 Αυγούστου 2023, να εγκρίνει τον σχεδιασμό των πιο κάτω ρυθμίσεων για ευέλικτες μορφές απασχόλησης στην κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία, υλοποιώντας το πρώτο ορόσημο της εν λόγω μεταρρύθμισης.

- ▶ εφαρμογή της μεικτής τηλεργασίας (υβριδικό μοντέλο εργασίας), δηλαδή δυνατότητα για τηλεργασία ορισμένες μέρες τη βδομάδα ή/και για κάποια συνεχόμενη περίοδο μέσα στον χρόνο, όταν αυτό μπορεί να εξυπηρετεί συγκεκριμένο υπηρεσιακό σκοπό (π.χ. διεκπεραίωση συγκεκριμένου έργου/μελέτης), με γνώμονα να μην επηρεάζεται η εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας και σε κάθε περίπτωση κατόπιν έγκρισης του οικείου Προϊσταμένου Τμήματος,
- ▶ εφαρμογή μειωμένης απασχόλησης μέχρι 2 ώρες το μέγιστο για όσους καλύπτονται από τον περί Αδειών (Πατρότητας, Γονική, Φροντίδας, Ανωτέρας Βίας) και Ευέλικτων Ρυθμίσεων Εργασίας για την Ισορροπία μεταξύ Επαγγελματικής και Ιδιωτικής Ζωής Νόμο του 2022 (Ν. 216(Ι)/2022), δηλαδή γονείς παιδιών μέχρι 8 ετών, φροντιστές, και πρόσθετα υπαλλήλους με αναπηρία ή που παρουσιάζουν προβλήματα υγείας που δυσκολεύουν την απασχόλησή τους σε πλήρη βάση, με ανάλογη μείωση απολαβών.
- ▶ επέκταση του ευέλικτου ωραρίου εργασίας, από 1½ ώρα που είναι σήμερα, μετά την πρόσφατη τροποποίηση των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χρόνος Εργασίας) Κανονισμών για διεύρυνση του ελαστικού ωραρίου της δημόσιας υπηρεσίας (δηλ. 7:00π.μ./8:30π.μ. – 2:30μ.μ./4:00μ.μ) σε 2 ώρες, δηλαδή 7:00π.μ./9:00π.μ. – 2:30μ.μ./4:30μ.μ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, επίσης, να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών και το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής να δώσουν οδηγίες στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, αντίστοιχα, να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες, για υλοποίηση της Απόφασης του ημερ. 30 Αυγούστου 2023 και εφαρμογή ευέλικτων μορφών απασχόλησης στη Δημόσια Υπηρεσία μέχρι το τέλος του τέταρτου τριμήνου του 2024, προς υλοποίηση του δεύτερου οροσήμου της Μεταρρύθμισης 2 του Άξονα 3.4 του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χρόνος Εργασίας) Τροποποιητικοί Κανονισμοί του 2023 (Κ.Δ.Π. 111/2023)

Κατά το έτος 2023 ολοκληρώθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή το νέο ωράριο της Δημόσιας Υπηρεσίας σύμφωνα με τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χρόνος Εργασίας) (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2023. Με το νέο ωράριο διευρύνθηκε το ωράριο της Δημόσιας Υπηρεσίας, ώστε να ξεκινά κατά μισή

ώρα νωρίτερα, με παράλληλη διεύρυνση του ελαστικού ωραρίου από μία ώρα, σε 1 ½ ώρα, δηλ. 7:00 π.μ./8:30 π.μ. - 14:30 μ.μ./16:00 μ.μ., για διευκόλυνση της χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς από υπαλλήλους που έρχονται από άλλες επαρχίες στην Λευκωσία για εργασία, τα δρομολόγια των οποίων είναι προγραμματισμένα κατά συγκεκριμένο ωράριο για να αποφεύγουν την αυξημένη τροχαία κίνηση.

Εκσυγχρονισμός του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου

Κατόπιν προώθησης σχετικών νομοσχεδίων από το Υπουργείο Οικονομικών, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τους πιο κάτω Τροποποιητικούς Νόμους:

(α) ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023 – 64(Ι)/2023

Τροποποιήθηκε το άρθρο 73 του βασικού Νόμου με την προσθήκη, ως ξεχωριστών πειθαρχικών παραπτώματων, της σεξουαλικής παρενόχλησης ή της παρενόχλησης, όροι που έχουν την έννοια που αποδίδεται σε αυτούς από τις διατάξεις του περί Ίσους Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμου. Σκοπός της τροποποίησης είναι η πρόληψη περιστατικών παρενόχλησης και σεξουαλικής παρενόχλησης στον χώρο εργασίας στη Δημόσια Υπηρεσία, η αντιμετώπιση τέτοιων πράξεων και συμπεριφορών κατασταλτικά και η υποβολή στην προώθηση της ισότητας των φύλων στην απασχόληση.

(β) ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023 – 78(Ι)/2023

Με την τροποποίηση του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου επικαιροποιήθηκαν ορισμένες διατάξεις αυτού, ως εξής:

- ▶ Αντικατάσταση της αναφοράς στο Γραφείο Προγραμματισμού, οπουδήποτε απαντάται στον Νόμο, με αναφορά στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, Υπουργείο Οικονομικών.
- ▶ Τροποποίηση της ερμηνείας του όρου «Υπουργείο», ώστε να ορίζεται ότι περιλαμβάνει και Υφυπουργείο, καθώς και κάθε Τμήμα που υπάγεται στο Υπουργείο και στο Υφυπουργείο, για να καλύψει όλες τις διατάξεις του Νόμου όπου γίνεται αναφορά σε Υπουργείο και να μη χρειαστεί να γίνει τροποποίηση κάθε σχετικής διάταξης του Νόμου ξεχωριστά.
- ▶ Διαγραφή από το άρθρο 24 των τριών κατηγοριών εναλλάξιμου προσωπικού που δεν υφίστανται και, συγκεκριμένα, του Γενικού Γραφειακού Προσωπικού, του Γενικού Τεχνικού Προσωπικού και των Εργοδηγών.
- ▶ Αντικατάσταση της αναφοράς στην Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, οπουδήποτε απαντάται στον Νόμο, με αναφορά στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Θεσμικό πλαίσιο απασχόλησης εργοδοτούμενων ορισμένου και αορίστου χρόνου

Στα πλαίσια εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου που αφορά στην απασχόληση Εργοδοτούμενων Ορισμένου Χρόνου (ΕΟΧ) και Εργοδοτούμενων Αορίστου Χρόνου (ΕΑΧ), το 2023 ορίστηκε Ομάδα Εργασίας με τη συμμετοχή υπαλλήλων του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και υπαλλήλων της Νομικής Υπηρεσίας προς εξέταση κατά κύριο λόγο των πιο κάτω θεμάτων:

- ▶ επανεξέταση της πρόνοιας για μετατροπή των εργοδοτούμενων ορισμένου χρόνου σε αορίστου χρόνου με τη συμπλήρωση 30 μηνών απασχόλησης,
- ▶ επανεξέταση της πρόνοιας για ένταξη των ΕΑΧ σε εναλλάξιμες κατηγορίες και ρύθμιση εναλλακτικά δυνατότητας απόσπασης για κινητικότητα τους,
- ▶ ρύθμιση της πειθαρχικής διαδικασίας των ΕΑΧ, περιλαμβανομένου και του καθορισμού του αρμόδιου πειθαρχικού οργάνου που θα εκδικάζει σοβαρά πειθαρχικά παραπτώματα.

Με βάση τη συζήτηση που έγινε στις συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας για τα διάφορα θέματα που αναφέρονται αναφορικά με την πρόσληψη ΕΟΧ και ΕΑΧ, λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την πρόσληψη/απασχόλησή τους, καθώς και την Ευρωπαϊκή Οδηγία όπως αυτή ενσωματώθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη, με τον περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση

Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμο του 2003 (98(Ι)/2003) και τη γενικότερη μελέτη του θέματος, κρίθηκε σκόπιμος ο καταρτισμός δύο Νομοσχεδίων, ένα για τη ρύθμιση της διαδικασίας πρόσληψης και απασχόλησης εργοδοτούμενων ορισμένου χρόνου στη Δημόσια Υπηρεσία και ένα για ρύθμιση της απασχόλησης των εργοδοτούμενων στη Δημόσια Υπηρεσία που έχουν ήδη μετατραπεί σε αορίστου χρόνου εργοδοτούμενοι.

Το 2024 θα ακολουθήσει διαβούλευση και προώθηση της έγκρισης των νομοσχεδίων, καθώς και ο καταρτισμός διατάξεων για τους όρους απασχόλησης των ΕΟΧ και ΕΑΧ και προώθηση της έγκρισής τους από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Ενοποίηση και εκσυγχρονισμός των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών

Κατά το έτος 2023 ολοκληρώθηκε η διαβούλευση με την ΠΑΣΥΔΥ στο νέο κείμενο των υπό αναφορά προωθούμενων Κανονισμών και στη συνέχεια, οι νέοι Κανονισμοί, έτυχαν του αναγκαίου νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία.

Σημειώνεται ότι το 2024 οι Κανονισμοί θα προωθηθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και ακολούθως θα κατατεθούν στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Οι νέοι Κανονισμοί αποσκοπούν στην ενοποίηση, σε ενιαίο κείμενο, των βασικών Κανονισμών και των τροποποιήσεων που έχουν προκύψει ως σήμερα, στην τροποποίηση των υφιστάμενων Κανονισμών που χρήζουν αναπροσαρμογής, στη διόρθωση ή αναδιατύπωση για σκοπούς σαφήνειας, ώστε να απαμβλυνθούν τυχόν ερμηνευτικά προβλήματα, στην ενσωμάτωση σ' αυτούς διατάξεων που περιλαμβάνονται σε οριζόντιες νομοθεσίες, καθώς και στη συμμόρφωση με επιστημονικές του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, της Επιτροπής Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, της Επιτροπής Νομοθεσίας, καθώς και με τη νομολογία.

Αναδιαμόρφωση θεσμικού πλαισίου που διέπει τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα κρατικών αξιωματούχων

Για επίτευξη του πιο πάνω σκοπού, έχουν καταρτιστεί Νομοσχέδια τα οποία περιλαμβάνουν ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην ολιστική προσέγγιση του θέματος για κάθε κατηγορία αξιωματούχων, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα/ιδιαιτερότητες που διέπουν την κάθε μια από αυτές. Τα εν λόγω νομοσχέδια, αφού τύχουν της δέουσας νομοτεχνικής επεξεργασίας, θα αποτελέσουν αντικείμενο διαβούλευσης με τις επηρεαζόμενες κατηγορίες αξιωματούχων.

Σύστημα Αυτοματοποίησης Αρχείου και Διαχείρισης Αρχείου - eOASIS

Την ευθύνη για την ένταξη πρόσθετων Τμημάτων/Υπηρεσιών στο eOASIS έχει η Ομάδα Έργων Πληροφορικής του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Η δημιουργία της ομάδας βοήθησε στην καλύτερη οργάνωση των εργασιών και διαδικασιών που απαιτούνται για την ένταξη ενός Τμήματος/Υπηρεσίας στο eOASIS. Οι εργασίες αφορούν στην προετοιμασία του θεματικού Ευρετηρίου Φακέλων των Τμημάτων με βάση το ενιαίο θεματικό της Δημόσιας Υπηρεσίας, την εκπαίδευση του προσωπικού, την αναδιοργάνωση των διαδικασιών αλληλογραφίας και αρχειοθέτησης, την κυκλοφορία σχετικών εγκυκλίων, την αναδιοργάνωση του αρχείου και των διαδικασιών κ.ά.

Σημαντική προσθήκη για το 2023 είναι η ένταξη της διαδικασίας αξιολόγησης της εγκατάστασης του Συστήματος, 6 μήνες μετά την εγκατάσταση του σε ένα Τμήμα/Υπηρεσία. Συγκεκριμένα, πραγματοποιείται επισκόπηση/αξιολόγηση για το κατά πόσο εφαρμόζονται ορθά οι διαδικασίες και αξιοποιείται πλήρως το Σύστημα. Στόχος είναι να διαπιστώνονται οι τυχόν αδυναμίες από την αρχή και να λαμβάνονται άμεσα διορθωτικά μέτρα και να εμπεδωθεί η κουλτούρα ορθής χρήσης του eOASIS.

Το 2023, εντάχθηκαν στο σύστημα 12 υπηρεσίες και 1.212 νέοι χρήστες, οι οποίοι έτυχαν και της ανάλογης εκπαίδευσης. Έχει γίνει προγραμματισμός, ούτως ώστε, τα επόμενα έτη, ο ρυθμός εγκατάστασης του eOASIS στα Τμήματα να επιταχυνθεί ακόμη περισσότερο. Για το έτος 2024, ο στόχος είναι όπως ενταχθούν 18 νέα Τμήματα/Υπηρεσίες.

Παροχή στατιστικής πληροφόρησης υψηλής ποιότητας με αντικειμενικό, διαφανή, αξιόπιστο και έγκαιρο τρόπο

Κατά το 2023 η Στατιστική Υπηρεσία συνέχισε με τη διεκπεραίωση των στατιστικών της υποχρεώσεων, δηλαδή με τη διενέργεια δειγματοληπτικών ερευνών και άλλων εργασιών σε οικονομικά, δημογραφικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα, που στοχεύουν τόσο στην υποβοήθηση του κυβερνητικού έργου στη διαμόρφωση και παρακολούθηση πολιτικής, όσο και στη στατιστική πληροφόρηση του επιχειρηματικού κόσμου, των κοινωνικών εταίρων, της ακαδημαϊκής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού.

α) Θεσμικό πλαίσιο

Στις 8 Φεβρουαρίου 2023 το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που παρέχονται σ' αυτό από το άρθρο 8 του περί Επίσημων Στατιστικών Νόμου του 2021 (Ν. 25(Ι)/2021), αποφάσισε σε συνεδρία του να εγκρίνει το πολυετές Πρόγραμμα Στατιστικών Δραστηριοτήτων του Εθνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕθνΣΣ), που καλύπτει την περίοδο 2023-2027. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει τις έρευνες και άλλες εργασίες που προβλέπεται να διενεργηθούν από τη Στατιστική Υπηρεσία και τις άλλες εθνικές αρχές (δηλαδή τα Υπουργεία, Τμήματα και Υπηρεσίες της Δημοκρατίας ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία είναι υπεύθυνα για την ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση Ευρωπαϊκών στατιστικών) κατά την πενταετή αυτή περίοδο. Για κάθε δραστηριότητα δίδεται περιληπτική περιγραφή του σκοπού, του νομικού πλαισίου βάσει του οποίου διεξάγεται, της συχνότητας διεξαγωγής της, της μεθόδου συλλογής των στοιχείων, της προθεσμίας για υποβολή των στοιχείων στη Eurostat και του χρονικού πλαισίου κατά το οποίο δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματα. Δίδεται επίσης μια εκτίμηση ανά θεματική ενότητα για τις δαπάνες που προβλέπεται να απαιτηθούν για την υλοποίηση του προγράμματος.

Τον Μάρτιο 2023 διεξάχθηκε η Επιθεώρηση Ομοτίμων (Peer Review) σχετικά με την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές (Κώδικας) στην Κύπρο. Οι επιθεωρήσεις ομοτίμων έχουν καθιερωθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ΕΣΣ) για παρακολούθηση της προόδου στην εφαρμογή του Κώδικα από τα Εθνικά Στατιστικά Συστήματα (ΕθνΣΣ). Σκοπός των επιθεωρήσεων είναι να αξιολογηθεί η συμμόρφωση/ευθυγράμμιση με τις πρόνοιες του Κώδικα και να βοηθηθούν τα ΕθνΣΣ στο να βελτιωθούν περαιτέρω στην παραγωγή και στη διάδοση των Ευρωπαϊκών στατιστικών. Στη βάση των συναντήσεων που διεξάχθηκαν κατά την επιθεώρηση, οι εμπειρογνώμονες κατάρτισαν έκθεση με τα συμπεράσματά τους για το Εθνικό Στατιστικό Σύστημα της Κύπρου, η οποία περιλαμβάνει 17 συστάσεις. Η Έκθεση Επιθεώρησης Ομοτίμων για το Εθνικό Στατιστικό Σύστημα της Κύπρου είναι διαθέσιμη στη διαδικτυακή Πύλη της Στατιστικής Υπηρεσίας.

Κατά το 2023, πραγματοποιήθηκαν επιπρόσθετα επισκέψεις από κλιμάκια εμπειρογνομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Eurostat), με σκοπό τον έλεγχο σε σχέση με στατιστικές μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή στοιχείων για τους Εθνικούς Λογαριασμούς και τα Δημόσια Οικονομικά. Οι εν λόγω έλεγχοι είναι προγραμματισμένοι και πραγματοποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα σε όλες τις χώρες της ΕΕ, με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας των στοιχείων που παράγονται και αφορούν σημαντικούς τομείς της οικονομίας. Συγκεκριμένα, τον Μάρτιο 2023, διεξάχθηκε μεθοδολογικός έλεγχος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη Στατιστική Υπηρεσία, σχετικά με τις πηγές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος (GNI Mission). Ως αποτέλεσμα του ελέγχου, όπου δόθηκαν συγκεκριμένα σημεία δράσης στη Στατιστική Υπηρεσία, η Κύπρος κρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως χώρα χαμηλού κινδύνου. Τον Μάιο 2023, πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Στατιστικής Υπηρεσίας έλεγχος από τη Eurostat και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τη Διαδικασία Μακροοικονομικών Ανοσορροπιών, όπου πέραν κάποιων συγκεκριμένων σημείων δράσης που δόθηκαν και πρόκειται να υλοποιηθούν μέχρι το τέλος του 2024, οι θεσμοί χαιρέτισαν την πολύ στενή συνεργασία που υπάρχει μεταξύ της Στατιστικής Υπηρεσίας και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Τον Νοέμβριο 2023, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη από κλιμάκιο της Eurostat με σκοπό τον μεθοδολογικό έλεγχο Ευρωπαϊκών φορέων στο πλαίσιο της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος, όπου τέθηκαν κάποια σημεία δράσης προς επίλυση, με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση και μεθοδολογική συμμόρφωση της Κύπρου για τη συνέχιση της παραγωγής αξιόπιστων δημοσιονομικών στατιστικών. Η συνάντηση ήταν πολύ παραγωγική

και επέτρεψε στη Eurostat και τη Στατιστική Υπηρεσία να εντοπίσουν τομείς βελτίωσης σε σχέση με όλους τους σχετικούς κανονισμούς, εγχειρίδια και αποφάσεις της Eurostat. Η Eurostat με τη σειρά της αναγνώρισε τη μεγάλη πρόοδο που έχει επιτύχει η Στατιστική Υπηρεσία στον τομέα αυτό.

Η Στατιστική Υπηρεσία είναι διαχρονικά ευαισθητοποιημένη σε θέματα ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων λόγω της φύσης των εργασιών της, οι οποίες αφορούν στη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων με σκοπό την παραγωγή επίσημων στατιστικών. Για τον λόγο αυτό, η Στατιστική Υπηρεσία προχώρησε εντός του 2023 σε καταρτισμό πλήνους δράσης για την ασφάλεια των πληροφοριακών της συστημάτων. Στο πλάνο καταγράφονται τα υφιστάμενα μέτρα σε θέματα ασφάλειας, καθώς επίσης μέτρα που στοχεύουν στην αναβάθμιση και βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης.

Σε σχέση με τη στελέχωση της Στατιστικής Υπηρεσίας, αναφέρεται ότι κατά το 2023, δόθηκε έγκριση για τον Προϋπολογισμό του 2024, όπου δημιουργούνται 7 νέες θέσεις Λειτουργού Στατιστικής. Η αύξηση του εργατικού δυναμικού της Στατιστικής Υπηρεσίας στη βάση της, αναμένεται να βοηθήσει στην επιτέλεση του έργου της, διασφαλίζοντας τους αναγκαίους ανθρώπινους πόρους για την απρόσκοπτη λειτουργία της.

β) Στατιστικές διαδικασίες

Τον Απρίλιο του 2023 ξεκίνησε η συλλογή στοιχείων για την Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών. Η εν λόγω έρευνα διάρκειας ενός έτους είχε αρχικά προγραμματιστεί να διεξαχθεί το 2020 και διακόπηκε μετά από παρέλευση 3 εβδομάδων λόγω της εξάπλωσης της πανδημίας της νόσου Covid-19. Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Έρευνας τόσο ως απαραίτητο συστατικό για τον καταρτισμό επίσημων εθνικών και Ευρωπαϊκών στατιστικών, όσο και ως αξιόπιστο εργαλείο για κοινωνικές αναλύσεις από την επιστημονική κοινότητα αλλά και ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού, την καθιστούν ως μία από τις σημαντικότερες έρευνες της Υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, σκοπός της Έρευνας είναι να μετρηθεί η διάρθρωση των δαπανών των νοικοκυριών ώστε να αναθεωρηθούν τα αντιπροσωπευτικά αγαθά και υπηρεσίες που απαρτίζουν το «καλάθι του νοικοκυριού» καθώς και οι συντελεστές στάθμισης που δίνουν τη σχετική βαρύτητα κάθε αγαθού και υπηρεσίας στον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (που καθορίζει το ύψος του τιμαρίθμου), να επικαιροποιηθούν τα μεγέθη που αφορούν την ιδιωτική κατανάλωση για το σύστημα εθνικών λογαριασμών και να μελετηθεί το βιοτικό επίπεδο του πληθυσμού μέσω του καταρτισμού διάφορων κοινωνικοοικονομικών δεικτών.

Στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου για ευρύτερη χρήση διοικητικών πηγών για την παραγωγή επίσημων στατιστικών επιτεύχθηκε σε συνεργασία με το Τμήμα Φορολογίας η πρόσβαση σε πραγματικό χρόνο στο σύστημα "Tax For All". Η εν λόγω πρόσβαση οδηγεί σε μείωση του φόρτου για την ετοιμασία στοιχείων για τη Στατιστική Υπηρεσία αλλά κυρίως για τις επιχειρήσεις από τις οποίες ζητούνται σε τακτική βάση στοιχεία. Ακόμη πιο σημαντικό επιτρέπει την παραγωγή επίσημων στατιστικών σε συντομότερο χρονικό διάστημα από την περίοδο αναφοράς, βελτιώνοντας έτσι την εγκαιρότητα των στοιχείων που δημοσιεύονται και συνεπώς βοηθώντας με ακόμη πιο αποτελεσματικό τρόπο το έργο των φορέων λήψης αποφάσεων σε θέματα που αφορούν την οικονομία και την κοινωνία. Με τη σταδιακή διεύρυνση της πληροφόρησης που θα περιλαμβάνεται στο σύστημα "Tax For All", αναμένεται να επηρεαστεί θετικά και η διαδικασία παραγωγής περισσότερων επίσημων στατιστικών.

γ) Στατιστικό προϊόν

Κατά το έτος 2023, η Στατιστική Υπηρεσία εξέδωσε 343 ανακοινώσεις και δελτία τύπου. Μεταξύ άλλων, δημοσιεύθηκαν τα αναλυτικά αποτελέσματα της Απογραφής Γεωργικών και Κτηνοτροφικών Εκμεταλλεύσεων, με έτος αναφοράς το 2020. Δημοσιεύθηκαν, επίσης, επιπρόσθετα στατιστικά στοιχεία από την Απογραφή Πληθυσμού και Κατοικιών 2021 που ολοκληρώθηκε εντός του 2022 και συγκεκριμένα, προκαταρκτικά αποτελέσματα κατά επαρχία και δήμο/κοινότητα. Επιπρόσθετα, έχουν ξεκινήσει οι προεργασίες για τον σχεδιασμό της δημιουργίας του Δυναμικού Στατιστικού Μητρώου Πληθυσμού.

Για την προώθηση της στατιστικής παιδείας και του ενδιαφέροντος στις επίσημες στατιστικές η Στατιστική Υπηρεσία διοργάνωσε για έκτη φορά την εθνική φάση για τον ετήσιο Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό Στατιστικής σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Κυπριακή Στατιστική Εταιρεία.

III. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού συμμετείχε σαν ένας από τους βασικούς συντελεστές στο έργο "Zeus", το οποίο αφορούσε στον Σχεδιασμό, Ανάπτυξη και Εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) στη Δημόσια Υπηρεσία. Το Τμήμα είχε την ευθύνη του υποσυστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού. Ωστόσο, στο τέλος Μαρτίου του 2023, το Συμβούλιο Έργου αποφάσισε τον οριστικό τερματισμό του έργου, λόγω αδυναμιών της Αναδόχου εταιρείας να τηρήσει ουσιώδεις πρόνοιες σύμβασης.

Μετά τον τερματισμό του ERP και του κενού που προέκυψε, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού προχώρησε, άμεσα, σε ενέργειες για απόκτηση ενός πληροφοριακού συστήματος ανθρώπινου δυναμικού. Εντός του 2023, καταγράφηκαν οι προδιαγραφές και απαιτήσεις ψηλού επιπέδου (High-level requirements) ανάλογα με τις ανάγκες που προέκυψαν, διερευνήθηκαν οι διάφορες εναλλακτικές επιλογές και διενεργήθηκε έρευνα αγοράς (Market Research), με στόχο την προκήρυξη του διαγωνισμού, το συντομότερο.

Κύριος σκοπός της ανάπτυξης/εισαγωγής νέου πληροφοριακού συστήματος ανθρώπινου δυναμικού είναι να συμβάλει στην ορθολογιστική διαχείριση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και στον εξορθολογισμό των οργανωτικών δομών της Δημόσιας Υπηρεσίας, με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση της ποιότητας, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των δημόσιων υπηρεσιών προς όφελος των πολιτών. Μέσω του νέου συστήματος και αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία της πληροφορικής, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού στοχεύει στην αποτελεσματική διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και στην ενίσχυση της δημόσιας διοίκησης. Ειδικότερα, η συστηματική αξιολόγηση και ο προγραμματισμός της στελέχωσης της Δημόσιας Υπηρεσίας αποτελεί καίριο και συνάμα κρίσιμο πυλώνα της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων.

Διαχείριση Μάθησης

Η Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ) έχει ως στρατηγικό στόχο την ενδυνάμωση και ανάπτυξη των γνώσεων και των ικανοτήτων/δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στη δημόσια υπηρεσία, μέσω της διαμόρφωσης και εφαρμογής πολιτικής μάθησης, ώστε τα στελέχη να ανταποκρίνονται καλύτερα στα καθήκοντα και ευθύνες τους και να συμβάλλουν αποτελεσματικά στη διαμόρφωση των στρατηγικών τους στόχων και άλλων μεταρρυθμίσεων. Στο πλαίσιο αυτό, κατά το 2023 προωθήθηκαν οι ακόλουθες κύριες δραστηριότητες:

- ▶ Προώθηση του Πλαισίου Διαχείρισης της Μάθησης, το οποίο εγκρίθηκε με Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου και αποτελεί την επίσημη πολιτική διαχείρισης της μάθησης στη Δημόσια Υπηρεσία και θεσμοθέτηση διαδικασίας για τη συγκέντρωση και χαρτογράφηση των αναγκών μάθησης από όλη τη Δημόσια Υπηρεσία σε οριζόντιες (γενικές) θεματικές για την επόμενη τριετία.
- ▶ Ενίσχυση της αποκεντρωμένης διαχείρισης της μάθησης και θεσμοθέτηση διαδικασίας εξασφάλισης κονδυλίων από τους ίδιους τους Οργανισμούς για τις εξειδικευμένες ανάγκες μάθησής τους σε οριζόντια τριετία, μέσω του Προϋπολογισμού.
- ▶ Σχεδιασμός και υλοποίηση οριζόντιων μαθησιακών δραστηριοτήτων σε θέματα που έχουν καθοριστεί ως μεταρρυθμιστικές και άλλες προτεραιότητες και συγκεκριμένα:

- Εκπαίδευση αξιολογητών (μέσω δια ζώσης και ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης) και αξιολογούμενων (μέσω ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης) στους νέους Κανονισμούς Αξιολόγησης της Απόδοσης.
- Εκπαίδευση δημοσίων υπαλλήλων που ορίζονται ως Ερευνώντες Λειτουργοί για διερεύνηση πειθαρχικών παραπτωμάτων με βάση τον Πειθαρχικό Κώδικα.
- Συνέχιση δράσεων που εμπίπτουν στο Συγχρηματοδοτούμενο Έργο ΚΑΔΔ το οποίο ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2023, όπως εκπαίδευση σε ψηφιακές δεξιότητες, στη διαχείριση της μάθησης, προώθηση ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης (σχεδιασμός 26 προγραμμάτων ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης), διοργάνωση δυο ημερίδων σε θέματα μεταρρύθμισης και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού.
- Κατακύρωση και έναρξη σύμβασης για παροχή εκπαιδεύσεων σε θέματα Κυβερνοασφάλειας, διάρκειας 30 μηνών.
- Διοργάνωση εκπαιδεύσεων σε επιλεγμένες θεματικές στη βάση στοχευμένων αναγκών, όπως εργαστήριο για την πρόληψη και αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης για λειτουργούς του Υπουργείου Υγείας, εργαστήριο για τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 9001: 2015 για συστήματα διαχείρισης ποιότητας στα ΚΕΠ, εργαστήριο με θέμα «Ανάλυση Δεδομένων μέσω της Excel για σκοπούς εσωτερικού ελέγχου (Data Analytics)» για τα στελέχη της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και τους Λειτουργούς στις Μονάδες Ελέγχου, εργαστήριο για Λειτουργούς Ισότητας των Φύλων/Μέλη Διυπουργικής Επιτροπής, εργαστήριο Ανάπτυξης Ηγετικών Ικανοτήτων για ανώτερα στελέχη της Νομικής Υπηρεσίας, εργαστήριο για τη Διαχείριση Έργων για στελέχη του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.
- Συνέχιση οριζόντιων μαθησιακών δραστηριοτήτων, όπως επιμόρφωση των διπλωματών και δημοσίων υπαλλήλων της Κυπριακής Δημοκρατίας στη γαλλική γλώσσα, στο πλαίσιο του Συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος από την Κυπριακή Δημοκρατία και τον Διεθνή Οργανισμό Γαλλοφωνίας με θέμα «Τα γαλλικά στις διεθνείς σχέσεις», παρακολούθηση του προγράμματος ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning) με τίτλο «Η Σύγχρονη Δημόσια Διοίκηση και η Κυπριακή Πραγματικότητα» (Αναβαθμισμένο Πρόγραμμα Εισαγωγικής Κατάρτισης Νεοεισερχομένων στη Δημόσια Υπηρεσία), προγράμματα βασικής κατάρτισης για Διοικητικό και Γραμματειακό Προσωπικό.

Συνολικά υλοποιήθηκαν 342 εκπαιδευτικά προγράμματα/εργαστήρια (δια ζώσης) με 3.388 συμμετοχές. Πρόσθετα, 2.188 συμμετέχοντες παρακολούθησαν προγράμματα ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης..

Οργάνωση και Στελέχωση Υπηρεσιών

Κατά το 2023, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού εξέτασε αιτήματα, εκπόνησε μελέτες γραφείου και προώθησε σχετικές ρυθμίσεις μέσω Προϋπολογισμού, που σκοπό είχαν, κυρίως, την υλοποίηση του προγράμματος Διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας, την ενίσχυση της στελέχωσης, την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό διαφόρων κυβερνητικών υπηρεσιών, παραδείγματα των οποίων παρατίθενται πιο κάτω:

- ▶ Υφυπουργείο Τουρισμού
- ▶ Υφυπουργείο Πολιτισμού
- ▶ Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού
- ▶ Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
- ▶ Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος:
  - αναδιοργάνωση Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης
  - δημιουργία Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και
  - δημιουργία ξεχωριστού Τομέα Περιβαλλοντικών Ελέγχων στο Τμήμα Περιβάλλοντος
- ▶ Υπουργείο Εξωτερικών

- ▶ Υπουργείο Εσωτερικών – Υπηρεσία Ασύλου με σκοπό την αντιμετώπιση των αυξημένων μεταναστευτικών ροών
- ▶ Υπουργείο Εσωτερικών – Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης
- ▶ Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως – Τμήμα Φυλακών
- ▶ Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Ειδικότερα, για το Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό, έχουν διενεργηθεί, κατά το έτος 2023, Μελέτες Οργάνωσης και Στελέχωσης, με πραγματοποίηση επιτόπιων επισκέψεων στα πιο κάτω Υπουργεία/Υφυπουργεία/Τμήματα:

- ▶ Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης
- ▶ Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας – Διοίκηση και
- ▶ Υφυπουργείο Πολιτισμού – Διοίκηση, Τμήμα Νεότερου και Σύγχρονου Πολιτισμού και Υπηρεσία Χειροτεχνίας.

IV. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Στο πλαίσιο της δημόσιας ανοικτής προκήρυξης ανοικτού τομέα ιδιωτικού τομέα για αγορά ακινήτων για κάλυψη στεγαστικών αναγκών δημοσίου, κατά το έτος 2023, το Υπουργείο Οικονομικών παρέλαβε το νεόδμητο κτήριο με την επωνυμία «Μετροπόλιταν» για σκοπούς μόνιμης στέγασης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Διοίκηση) και του Τμήματος των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, επιλύοντας κατά αυτόν τον τρόπο το ουσιώδες και χρόνιο πρόβλημα μεταστέγασης του υπό αναφορά Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Πρόσθετα, περί τα τέλη του 2023 το Υπουργείο Οικονομικών κατέληξε σε συμφωνία απόκτησης του ακινήτου όπου στεγάζονταν τα κεντρικά γραφεία της πρώην Λαϊκής Τράπεζας, αρχικά για σκοπούς προσωρινής μεταστέγασης του Υπουργείου Εξωτερικών, μέχρι και την ολοκλήρωση των εργασιών ανακαίνισης του υφιστάμενου κτηρίου του. Το εν λόγω κτήριο ακολούθως θα αξιοποιηθεί για να καλύψει τις στεγαστικές ανάγκες του κράτους κατά τον ουσιώδη χρόνο εκκένωσής του από το Υπουργείο Εξωτερικών.

Σε σχέση με την Κρατική Στεγαστική Πολιτική και την Ενοικίαση Κυβερνητικών Κτηρίων, παραχωρήθηκαν εγκρίσεις σχετικά με το ύψος του ενοικίου προς Κρατικές Υπηρεσίες που ενοικιάζουν κτήρια/ αποθηκευτικούς χώρους/χώρους στάθμευσης από ιδιώτες, καθώς και εγκρίσεις σχετικά με το ύψος του ενοικίου Πρεσβειών και Πρεσβευτικών Κατοικιών της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό.

Αναφορικά με τη διαχείριση της κρατικής περιουσίας, δόθηκαν εγκρίσεις για παραχώρηση μη χρησιμοποιήσιμης κρατικής περιουσίας σε ιδιώτες καθώς και εγκρίσεις για διαγραφές από το Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων των Υπουργείων/Υπηρεσιών, μη χρησιμοποιήσιμων αγαθών λόγω φυσικής φθοράς.

Περαιτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών εκπροσωπήθηκε σε διάφορους Οργανισμούς, Εταιρείες και Επιτροπές με στόχο τον αποτελεσματικό χειρισμό σχετικών θεμάτων τους, όπως συμμετοχή στο Εκτελεστικό Συμβούλιο Έργων Παραχώρησης για την Αποκρατικοποίηση των Εμπορικών Δραστηριοτήτων του Λιμένα Λεμεσού και για την Ανάπτυξη και Διαχείριση των Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου, καθώς και των Μαρίνων Λεμεσού, Λάρνακας και Αγίας Νάπας/Παραλιμνίου, στον Κυπριακό Οργανισμό Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών, κ.ά. Εξετάστηκαν επίσης θέματα για ενημέρωση και λήψη απόφασης από αρμόδιες Υπουργικές Επιτροπές όπως οι ενοστάσεις εναντίον σκοπούμενων απαλλοτριώσεων και οι ιεραρχικές προσφυγές εναντίον του Κηδεμόνα Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Το Υπουργείο Οικονομικών χειρίστηκε επίσης θέματα πολιτικής στον τομέα των τυχερών παιγνίων, έχοντας ως γνώμονα τον εκσυγχρονισμό του τομέα σε συνάρτηση με το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον και την προστασία των πολιτών.

Πέραν των πιο πάνω, γίνεται εξέταση αιτημάτων για αναγνώριση φιλανθρωπικών ιδρυμάτων για σκοπούς του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, ώστε να απαλλιάσονται από τη φορολογία οι δωρεές προς τα εν λόγω ιδρύματα.

V. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ

Η Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων του Υπουργείου Οικονομικών είναι η αρμόδια Υπηρεσία για την παραχώρηση της φοιτητικής χορηγίας και των φοιτητικών επιδομάτων στους δικαιούχους φοιτητές, βάσει του περί Κρατικής Φοιτητικής Μέριμνας Νόμου του 2015 (Ν.203(Ι)/2015) και των σχετικών του τροποποιήσεων.

Φοιτητική Χορηγία

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του εν λόγω Νόμου, η φοιτητική χορηγία παραχωρείται στις οικογένειες που διαμένουν μόνιμα στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία και έχουν τέκνα φοιτητές/φοιτήτριες σε πτυχιακό ή μεταπτυχιακό κλάδο σπουδών, εφόσον πληρούνται τα οικονομικά, τα περιουσιακά και όλα τα άλλα κριτήρια που προνοούνται από την υπό αναφορά νομοθεσία.

Κατά το έτος 2023 παραχωρήθηκαν φοιτητικές χορηγίες συνολικού ύψους €32.050.248 σε 15.406 οικογένειες φοιτητών/τριών.

Φοιτητικά Επιδόματα

Βάσει του άρθρου 5 του Νόμου, τα φοιτητικά επιδόματα παραχωρούνται για επιδότηση συγκεκριμένων αναγκών, αφού ληφθούν υπόψη οικονομικά, περιουσιακά, κοινωνικά και άλλα κριτήρια. Οι δικαιούχοι φοιτητικών επιδομάτων προκύπτουν μετά από αξιολόγηση των αιτήσεων, η οποία γίνεται βάσει συστήματος μοριοδότησης που προσμετρά τα οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια, μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πιστώσεων κάθε ακαδημαϊκού έτους.

Αναλυτικά, κατά το έτος 2023, η Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων παραχώρησε σε πέραν των 6.000 φοιτητών επιδόματα ύψους €8.950.216,25 τα οποία παρουσιάζονται στον πιο κάτω Πίνακα. Σημειώνεται ότι, σε κάποιους φοιτητές/φοιτήτριες παραχωρήθηκαν πέραν του ενός επιδόματος.

Πίνακας 7: Επιδόματα που παραχωρήθηκαν το 2023

ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΠΩΦΕΛΗΘΗΚΑΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ 2023
Επίδομα Διαβίωσης	6039	€3.551.659,82
Επίδομα Σίτισης	3387	€3.596.095,56
Επίδομα για πρωτοετείς	2339	€1.155.084,20
Επίδομα αεροπορικού εισιτηρίου	3257	€647.376,67
Σύνολο		€8.950.216,25

Πηγή: Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων

Φοιτητικά επιδόματα σε οικογένειες Ελλαδιτών φοιτητών και σε επαναπατρισθείσες οικογένειες Κύπριων φοιτητών

Με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, διατέθηκε συγκεκριμένο ποσό για την παροχή φοιτητικών επιδομάτων σε οικογένειες Ελλαδιτών φοιτητών οι οποίοι φοιτούσαν σε ακαδημαϊκά ιδρύματα της Κύπρου και σε επαναπατρισθείσες οικογένειες Κύπριων φοιτητών που φοιτούσαν σε ακαδημαϊκά ιδρύματα της Κύπρου ή του εξωτερικού, οι οποίοι δεν ήταν δικαιούχοι της φοιτητικής μέριμνας λόγω του ότι δεν πληρούσαν το κριτήριο της μόνιμης διαμονής. Οι δικαιούχοι προέκυψαν μετά από αξιολόγηση των αιτήσεων τους, βάσει συστήματος μοριοδότησης των οικονομικών και κοινωνικών τους κριτηρίων, μέχρι εξαντλήσεως του συγκεκριμένου κονδυλίου που διατέθηκε για τον σκοπό αυτό. Κατά το 2023 επωφελήθηκαν 685 φοιτητές και το ποσό που διατέθηκε ανέρχεται στα €974.959,47.

Δ. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

► Εκδόσεις

1. Στρατηγικό Σχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών 2024-2026
2. Μεσοπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους 2024-2026
3. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους 2023
(Οι ακόλουθες εκδόσεις διατίθενται μόνο ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα του Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους www.mof.gov.cy/pdmo)
4. Τριμηνιαίο Δελτίο Χρέους για 1ο, 2ο, 3ο, 4ο τρίμηνο 2023
5. Ενημερωτικό Δελτίο προς επενδυτές ανά διμηνία
6. Παρουσίαση προς επενδυτές, ανά τρίμηνο
7. Ετήσια Έκθεση Υπουργείου Οικονομικών

► Εκδόσεις (Αγγλικά)

1. Cyprus Medium Term Debt Strategy 2024-2026

► Συναφείς Ιστοσελίδες

1. www.mof.gov.cy (κεντρική ιστοσελίδα Υπουργείου Οικονομικών)
2. www.mof.gov.cy/pdmo (ιστοσελίδα Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους)
3. www.mof.gov.cy/ce (ιστοσελίδα Τμήματος Τελωνείου)
4. www.mof.gov.cy/mof/papd/papd.nsf/home/home?openform (ιστοσελίδα Τμήματος Δημοσίας Διοίκησης και Προσωπικού)
5. www.mof.gov.cy/capa (ιστοσελίδα Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης)
6. www.mof.gov.cy/ird (ιστοσελίδα Τμήματος Φορολογίας)
7. www.cystat.gov.cy (ιστοσελίδα Στατιστικής Υπηρεσίας)
8. www.mof.gov.cy/gpo (ιστοσελίδα Κυβερνητικού Τυπογραφείου)
9. www.financialombudsman.gov.cy (ιστοσελίδα Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου)
10. www.centralbank.gov.cy (ιστοσελίδα Κεντρικής Τράπεζας)
11. www.cysec.gov.cy (ιστοσελίδα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς)
12. www.cse.com.cy (ιστοσελίδα Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Τμήμα Φορολογίας

Τα συνολικά έσοδα του Τμήματος για το έτος 2023 ανήλθαν στα €6,66 δις, παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με το 2022 ίση με €650,93 εκατ. που αντιστοιχεί στο 10,82%.

Συγκεκριμένα οι εισπράξεις από Φόρο Εισοδήματος, Φ.Π.Α. και Φόρο Κεφαλαιουχικών Κερδών (ΦΚΚ), σημείωσαν τη μεγαλύτερη αύξηση (€216,34 εκατ., €398,25 εκατ. και €43,48 εκατ. αντίστοιχα) σε απόλυτους αριθμούς.

Τα έσοδα Φ.Π.Α. ανήλθαν στα €2,6 δις σε σχέση με τα €2,2 δις του 2022. Πολύ σημαντικό μέρος της αύξησης προέρχεται από τον τομέα Παροχής Ηλεκτρικού Ρεύματος, τον τομέα του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου και τον τομέα των Κατασκευών.

Αναλυτικά οι εισπράξεις κατά είδος φόρου παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ ΦΟΡΟΥ	Εισπράξεις Τμήματος Φορολογίας για το 2023 σε σχέση με το 2022				2022/2021		
	2023	2022	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %	2021	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %
	€	€			€		
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ - ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (ΑΤΟΜΑ)	1.040.644.552	840.180.414	200.464.138	23.9%	774.730.402	65.450.012	8.4%
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ)	1.581.067.457	1.494.652.617	86.414.840	5.8%	1.208.219.788	286.432.829	23.7%
ΦΠΑ	2.637.854.834	2.239.603.977	398.250.857	17.8%	1.961.871.144	277.732.833	14.2%
ΦΠΑ (Τελωνεία)	764.951.223	734.738.587	30.212.637	4.1%	531.891.109	202.847.478	38.1%
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	8.765.052	9.965.686	(1.200.634)	-12.0%	9.425.995	539.690	5.7%
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	203.035.134	159.542.788	43.492.346	27.3%	112.451.892	47.090.896	41.9%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΜΥΝΑΣ	357.803.324	356.527.853	1.275.471	0.4%	265.946.517	90.581.336	34.1%
ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ	38.131.535	39.272.953	(1.141.418)	-2.9%	36.737.078	2.535.875	6.9%
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ*	22.032.236	32.916.881	(10.884.645)	-33.1%	15.385.985	17.530.896	113.9%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ/ ΑΥΤΟΕΡΓ./ ΑΠΟΚΟΠΗ	2.420.398	20.295.365	(17.874.968)	-88.1%	32.211.923	(11.906.558)	-37.0%
ΦΟΡΟΣ ΚΑΖΙΝΟΥ	19.037.598	13.633.124	5.404.474	39.6%	4.853.202	8.779.922	180.9%
ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ **	61.350.672	73.517.069	(12.166.397)	-16.5%	54.693.235	18.823.834	34.4%
ΟΛΙΚΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ	6.737.094.014	6.014.847.313	722.246.701	12.0%	5.008.418.271	1.006.429.042	20.1%

*Συμπεριλαμβάνονται συσσωρευμένες αδιανέμτες υπερπληρωμές

**Εμφανίζεται σε ξεχωριστή κατηγορία ο Ειδικός Φόρος Πιστωτικών Ιδρυμάτων από το 2022 και αφαιρέθηκε από το Φόρο Εισοδήματος Νομικών Προσώπων για τα έτη 2019-2021

***Επιπλέον με τα πιο πάνω το Τμήμα Φορολογίας εισπράττει εισφορές ΓεΣΥ από το 2019 και το τέλος Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, ποσά τα οποία δεν εμφανίζονται στις εισπράξεις του Τμήματος

Επιπλέον των πιο πάνω, το Τμήμα Φορολογίας εισπράττει εισφορές ΓεΣΥ οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα του Τμήματος γιατί αποστέλλονται στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) σε μηνιαία βάση. Κατά το 2023 εισπράχθηκαν εισφορές ΓεΣΥ ύψους €76,9 εκατ. οι οποίες εμβάζονται σε μηνιαία βάση στον ΟΑΥ και δε συμπεριλαμβάνονται στις εισπράξεις του Τμήματος. Οι αντίστοιχες εισφορές που εισπράχθηκαν το 2022 ήταν ύψους €64,7 εκατ.

Το 2022, ο Έφορος Φορολογίας ορίστηκε υπεύθυνος για την επιβολή και είσπραξη τέλους 0,4% από πωλήσεις για σκοπούς του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Κατά το 2023 εισπράχθηκαν €26,45 εκατ. ενώ κατά το 2022 εισπράχθηκαν €3,03 εκατ., τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στις εισπράξεις του Τμήματος Φορολογίας, αφού εμβάζονται στον Κεντρικό Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών.

Επιστροφές Φόρων Φ.Π.Α.

Με τροποποιητική νομοθεσία που ψηφίστηκε εντός του 2020, έχει θεσμοθετηθεί η επιστροφή φόρων μόνο στις περιπτώσεις που υπάρχει συμμόρφωση σε όλα τα είδη φόρου και με όλες τις υποχρεώσεις (εγγραφής, υποβολής δηλώσεων, καταβολής φόρου) που προκύπτουν από αυτούς.

Με βάση τα στοιχεία που καταχωρήθηκαν στο σύστημα FIMAS, οι πραγματικές επιστροφές για το 2023 ανήλθαν στα €534 εκατ. ενώ κατά το 2022 είχαν επιστραφεί €463 εκατ. Σημειώνεται ότι αμφότερα τα ποσά επιστροφών συμπεριλαμβάνουν και συμπηφισμούς.

Σημειώνεται ότι η εναρμονιστική κίνηση της ένταξης των κονδυλίων επιστροφών ως θετικά μεγέθη στον Προϋπολογισμό Εσόδων είχε ως αποτέλεσμα να μην υπάρχουν πρακτικοί περιορισμοί που να εμποδίζουν την έγκαιρη επιστροφή τουλάχιστον του Φ.Π.Α. στα υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα (υφπ).

Οφειλόμενοι Φόροι Τμήματος Φορολογίας

Το Τμήμα Φορολογίας δίνει μεγάλη έμφαση στην είσπραξη των καθυστερημένων οφειλόμενων φόρων, γι' αυτό στα πλαίσια της ενοποίησης του Τμήματος, λειτουργεί εξειδικευμένη Μονάδα Διαχείρισης Χρέους και Είσπραξης Οφειλών η οποία έχει άμεση συνεργασία με τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος.

Το Τμήμα Φορολογίας κατά το 2023, συνεχίζει να εφαρμόζει ποινικές και αστικές διώξεις, έχει ενισχύσει την εφαρμογή της τοποθέτησης εμπράγματος βάρους σε ακίνητη περιουσία χωρίς δικαστική εντολή (Memo) και προβαίνει σε κατάσχεση τραπεζικών λογαριασμών (garnishing of bank accounts).

Αξίζει να σημειωθεί ότι στα πιο κάτω ποσά παρουσιάζονται επίσης και τα ποσά που έχουν διακανονιστεί με τη διαδικασία ρύθμισης ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών, ως μη διακανονισμένα (πλάνα τα οποία δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί).

Το ποσό του αμέσως απαιτητού χρέους πριν τη διενέργεια εισπρακτικών μέτρων κατά τον Δεκέμβριο 2023 ήταν €2.620,9 εκατ. συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, σε σχέση με το αντίστοιχο ποσό των €1.790,7 εκατ. που σημειώθηκε κατά τον Δεκέμβριο 2022.

Το σύνολο των φόρων που βρίσκονταν κάτω από μέτρα είσπραξης κατά τον Δεκέμβριο 2023 ήταν €726,7 εκατ. σε σχέση με τα €757,9 εκατ. κατά τον Δεκέμβριο 2022. Το καθαρό εισπραξιμο ποσό οφειλόμενων φόρων πριν την εφαρμογή του μέτρου κατάσχεσης τραπεζικών λογαριασμών, κατά τον Δεκέμβριο 2023 ήταν €1.690,5 εκατ. σε σχέση με τα €1.012,2 εκατ. που ήταν το 2022. Το καθαρό αμέσως απαιτητό ποσό φόρου χωρίς μέτρα είσπραξης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023 στα €1.689,4 εκατ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ 31/12/2023	ΣΥΝΟΛΟ 31/12/2022
	€	€	€	€	€
Σύνολο οφειλόμενων φόρων	2.927.619.199	679.684.453	259.434.674	3.866.738.326	3.296.885.109
Μέγν: Κατηγορίες μη άμεσα εισπραξιμων ποσών φόρου	1.009.211.570	184.151.938	52.387.712	1.245.751.220	1.506.223.286
Σύνολο αμέσως απαιτητού ποσού φόρου	1.918.407.629	495.532.515	207.046.962	2.620.987.106	1.790.661.823
Μέγν: Ποσά φόρου που βρίσκονται κάτω από δικαστικά μέτρα	166.172.890	159.137.463	35.659.050	360.969.403	429.349.967
Μέγν: Ποσά φόρου που βρίσκονται κάτω από νέα εισπρακτικά μέτρα	264.956.287	73.358.348	27.468.993	365.783.628	328.634.817
Καθαρό αμέσως απαιτητό ποσό φόρου χωρίς μέτρα κατά την 31/12/2022 πριν την κατάσχεση ποσών από τραπεζικούς λογαριασμούς	1.487.278.452	263.036.704	143.918.919	1.690.477.943	1.012.209.305
Μέγν: Κατάσχεση ποσών από τραπεζικούς λογαριασμούς (garnishing of bank accounts)				1.078.422	2.456.848
Καθαρό αμέσως απαιτητό ποσό φόρου χωρίς μέτρα κατά την 31/12/2021				1.689.399.521	1.009.752.457

Σημ. Στο ποσό των €1.690.477.943 έχουν αφαιρεθεί €203.756.132 για ποσά φόρου που βρίσκονται κάτω από νέα εισπρακτικά μέτρα αλλά δεν είναι δυνατός ο διαχωρισμός του ποσού φόρου και των επιβαρύνσεων

Εξοφληση φορολογικών οφειλών μέσω του σχεδίου ρύθμισης ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών

Κατά το 2023 συνεχίστηκε η εφαρμογή του περί της Διαδικασίας Ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Φορολογικών Οφειλών Νόμου (Ν.4(Ι)/2017), ο οποίος εφαρμόζεται με τη δημιουργία ρυθμίσεων αποκλειστικά μέσω της Κυβερνητικής Διαδικτυακής Δόδου Ασφαλείας ARIADNI και της ηλεκτρονικής πληρωμής μέσω διαδικτυακών πληρωμών.

Στόχος είναι η διευκόλυνση για την αποπληρωμή οφειλόμενων φόρων που αφορούν τα φορολογικά έτη και φορολογικές περιόδους μέχρι το 2015, παραχωρώντας έκπτωση στις χρηματικές επιβαρύνσεις σε ποσοστό ανάλογο με τον αριθμό των δόσεων που επιλέγει ο οφειλέτης.

Μόνο κατά τη διάρκεια του 2023 δημιουργήθηκαν 798 ρυθμίσεις για συνολικό ποσό φόρου €11,6 εκατ. με τελικό ποσό φόρου μετά την έκπτωση €8,1 εκατ. Σημειώνεται ότι το 91% των εν λόγω ρυθμίσεων εξοφλήθηκαν με μια (1) δόση με αντίστοιχο ποσό φόρου μετά την έκπτωση €7 εκατ.

Η συνολική είσπραξη 2017-2023 από όλες τις ρυθμίσεις ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών ανήλθε στα €607,9 εκατ., εκ των οποίων τα €21,8 εκατ. εισπράχθηκαν εντός του 2023, αναλυτικά:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	ΣΥΝΟΛΟ
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	€74.108.272,48	€106.597.155,94	€66.154.368,65	€40.899.032,09	€33.512.816	€29.802.648	€13.446.827	€364.530.121
ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ	€4.118.533,16	€10.853.477,79	€7.303.207,25	€3.958.584,18	€3.465.572	€4.617.000	€1.172.379	€35.488.754
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	€4.519.324,68	€8.899.605,47	€3.853.159,20	€2.703.337,18	€2.065.612	€1.587.048	€866.250	€24.494.336
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	€2.405.934,93	€4.872.091,86	€2.569.053,76	€1.423.987,60	€1.082.469	€455.970	€811.666	€13.621.174
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΑΜΥΝΑ	€13.925.273,31	€57.113.024,75	€38.914.595,00	€21.235.308,63	€17.744.817	€15.008.567	€5.499.950	€169.441.536
ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΧΡ. ΙΔΡ.	€169.365,37	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€0	€169.365
ΓΕΣΥ	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€83.380	€35.285	€118.665
ΣΥΝΟΛΟ	€99.246.703,93	€188.335.355,81	€118.794.383,86	€70.220.249,68	€57.880.285,60	€51.554.612,29	€21.382.358	€607.863.950

Ηλεκτρονική Πληρωμή Φόρων

Κατά το 2023 οι ηλεκτρονικές πληρωμές έφθασαν περίπου στο 95,4% του συνολικού ποσού που εισπράχθηκε από το Τμήμα Φορολογίας σημειώνοντας αύξηση 4% σε σχέση με το αντίστοιχο 91,4% ποσοστό που υπολογίστηκε το 2022. Στην ενίσχυση της ανταπόκρισης του κοινού στη χρήση των ηλεκτρονικών τρόπων πληρωμής συντέινει και η εξοικείωση του κοινού με τη Φορολογική Πύλη.

Τμήμα Τελωνείων

Τα συνολικά έσοδα του Τμήματος Τελωνείων κατά το 2023 ανήλθαν στα €1.339,8 εκατ., παρουσιάζοντας ποσοστιαία αύξηση της τάξης του 5,3% (€67,4 εκατ.) σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2022 που ήταν €1.272,4 εκατ. Στο σύνολο αυτό περιλαμβάνεται το ΦΠΑ που έχει εισπραχθεί κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων ύψους €765,0 εκατ. σε σύγκριση με €732,5 εκατ. το 2022, το οποίο παρουσίασε ποσοστιαία αύξηση της τάξης του 4,4% (€32,5 εκατ.).

Κατά το ίδιο έτος οι εισπράξεις από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή ανήλθαν στα €322,0 εκατ. σε σύγκριση με €298,0 εκατ. κατά το 2022, σημειώνοντας αύξηση 8,1%. Οι εισπράξεις από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης στα καπνικά προϊόντα ανήλθαν στα €142,8 εκατ. σε σχέση με €143,1 εκατ. κατά το 2022, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 0,2%.

Οι εισπράξεις από Εισαγωγικούς Δασμούς, Φόρους Κατανάλωσης και Άλλα Έσοδα αυξήθηκαν κατά €34,9 εκατ. (6,5%) φτάνοντας έτσι στα €574,8 εκατ. σε σύγκριση με €539,9 εκατ. που ήταν το 2022. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις από Εισαγωγικούς Δασμούς κατά το 2023 ανήλθαν στα €63,1 εκατ. σε σύγκριση με €52,8 εκατ. το 2022, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 19,5% ενώ οι συνολικές εισπράξεις από Φόρους Κατανάλωσης ανήλθαν στα €506,5 εκατ. σε σύγκριση με €481,7 εκατ. το 2022, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 5,2%.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα έσοδα του Τμήματος Τελωνείων:

Εισπράξεις Τμήματος Τελωνείων για το έτος 2023 σε σχέση με το 2022

Έτος	2022 (€ εκ.)	2023 (€ εκ.)	2022/2023	
			Αύξηση/Μείωση (€ εκ.)	Μεταβολή (%)
Έμμεσοι Φόροι				
Εισαγωγικοί Δασμοί	52,8	63,1	+10,3	+19,5
Φόροι Κατανάλωσης *	481,7	506,5	+24,8	+5,2
Άλλα Έσοδα	5,4	5,2	-0,2	-3,7
ΣΥΝΟΛΟ	539,9	574,8	+34,9	+6,5
ΦΠΑ Εισαγωγής	732,5	765,0	+32,5	+4,4
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	1.272,4	1.339,8	+67,4	+5,3

* Από τα έσοδα έχει επιστραφεί ποσό €1,9 εκ. το 2023 σε σύγκριση με €2,6 εκ. το 2022 που αφορά επιστροφές δασμών, φόρων και ΦΠΑ ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Πηγή: Τμήμα Τελωνείων: Έσοδα 2022-2023

Εισπράξεις Τμήματος Τελωνείων για τα έτη 2022-2023 ανά κονδύλι προϋπολογισμού

Έτος	2022 (€)	2023 (€)
Έμμεσοι Φόροι		
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ	52.635.778,27	62.957.646,89
ΕΙΣΑΓ. ΔΑΣΜΟΙ ΤΜ. ΤΑΧΥΔΡ. ΥΠΗΡ.	106.281,83	119.465,43
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ ΚΥΡ. ΠΕΡΙΟΧ. ΒΑΣΕΩΝ	4.973,47	3.020,90
A. ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ	52.747.013,57	63.080.133,22
ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ		
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ	297.967.125,75	321.960.829,53
ΚΑΠΝΟΣ	139.568.493,98	138.942.529,22
ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ	25.059.020,25	24.671.904,19
ΖΥΘΟΣ	14.005.726,55	14.605.909,37
ΠΟΥΡΑ ΚΑΙ ΠΟΥΡΑΚΙΑ	3.516.330,12	3.811.208,03
ΚΡΑΣΙΑ ΑΦΡΩΔΗ	9,56	0,00
ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ	145.373,70	167.243,20
ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ	1.383.746,33	2.283.870,18
ΟΧΗΜΑΤΑ	14.605,23	31.214,36
ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑ 10 ΠΡΟΣΩΠΩΝ	0,00	449,95
ΟΧΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ "ΤΖΙΠ"	0,00	0,00
ΟΧΗΜΑΤΑ ΔΙΠΛΟΚΑΜΠΙΝΑ	0,00	0,00
ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΤΕΣ	0,00	0,00
ΟΧΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ "VAN"	0,00	0,00
ΠΡΟΣΘ. ΦΟΡΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛ. ΣΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	3,68	159,42
B. ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	481.660.435,15	506.475.317,45
ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ		
ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ	479.050,08	524.491,52
ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	77.269,28	48.702,57
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΕΡΩΡΙΩΝ	1.494.006,48	1.597.786,35
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ	837,29	5.616,89
ΕΝΟΙΚΙΑ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΒΑΘΡΩΝ	77.819,93	156.352,16
ΕΠΙΒ. ΠΑΝΩ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡ. ΦΟΡΟΥΣ	294.463,57	410.073,13
ΧΡΗΜ. ΠΟΙΝΕΣ ΕΞΩΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	1.123.138,80	1.799.088,75
ΑΛΛΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΟΦΕΙΛΕΣ	499.162,69	467.867,30
ΤΕΛ. ΚΑΤΟΧ. Δ.Π.Ι.	0,00	0,00
ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ Ε.Ε.	1.216.767,95	28.260,84
ΧΟΡΗΓΙΑ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΕΣ	107.042,57	106.707,35
ΑΛΛΟΙ ΤΟΚΟΙ	70.692,60	108.836,26
Γ. ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	5.440.251,24	5.253.783,12
ΣΥΝΟΛΟ A+B+Γ	539.847.699,96	574.809.233,79
ΦΠΑ Εισαγωγής *	732.530.843,14	764.951.223,33
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	1.272.378.543,10	1.339.760.457,12

* Από τα έσοδα έχει επιστραφεί ποσό €1,9 εκ. το 2023 σε σύγκριση με €2,6 εκ. το 2022 που αφορά επιστροφές δασμών, φόρων και ΦΠΑ ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Πηγή: Τμήμα Τελωνείων: Έσοδα 2022-2023 ανά κονδύλι

Το Τμήμα Τελωνείων συνεχίζει το έργο του συμβάλλοντας στη μεγιστοποίηση των δημόσιων εσόδων με την ίδια προσήλωση, ευελιξία και προσαρμοστικότητα παρέχοντας σε πολίτες, επιχειρήσεις και του κοινωνικού συνόλου γενικότερα, νέες ψηφιακές υπηρεσίες και νέα ψηφιακά εργαλεία.

Στα πλαίσια αυτά, κατά το 2023 το Τμήμα Τελωνείων έχει προβεί σε έλεγχο εμπορευμάτων (φυσικό ή εγγράφων) που αφορούσε 351.072 διασαφήσεις εισαγωγής/εξαγωγής/διαμετακόμισης/τύπου Η7 (ποσοστό 27,1%), σε σύνολο 1.297.485 των πιο πάνω τύπων διασαφήσεων. Η υποβολή των διασαφήσεων γίνεται ηλεκτρονικά, στα πλαίσια της απλοποίησης και επιτάχυνσης των τελωνειακών διαδικασιών.

Κυβερνητικό Τυπογραφείο

Κατά το 2023, τα συνολικά έσοδα του Κυβερνητικού Τυπογραφείου παρουσιάζουν αύξηση 17,40%, σε σύγκριση με το 2022, κυρίως λόγω αύξησης των εκτυπώσεων εντύπων του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΝΥ).

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα έσοδα του Κυβερνητικού Τυπογραφείου.

Έσοδα Τμήματος Κυβερνητικού Τυπογραφείου για το 2023 σε σχέση με το 2022

Είδος Εσόδων	2022 (€ χιλ.)	2023 (€ χιλ.)	2022/2023	
			Αύξηση/Μείωση (€ εκ.)	Μεταβολή (%)
Πωλήσεις Εκδόσεων	2.8	2.2	-0.6	-21.43
Πωλήσεις Επίσημης Εφημερίδας	0.3	1.1	0.8	333
Εκτυπώσεις και Δημοσιεύσεις	336.2	398.5	62.3	18.53
Φ.Π.Α.	66.9	75.1	8.2	12.26
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	406.2	476.9	70.7	17.4

